

MOPR

Lublin

SPRAWOZDANIE
z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Lublinie za 2022 rok

Lublin, kwiecień 2023 roku

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną miasta Lublin, przy pomocy której Prezydent wykonuje zadania samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, określone ustawą o pomocy społecznej, ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz innymi ustawami. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania własne i zlecone powiatowi, określone ustawami. Ponadto Ośrodek realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, z porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz i zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o Karcie Polaka, ustawa o rachunkowości, ustawa o finansach publicznych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

W związku z wybuchem konfliktu zbrojnego na Ukrainie w 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie realizował dodatkowo zadania ujęte w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował realizację szerokiego spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030, przyjętą uchwałą nr 776/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	5
1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	5
1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej	6
1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego	8
1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny	9
1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych	10
1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR	10
2. KADRA REALIZUJĄCA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ	11
2.1. Zatrudnienie pracowników	11
2.2. Wykształcenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych	12
II. DOCHODY I WYDATKI	15
1. DOCHODY	15
2. WYDATKI	16
2.1. Wydatki ze względu na rodzaj zadania	16
2.1. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2022 roku z podziałem na formy wsparcia	18
III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH	22
1. WYWIADY ŚRODOWISKOWE	22
2. DECYZJE ADMINISTRACYJNE	23
IV. POMOC ŚRODOWISKOWA	24
1. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ	26
1.1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych	26
1.2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych	28
2. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY	30
2.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy	30
2.1. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin	31
3. POWODY PRYZNANIA POMOCY	32
4. ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINY	34
5. WIELOLETNI PROGRAM „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”	34
6. POMOC W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH, SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	36
7. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY	37
7.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	42
8. KONTRAKTY SOCJALNE	45
9. CENTRUM AKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ	47
10. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	48
11. UCZESTNICTWO W POROZUMIENIACH	52
12. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I INICJATYW	57
V. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	69
1. WSPIERANIE RODZINY	69
1.1. Poradnictwo specjalistyczne	69
1.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	69
1.3. Asystenci rodziny	71
1.4. Placówki wsparcia dziennego	73
1.5. Pozostałe formy wspierania rodziny	75
2. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	76
2.1. Rodzinna piecza zastępcza	76
2.2.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych	77

2.2.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin	81
2.2.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	87
2.2.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach	87
2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza	89
2.3.1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	89
2.3.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej	94
2.3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach	95
3. USAMODZIELNIENIA	96
VI. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA	101
1. SYSTEM FUNKCJONUJĄCYCH W MIEŚCIE LUBLIN DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKÓW WSPARCIA	101
2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	102
2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	102
2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach	106
2.3. Projekt LUBInclusiON	106
2.4. Wsparcie mieszkańców i pracowników lubelskich domów pomocy społecznej w związku z ogłoszeniem pandemii	107
3. OŚRODKI WSPARCIA	107
3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	107
3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin	116
3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem	116
3.4. Wsparcie uczestników ośrodków wsparcia w związku z ogłoszeniem pandemii	117
VII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW	118
1. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW MAJĄCA NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI	118
2. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW UDZIELONA NA ZASADACH OGÓLNYCH	119
3. POMOC DLA POSIADACZY KARTY POLAKA	120
VIII. MIESZKANIA CHRONIONE	122
1. MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, FIZYCZNIE, Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W PODESZŁYM WIEKU W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ IM. ŚW. JANA PAWŁA II PRZY UL. AMETYSTOWEJ W LUBLINIE	122
2. MIESZKANIA CHRONIONE DLA CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY UZYSKALI W RP STATUS UCHODŹCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	123
3. MIESZKANIA CHRONIONE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW	123
IX. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	125
1. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	125
1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń	126
1.2. Rodziny objęte pomocą	128
1.3. Zasiłek dla opiekuna	130
1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”	130
2. POSTĘPOWANIE Z ZAKRESU NIENALEŻNIE POBRANYCH ŚWIADCZEŃ	131
3. POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	133
4. WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ NA POTRZEBY PROGRAMU „CZyste Powietrze”	136
5. WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ NA POTRZEBY LUBELSKIEJ KARTY MIEJSKIEJ	136
X. REALIZACJA PROGRAMU „RODZINA 500+”	138
XI. POMOC OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA	139
1. MIEJSKIE PUNKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA	139
2. ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU ZAPEWNIENIA ZAKWATEROWANIA I WYŻYWIENIA OBYWATEŁOM UKRAINY	141
3. ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE	142
4. ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPŁATY ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	143
4.1 Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń	143
4.2 Rodziny objęte pomocą	144
5. DZIAŁANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	145
5.1 Poradnictwo i wsparcie psychologiczne	145

5.2 Sprawowanie opieki nad małoletnimi obywatelami Ukrainy przez opiekunów tymczasowych	146
5.3 Pobyt w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy.....	148
6. WYDATKI ZWIĄZANE Z KRYZYSEM UCHODŹCZYM W RAMACH ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNICEF	149
7. MODUŁ I PROGRAMU „POMOC OBYWATEŁOM UKRAINY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ” FINANSOWANY ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	149
XII. DODATKI I REKOMPENSATY W ZAKRESIE NIEKTÓRYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA	151
1. DODATKI WĘGLOWE	151
2. DODATKI DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH	151
3. DODATEK ELEKTRYCZNY	152
XIII. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	153
1. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH ŚRODKÓW PFRON	153
2. REALIZACJA ZADAŃ SKIEROWANYCH BEZPOŚREDNIO DO INDYWIDUALNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	155
3. REALIZACJA ZADAŃ SKIEROWANYCH DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZA POŚREDNICTWEM OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ.....	158
XIV. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2021 – 2030	159
XV. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ	161
XVI. NADZÓR I KONTROLE	171

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2022 roku funkcjonował na podstawie statutu przyjętego Uchwałą nr 1193/XLV/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2014r. w sprawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Poz. 3378 z dnia 27 października 2014 r.) oraz regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem nr 62/10/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 października 2019 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną Miasta Lublin realizującą w sposób zintegrowany zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie, realizuje zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej określone przepisami prawa. Ponadto realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Ośrodkiem kieruje Dyrektor MOPR. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowane są w ramach czterech wydziałów:

- **Wydział pomocy środowiskowej** zajmuje się w szczególności systematyzowaniem realizacji pomocy w formie przyznawania świadczeń i pracy socjalnej osobom i rodzinom, organizowaniem, nadzorowaniem i koordynowaniem pracy Filii Ośrodka, działaniami na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej, pozyskiwaniem i realizacją projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, realizacją zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadań z zakresu integracji cudzoziemców w Polsce, prowadzenia mieszkań chronionych i kierowania do nich oraz zadań zleconych Prezydentowi Miasta Lublin z zakresu administracji rządowej określone w Karcie Polaka oraz inne zadania z zakresu pomocy środowiskowej. Pracą Wydziału pomocy środowiskowej kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pomocy środowiskowej.
- **Wydział wsparcia społecznego** zajmuje się w szczególności realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, z wyjątkiem mieszkań chronionych dla cudzoziemców i dla osób usamodzielniających się, zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Pracą Wydziału wsparcia społecznego kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. wsparcia społecznego.
- **Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny** realizuje zadania gminy i powiatu oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania określone ustawą o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” w zakresie dotyczącym asystenta rodziny, zadania z zakresu pomocy dla

osób usamodzielnianych, prowadzenia dla nich mieszkań chronionych i kierowania do nich, zadania: organizatora pracy z rodziną, zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, oraz prowadzenie specjalistycznego poradnictwa. Pracą Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pieczy zastępczej i wspierania rodziny.

- **Wydział świadczeń socjalnych** realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o pomocy państwa o wychowaniu dzieci, ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Pracą Wydziału świadczeń socjalnych kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. świadczeń socjalnych.

Zadania MOPR realizują również¹:

- Dział ds. finansowo – księgowych,
- Dział ds. organizacyjnych,
- Dział ds. analiz i sprawozdawczości,
- Dział ds. kontroli,
- Sekcja obsługi prawnej.

Ponadto w Ośrodku funkcjonują bezpośrednio podległe Dyrektorowi: stanowisko pracy Inspektor ochrony danych, stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno - biurowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych, oraz wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac.

1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej

W ramach Wydziału pomocy środowiskowej funkcjonują:

- **Dział ds. pomocy środowiskowej**, który w szczególności realizuje zadania dotyczące spraw z zakresu pomocy środowiskowej, organizacji i koordynowania realizacji zadań statutowych przez Filie Ośrodka w zakresie wdrażania nowych inicjatyw i kierunków działania pomocy środowiskowej, wykonywania zadań wynikających z programów i Strategii Miasta Lublin, należących do właściwości Ośrodka, organizacji szkoleń, doradztwa metodyki pracy socjalnej, koordynowania świadczeń wolontariuszy wspierających wykonywanie zadań realizowanych przez Ośrodek, realizacji prac społecznie użytecznych.

W strukturze Działu pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ww.komórkę organizacyjną tworzy wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego.

¹ Opis zadań wymienionych poniżej komórek organizacyjnych Ośrodka znajdują się na stronie nr 11.

Sekcja realizuje zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym: diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie i podejmowanie działań środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskiej karty”.

- **Sekcja ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom**, zajmująca się w szczególności realizacją projektów na rzecz świadczeniobiorców Ośrodka, finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, monitorowania i pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania zadań Ośrodka, w tym z Unii Europejskiej i budżetu państwa. Wieloosobowe stanowisko ds. pomocy cudzoziemcom realizuje zadania z zakresu realizacji programów integracyjnych dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, współdziała z Filiami Ośrodka przy udzielaniu pomocy cudzoziemcom, prowadzi mieszkania chronione dla cudzoziemców oraz wykonuje zadania z zakresu wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Filie**, realizują w obszarze swojego działania zadania własne gminy i zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej określone ustawą o ochronie zdrowia psychicznego. Filie realizują pomoc w formie przyznawania i wypłaty świadczeń społecznych oraz udzielają świadczeń w postaci pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin. Organizują i aktywizują społeczności lokalne. Filie są komórkami organizacyjnymi Ośrodka, usytuowanymi w poszczególnych dzielnicach miasta:
 - Filia Nr 1, przy ul. Lubartowskiej 6 - 8,
 - Filia Nr 2, przy ul. Hutniczej 1 A,
 - **Centrum Aktywności Środowiskowej** (status działu) przy ul. A. Grygowej 4B, który realizuje zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. W Centrum Aktywności Środowiskowej funkcjonuje:
 - wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, które realizuje zadania edukacyjne i szkoleniowe;
 - wieloosobowe stanowisko pracy psycholog, które realizuje zadania terapeutyczno-rozwijające;
 - wieloosobowe stanowisko pracy wychowawca, które realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze;
 - wieloosobowe stanowisko pracy instruktor ds. kulturalno-oświatowych, które realizuje zadania z zakresu organizacji środowiskowych spotkań i imprez kulturalnych;
 - wieloosobowe stanowisko pracy instruktor terapii zajęciowej, które realizuje w szczególności zadania z zakresu integracji i aktywizacji lokalnego środowiska;

- Filia Nr 3, przy ul. Mieszka I – 4,
- Filia Nr 4, przy al. Kompozytorów Polskich 8,
- Filia Nr 5, przy ul. Nałkowskich 114.

W skład Filii Nr 1- Nr 5, które podlegają bezpośrednio zastępcy Dyrektora ds. pomocy środowiskowej, wchodzi: Dział świadczeń społecznych, Dział pomocy środowiskowej, wieloosobowe stanowiska pracy ds. wsparcia merytorycznego, wieloosobowe stanowiska pracy ds. kancelaryjno-biurowych, wieloosobowe stanowiska pracy ds. analiz i sprawozdawczości oraz Sekcje pracy socjalnej².

1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego

W ramach Wydziału wsparcia społecznego funkcjonują:

- **Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia**, w którego ramach funkcjonują:
 - **Sekcja ds. domów pomocy społecznej**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu kierowania, umieszczania i ustalania opłat za pobyt w domach pomocy społecznej a także realizacją porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domów pomocy społecznej
 - **Sekcja ds. ośrodków wsparcia**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu kierowania i ustalania opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia, kierowania i ustalania opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, a także realizacją umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie ośrodków wsparcia i innych placówek.
- **Dział ds. osób niepełnosprawnych**, zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. W ramach Działu funkcjonują:
 - **Wieloosobowe stanowisko pracy ds. osób niepełnosprawnych** realizuje w szczególności zadania z zakresu: dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów oraz doradztwa w zakresie praw osób niepełnosprawnych.
 - **Sekcja ds. integracji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej oraz sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób

² wskazane w rozdziale „V. Pomoc Środowiskowa” str. nr 31.

niepełnosprawnych. Sekcja zleca również zadania fundacjom i organizacjom pozarządowym oraz realizuje programy na rzecz osób niepełnosprawnych.

1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny

W ramach Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny funkcjonują:

➤ **Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej**, w ramach którego funkcjonują:

- **Sekcja ds. asysty rodzinnej**, realizuje w szczególności: zadania organizatora pracy z rodziną określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie ustalonym dla asystenta rodziny oraz zadania asystenta rodziny określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- **Sekcja ds. wsparcia rodzin zastępczych** realizuje w szczególności zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczące współpracy z rodzinami zastępczymi nieobjętymi opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- **Sekcja ds. świadczeń dla rodzin zastępczych**, realizuje w szczególności zadania z zakresu: przyznawania świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych oraz ustalania opłat za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, realizacji umów zawartych z zawodowymi rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka, osobami zatrudnionymi do pomocy rodzinie zastępczej oraz realizacji porozumień miasta Lublin z innymi powiatami dotyczącymi umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

W skład Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej wchodzi również, wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, wieloosobowe stanowisko pracy psycholog oraz stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych.

➤ **Dział ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego i usamodzielnianym**, w którego ramach funkcjonują:

- **Sekcja ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu: wydawania zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego, kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i ustalania opłat za ich pobyt, sprawowania bieżącego nadzoru nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, realizacją umów i porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi i innymi powiatami.
- **Sekcja ds. pomocy osobom usamodzielnianym**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu pomocy wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą lub placówki dla dzieci i młodzieży poprzez przyznawania osobom usamodzielnianym pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz świadczenia dobrego startu, prowadzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielniających się, przyznawania pobytu w mieszkaniach chronionych dla osób usamodzielniających się oraz ustalania

opłat za ten pobyt oraz prowadzenia pracy socjalnej z osobami usamodzielniającymi się.

- **Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin** (status działu) realizuje zadania z zakresu poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych i wspomagających rozwój dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie umiejętności społecznych oraz udzielania rodzinie pomocy psychologicznej, w tym prowadzenia terapii.

1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych

W ramach Wydziału świadczeń socjalnych funkcjonują:

- **Dział ds. świadczeń socjalnych**, zajmujący się w szczególności ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych określonych ustawą o: świadczeniach rodzinnych, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, weryfikacją uprawnień i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne świadczeniobiorców będących opiekunami. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. świadczeń socjalnych Nr 1 – Nr 4.
- **Dział ds. osób zobowiązanych**, zajmujący się zadaniami z zakresu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych realizuje zadania wierzyciela miasta Lublin w postępowaniu egzekucyjnym i prowadzenia postępowań w sprawach nienależnie pobranych świadczeń socjalnych. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. funduszu alimentacyjnego.

Ponadto w Wydziale funkcjonują wieloosobowe stanowiska pracy: ds. kancelaryjno-biurowych oraz ds. analiz i sprawozdawczości.

1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR

- **Dział ds. finansowo-księgowych**, który realizuje zadania z zakresu spraw związanych z budżetem Ośrodka, prowadzenia ksiąg rachunkowych Ośrodka, ewidencji księgowej wydatków, należności, zobowiązań, dochodów i kosztów, rozliczania projektów i dotacji udzielanych na realizację zadań, obsługi bankowej i kasowej płatności Ośrodka. W jego skład wchodzi: Główny Księgowy MOPR, Zastępca Głównego Księgowego MOPR, Sekcja ds. budżetu, Sekcja ds. sprawozdawczości, Sekcja ds. dochodów oraz Sekcja ds. wydatków.
- **Dział ds. organizacyjnych**, który realizuje zadania z zakresu obsługi organizacyjnej, administracyjnej i informatycznej Ośrodka. Dział tworzy: kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zamówień publicznych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. majątkowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. archiwum zakładowego i magazynu, wieloosobowe stanowisko pracy kierowca; wieloosobowe stanowisko

pracy konserwator, wieloosobowe stanowisko pracy ds. administracyjnych oraz Sekcja informatyczna.

- **Sekcja radców prawnych**, która realizuje w szczególności zadania z zakresu koordynacji obsługi prawnej poszczególnych komórek organizacyjnych i świadczenia pomocy prawnej.
- **Dział ds. kontroli** realizuje w szczególności zadania z zakresu przeprowadzania postępowań kontrolnych oraz wyjaśniających w: komórkach organizacyjnych Ośrodka, jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR, podmiotach, którym Miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych oraz rodzinach zastępczych.
- **Dział ds. analiz i sprawozdawczości** realizuje zadania z zakresu sporządzania sprawozdań Ośrodka z wykonywanych zadań, oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Lublin, rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz aktualizacji i koordynacji realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Lublin.
- Stanowiskami bezpośrednio podległymi Dyrektorowi są:
 - stanowisko pracy Inspektor ochrony danych wykonuje w szczególności zadania określone przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych;
 - stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia szkoleń dla pracowników dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i nadzoru nad ich przestrzeganiem;
 - stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu upowszechniania informacji o zadaniach realizowanych przez MOPR, przygotowania projektów odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, prowadzenia bieżącego monitoringu mediów, koordynowanie serwisu internetowego MOPR, udostępnianie informacji publicznej;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych, który realizuje zadania z zakresu prowadzenia obsługi kancelaryjnej, biurowej i sekretarskiej Ośrodka;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych realizuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia spraw kadrowych pracowników Ośrodka;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac realizuje w szczególności zadania z zakresu obsługi finansowo-księgowej płac pracowników.

2. Kadra realizująca zadania pomocy społecznej

2.1. Zatrudnienie pracowników

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było **1 388 osób**³. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie zatrudnione były 503 osoby, w Domach Pomocy Społecznej 519 osób, a w ośrodkach wsparcia 447 osób.

³ Dane na podstawie sprawozdania MRiPS-06 MRiPS-06 „Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej” za 2022 rok oraz danych własnych.

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin

	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE, w tym:	503	33,05
<i>Filie Ośrodka</i>	228	x
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	519	34,1
OŚRODKI WSPARCIA	447	29,37
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	53	3,48

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdania MRiPS-06 za 2022 rok oraz danych własnych

Kadrę pomocy społecznej w MOPR realizującą zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej tworzą przede wszystkim pracownicy socjalni (w tym m.in. starsi pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej oraz starsi specjaliści pracy socjalnej). W 2022 roku zatrudnionych było 172⁴ pracowników socjalnych, co stanowiło 34,19% ogółu pracowników jednostki. Wśród nich 167 osób świadczyły pracę socjalną w środowisku, przeprowadzało rodzinne wywiady środowiskowe i zgodnie z art.121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało comiesięczny dodatek do wynagrodzenia.

Zgodnie z zapisem ustawowym (art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

Według danych Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin⁵, liczba mieszkańców Lublina wynosiła **318 987 osób** (w tym: **311 526** osób zameldowanych na pobyt stały oraz **7 461** osób zameldowane na pobyt czasowy, wg stanu na dzień 31 XII 2022 r.). Biorąc pod uwagę wymogi określone ustawą MOPR powinien zatrudniać, co najmniej 160 pracowników socjalnych wykonujących pracę socjalną w środowisku. Wymóg dotyczący liczby zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców był w okresie sprawozdawczym spełniony.

2.2. Wykształcenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Pracownicy MOPR posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 5 osób posiada tytuł naukowy doktora, 73,16% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim, 11,33% posiada wykształcenie wyższe zawodowe. Wśród osób legitymujących się wyższym wykształceniem 123 ukończyło również studia podyplomowe.

⁴ Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych osób, były one zatrudnione odpowiednio: w Filiach Ośrodka – 151 osób, w Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 12 osób, w Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom – 2 osoby, w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej - 6 osób oraz w dziale ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych, wsparcia dziennego i usamodzielnienia – 1 osoba.

⁵ <https://bip.lublin.eu/urzed-miasta-lublin/dane-demograficzne/dane-demograficzne-stan-na-dzien-31-12-2022-r-,131,22886,2.html>

Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2022 roku

Wykształcenie pracowników	Liczba osób	udział %
Doktoranckie	5,00	1,00
Wyższe magisterskie	368,00	73,16
Wyższe zawodowe	57,00	11,33
Policealne	50,00	9,94
Średnie	22,00	4,37
Zawodowe	1,00	0,20
RAZEM	503,00	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Spośród 172 osób zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego, 28 osób posiada specjalizację I stopnia, natomiast 21 osoby posiadają specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie starają się stale rozwijać, doskonalić swoje umiejętności i podnosić kwalifikacje zawodowe.

W 2022 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie uczestniczyli łącznie w 10 szkoleniach specjalistycznych, warsztatach, spotkaniach oraz konferencjach. Łącznie w szkoleniach uczestniczyły **472 osoby**. Organizatorem form kształcenia w 2022 roku były: Wydział Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, Sygnity S.A., Departament Pomocy i Integracji Społecznej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, Instytut Matki i Dziecka w partnerstwie z UNICEF, kuratorzy sądowi Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, Stowarzyszenie Homo Faber, Pracownia Szkoleń Coachingu i Przedsiębiorczości, superwizor pracy socjalnej, Państwowa Inspekcja Pracy w Lublinie.

Zakres tematyczny szkoleń obejmował zagadnienia dotyczące m.in. wspierania zdrowia psychicznego, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacji i obsługi świadczeń na rzecz obywateli Ukrainy, mobbingu oraz superwizji.

Wykaz szkoleń przedstawia się następująco:

- wideokonferencja dot. uchodźców z Ukrainy – 5 osób
- zdalne szkolenie z obsługi świadczeń dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym w POMOST Std – Pomoc Społeczna – 2 osoby;
- konferencja pt.: „Deinstytucjonalizacja usług społecznych – dobre praktyki” – 1 osoba;
- warsztaty prawne i psychologiczne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach projektu: „Blżej pomocy – nowe rozwiązania dla pomagania” – 30 osób;
- szkolenie pt.: „Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci oraz pierwsza pomoc psychologiczna dla rodzin uchodźczych z najmłodszymi dziećmi” – 6 osób;
- spotkanie robocze pt.: „Przeciwdziałanie przemocy – obszar wspólnych działań” – 6 osób;
- warsztaty szkoleniowe skierowane do osób koordynujących punkty czasowego pobytu uchodźców z Ukrainy – 19 osób;

- szkolenie pn. „Decyzje na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw z zabezpieczenia społecznego w świetle orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego, wojewódzkich sądów administracyjnych i samorządowych kolegiów odwoławczych – wybrane zagadnienia oraz podstawowe zagadnienia z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium – 7 osób;
- Superwizja grupowa dla pracowników socjalnych MOPR w Lublinie, realizujących zadania związane z pełnieniem funkcji koordynatora w punktach czasowego przyjęcia uchodźców z Ukrainy – 32 osoby;
- Szkolenie pt.: „Mobbing – przyczyny, skutki, zapobieganie” – 364 osoby.

Ponadto, w ramach doskonalenia umiejętności zawodowych kadr realizujących zadania związane z diagnozowaniem przemocy i pomocą osobom pokrzywdzonym, pracownicy socjalni uczestniczyli w seminariach i szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Przemoc w rodzinie, procedura „Niebieskie Karty” – organizator ROPS w Lublinie (4 osoby),
- Profesjonalna pomoc udzielana osobom pokrzywdzonym przestępstwem (online) – organizator Bona Fides (1 osoba),
- „50 – godzinne szkolenie z zakresu pracy ze sprawcami przemocy z wykorzystaniem elementów metody z DULUTH”, organizator Fundacja FENIKS (1 osoba),
- Kontakt z członkami rodzin z problemem przemocy – organizator Zespół Interdyscyplinarny (6 osób),
- Ustawa antyprzemocowa – szkolenie online – organizator Bona Fides (1 osoba).

II. DOCHODY I WYDATKI

1. Dochody

W 2022 roku dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublin wyniosły łącznie: **16 133 759,53zł.**

Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2022 roku, według źródeł pozyskania (w zł)

Tytuł uzyskania dochodów	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1. Zadania własne gminy	4 937 616,00	4 236 161,36
w tym: rozliczane z budżetem państwa	1 022 716,00	920 055,27
2. Zadania własne powiatu	308 607,00	467 850,36
w tym: rozliczane z budżetem państwa	3 107,00	106,27
3. Zadania zlecone	4 964 000,00	7 575 640,61
4. Dotacje celowe i inne środki na realizację zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień	4 673 256,00	3 854 107,20
Razem:	14 883 479,00	16 133 759,53

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2022 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych gminy pochodziły głównie z tytułu:

- odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 2 990 412,00 zł;
- odpłatności za pobyt bezdomnych z schroniskach i noclegowniach w wysokości 72 154,02 zł;
- zwrotu kosztów pobytu osób z innych gmin w schroniskach na terenie miasta Lublina opłacony przez GOPS-y w wysokości 82 070,35 zł.

2. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2022 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań własnych rozliczanych z budżetem państwa pochodziły głównie z tytułu:

- wpłat należności za świadczenia nienależnie pobrane, w tym m. in.:
 - świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego w wysokości 660 951,31 zł (z odsetkami);
 - świadczeń wychowawczych w wysokości 112 783,42 zł (z odsetkami);
 - zasiłków stałych w wysokości 115 238,43 zł;
 - zasiłków okresowych w wysokości 26 152,48 zł;
 - zasiłków w ramach dożywiania w wysokości 3 773,89 zł.
 - świadczeń „Dobry start” w wysokości 1 034,25 zł (z odsetkami);

3. **Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2022 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych powiatu pochodziły głównie z tytułu:**
 - odpłatności rodzin za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w wysokości 346 513,87 zł;
 - zwrotu kosztów za pobyt osób w domach pomocy społecznej w wysokości 57 999,08 zł;
 - odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych dla usamodzielniających się wychowanków oraz cudzoziemców w wysokości 38 987,23 zł;
 - zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pieczy zastępczej oraz nienależnie pobranych świadczeń przez usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze wyniosły 7 392,98 zł;
 - zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze w wysokości 4 806,66 zł.
4. **Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2022 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań zleconych, pochodziły głównie z tytułu:**
 - ściągłości należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej, w łącznej wysokości 7 421 595,37 zł (z odsetkami). Kwotę 462 304,65 zł pozyskano ze spłat zaliczki alimentacyjnej natomiast 3 982 309,44 zł pochodziło ze spłat dłużników alimentacyjnych w ramach wypłaconych wierzycielom świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a pozostałą kwotę 2 976 981,28 zł stanowiły odsetki od funduszu alimentacyjnego;
 - odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w wysokości 37 051,31zł.
5. **Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2022 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień, pochodziły głównie z tytułu:**
 - umieszczenia dzieci z innych powiatów w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie miasta Lublin w wysokości 3 219 650,87 zł (z odsetkami);
 - umieszczenia dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie miasta Lublin w wysokości 634 456,33 zł (z odsetkami).

2. Wydatki

2.1. Wydatki ze względu na rodzaj zadania

W 2022 r. wydatki bieżące Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyniosły **420 176 496,74zł.**

Tabela 4. Wydatki MOPR w 2022 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania

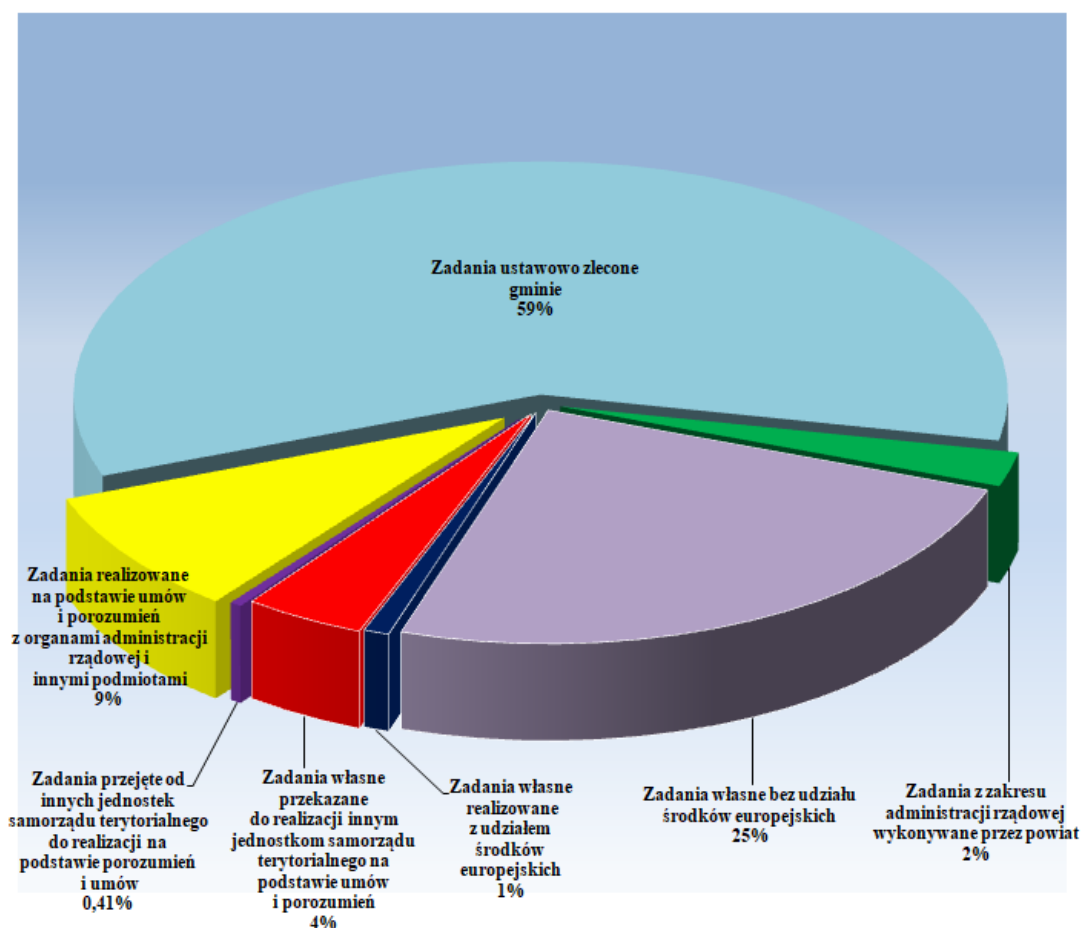
Lp.	Wyszczególnienie	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	Zadania własne bez udziału środków europejskich	111 915 437,26	103 114 872,99
2	Zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich	4 115 432,00	3 719 396,50

3	Zadania własne przekazane do realizacji innym jednostkom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień	17 918 604,00	17 651 053,85
4	Zadania przejęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów	1 848 256,00	1 726 688,25
5	Zadania realizowane na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami	36 844 226,29	36 721 740,43
6	Zadania ustawowo zlecone gminie	247 868 427,79	247 180 959,00
7	Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat	10 109 916,50	10 061 785,72
Razem		430 620 299,84	420 176 496,74

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy udział w dokonanych wydatkach miały zadania ustawowo zlecone gminie. Stanowiły one 58,83% ogółu wydatków. Natomiast zadania własne bez udziału środków europejskich stanowiły 24,54% ogółu wydatków.

Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2022 roku, ze względu na przeznaczenie środków

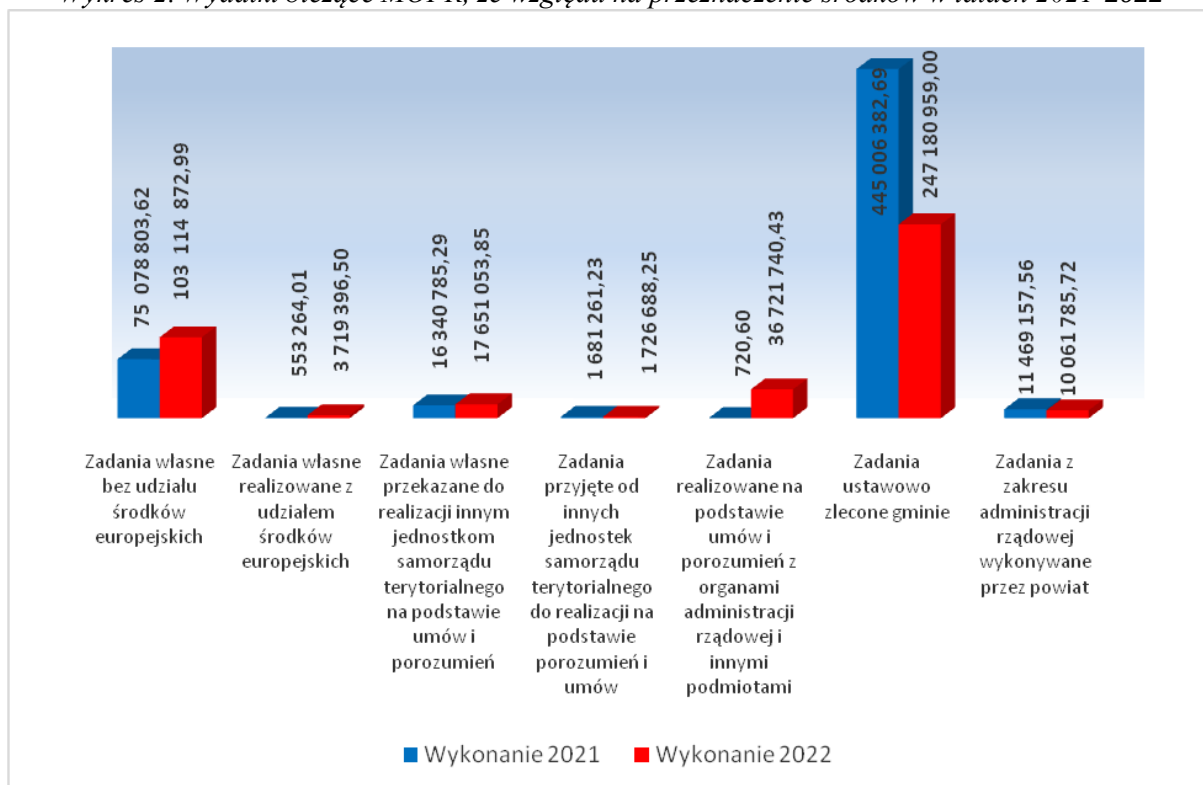
Źródło: Opracowanie własne MOPR

W odniesieniu do roku 2021 w ramach wszystkich realizowanych zadań nastąpił spadek wydatków o kwotę 129 953 877,72 zł.

Największy spadek wydatków odnotowano w ramach zadań ustawowo zleconych gminie i wyniósł on 197 825 423,69 zł. Wydatki wyższe, niż w roku 2021, poniesiono natomiast w ramach zadań własnych bez udziału środków europejskich o kwotę 28 036 069,37 oraz w ramach zadań realizowanych na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami o kwotę 36 721 019,83 zł.

Poziomy wydatków w obrębie poszczególnych zadań dla lat 2020 i 2021 przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2021-2022

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2.1. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2022 roku z podziałem na formy wsparcia

Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2022 roku z podziałem na formy wsparcia

L.P.	Wyszczególnienie	Wartość (zł)
1	Wydatki na domy pomocy społecznej oraz niepubliczne ośrodki wsparcia w tym:	24 738 112,61
1.1	Dotacja dla Prawosławnego Domu Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko - Chełmskiej	1 125 988,00
1.2	Opłaty za pobyt osób skierowanych do DPS poza miast Lublin	13 837 705,70
1.3	Dotacje dla OW dla osób bezdomnych, ofiar przemocy oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2 000 000,00
1.4	Dotacje dla OW dla osób z zaburzeniami psychicznymi	7 340 063,68
1.5	Dotacja dla Specjalistycznego OW dla ofiar przemocy w rodzinie	420 000,00
1.6	Opłaty za pobyt osób bezdomnych w OW poza miastem Lublin	14 355,23

2	Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki wsparcia dziennego w tym:	5 165 704,64
2.1	Dotacje dla całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych	1 852 533,14
2.2	Wydatki na utrzymanie dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów	2 363 171,50
2.3	Dotacje dla placówek wsparcia dziennego	950 000,00
3	Usługi pomocy społecznej	13 016 497,00
3.1	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	12 560 177,00
3.2	Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	456 320,00
3.3	Opłaty za usługi opiekuńcze świadczone poza miastem Lublin	0,00
4	Zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez programu "Posiłek w szkole i w domu")	13 923 708,33
5	Program "Posiłek w szkole i w domu"	4 142 193,59
6	Pomoc na rzecz cudzoziemców	407 122,44
6.1	Pomoc dla cudzoziemców w zakresie indywidualnego programu integracji - świadczenia i składki zdrowotne	293 000,69
6.2	Utrzymanie mieszkań chronionych dla cudzoziemców	114 121,75
7	Rodziny zastępcze (wydatki na świadczenia)	7 325 964,53
8	Usamodzielnienia	849 417,40
8.1	Świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków	744 617,30
8.2	Utrzymanie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków	104 800,10
9	Świadczenia rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego	104 069 162,77
10	Świadczenie wychowawcze i dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego	140 530 256,29
11	Świadczenia w ramach programu "Dobry Start"	300,00
12	Świadczenia wynikające z ustawy o Karcie Polaka	681 615,00
13	Wydatki realizowane z udziałem środków europejskich (w tym zasiłki okresowe, stałe i celowe)	3 719 396,50
14	Utrzymanie MOPR w tym:	38 784 501,16
14.1	Utrzymanie MOPR (85219)	30 523 172,59
14.2	Centrum Aktywności Środowiskowej	707 911,02
14.3	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	837 351,05

14.4	Dzienny Ośrodek dla Bezdomnych	0,00
14.5	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i inni specjaliści (m.in. pedagodzy, psycholodzy) zatrudnieni w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	1 599 767,05
14.6	Obsługa wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz kosztami obsługi programu "Za życiem"	4 634 352,50
14.7	Obsługa wypłaty świadczenia wychowawczego i dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego	468 304,65
14.8	Obsługa wypłaty świadczenia "Dobry Start"	10,00
14.9	Obsługa wypłaty świadczeń wynikających z Karty Polaka	13 632,30
15	Wydatki związane z kryzysem uchodźczym	38 051 586,63
16	Dodatki i rekompensaty w zakresie niektórych źródeł ciepła	24 012 746,90
17	Pozostała działalność	758 210,95
17.1	"Przyjazne Patrole"	26 399,90
17.2	"Zespół Interdyscyplinarny"	14 506,72
17.3	Prowadzenie taniego żywienia w formie kuchni społecznej	25 000,00
17.4	Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (Rada Dzielnicy Hajdów Zadębie, Rada Dzielnicy Rury)	11 800,00
17.5	Świadczenia dla bezrobotnych za wykonywanie prac społecznie użytecznych	38 574,00
17.6	Programy wsparcia i aktywizacji seniorów oraz "Korpus Wsparcia Seniorów"	89 627,70
17.7	Wydatki związane ze wspieraniem rodziny - rodziny wspierające	0,00
17.8	Dni Rodzicielstwa Zastępczego	3 274,34
17.9	Utrzymanie mieszkań dla zawodowych rodzin zastępczych	1 545,59
17.10	Wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	32 900,00
17.11	Sprawowanie opieki przez opiekunów wskazanych przez sąd	30 846,87
17.12	Wydatki związane z obsługą wypłaty dodatków osłonowych	18 499,20
17.13	zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	225 676,07
17.14	Wydatki związane z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu koronawirusa	156 960,56
17.15	Wydatki związane z realizacją Programu "Opieka wytchnieniowa" - dotacja dla PCK Lubelski Oddział Okręgowych	82 600,00
RAZEM:		420 176 496,74

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy odsetek wydatków stanowiła realizacja świadczenia wychowawczego, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wprowadzone zostało ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci a wydatki

na realizację zadania wyniosły ogółem 140 530 256,29 zł⁶, co stanowiło 33,45% ogółu wydatków MOPR. Wpłaty świadczeń wychowawczych finansowane są z budżetu państwa.

Wydatki poniesione na realizację zadań z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wyniosły ogółem 104 069 162,77 zł, co stanowiło 24,77% ogółu wydatków MOPR.

Znaczne wydatki poniesione zostały w związku z kryzysem uchodźczym. W roku 2022 wydatkowano 38 051 586,63zł (tj. 9,06%) m.in. z przeznaczeniem na utworzenie i prowadzenie miejsc zakwaterowania dla obywateli Ukrainy, na wypłatę świadczeń pieniężnych z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, jednorazowych świadczeń pieniężnych, świadczeń rodzinnych.

Kolejną pozycję zajmują wydatki poniesione na zasiłki i usługi pomocy społecznej. Wydatki te wyniosły ogółem 31 489 521,36 zł, stanowiąc 7,49% wydatków MOPR. W tej kwocie:

- 44,22% stanowiły wydatki na zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez Programu „Posiłek w szkole i w domu”) w kwocie 13 923 708,33 zł,
- 41,34% stanowiły wydatki na usługi pomocy społecznej w kwocie 13 016 497,00 zł
- 13,15% stanowiły wydatki na Program „Posiłek w szkole i w domu”, które wyniosły 4 142 193,59
- 1,29 % stanowiły wydatki na rzecz cudzoziemców w kwocie 407 122,44 zł.

Ogółem poziom wydatków na zasiłki i usługi pomocy społecznej w 2022 roku w stosunku do 2021 roku był niższy o 765 552,85 zł.

Koszty utrzymania Ośrodka i jego komórek organizacyjnych w roku sprawozdawczym wyniosły 38 784 501,16 zł.

Wydatki na domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia w 2022 roku stanowiły 5,89% ogółu wydatków i wyniosły 24 738 112,61 zł, natomiast związane z udzieleniem dotacji na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego – 1,23 % wydatków MOPR i osiągnęły poziom 5 165 704,64 zł.

Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń dla rodzin zastępczych oraz osób usamodzielniających się lub kontynuujących naukę wychowanków wyniosły 1,95%, tj. łącznie 8 175 381,93 zł.

Łączne wydatki Ośrodka w roku 2022 wyniosły 420 176 496,74 zł.

⁶ W tym świadczenia wychowawcze bez kosztów obsługi – 139 229 728,06 zł, dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego bez kosztów obsługi - 1 240 528,23 zł, dodatki do zryczałtowanej kwoty bez kosztów obsługi - 60 000 zł.

III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

1. Wywiady środowiskowe

Dla przyznania świadczenia z pomocy społecznej niezbędne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. 2021 poz. 893).

Rozporządzenie określa sposób i terminy przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzory dokumentów (kwestionariusza wywiadów, oświadczenia o stanie majątkowym, oświadczenia, o którym mowa w art. 107 ust. 5g ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, legitymacji pracownika socjalnego).

Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej, wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia otrzymania wiadomości o potrzebie przyznania wsparcia. Pracownik socjalny jest zobowiązany do sprawdzenia każdego zgłoszenia o konieczności udzielenia pomocy, może również wszcząć postępowanie z urzędu. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby lub rodziny. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznanego wsparcia.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2022 sporządzili łącznie 19 304 kwestionariusze wywiadów środowiskowych, ich liczbę z podziałem na rodzaje przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2022 roku

Pomoc środowiskowa		
1	CZĘŚĆ I - dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej	2 044
2	CZĘŚĆ II - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	897
3	CZĘŚĆ III - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	45
4	CZĘŚĆ IV - dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	13 831
5	CZĘŚĆ VII - dotyczy osób/rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego	25
Pomoc instytucjonalna		

6	dotyczy osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (cz. IV, V wywiadu)		5
7	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pomocy społecznej (cz. I i IV wywiadu)		444
8	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pomocy społecznej (cz. II i III wywiadu-dotyczy osób, o których mowa w art.103 ustawy o pomocy społecznej)		257
9	wywiady środowiskowe dotyczące osób ubiegających się/korzystających z ośrodków wsparcia (cz. I i IV wywiadu)		1 168
10	wywiady środowiskowe dotyczące osób, które ubiegają się o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym (cz. I i IV wywiadu)		10
11	dotyczy cudzoziemców, o których mowa w art. 91 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (cz. VI wywiadu)		0
12	wywiady sporządzone dla potrzeb pionu ds. świadczeń socjalnych	wywiady środowiskowe przeprowadzone u dłużników alimentacyjnych	3
13		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4E ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo aktualizacji wywiadu na podstawie art.23 4F tej ustawy (cz. VIII wywiadu)	201
14		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4AA lub 4B ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo art. 15 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (cz. IX wywiadu)	90
15	wywiady inne, nie wymienione powyżej		284
liczba wywiadów ogółem:			19 304

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2. Decyzje administracyjne

W sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych w roku 2022 wydano **55 864** decyzje administracyjne. Dotyczyły one m.in. przyznawania świadczeń, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, naliczania odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz przyznawania innego typu usług i odpłatności, ustalania nienależnie pobranych świadczeń.

Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2022 roku

Wyszczególnienie	Liczba decyzji
Wydział pomocy środowiskowej	30 450
Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny	1 508
Wydział wsparcia społecznego	6 879
Wydział świadczeń socjalnych	17 027
RAZEM	55 864

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ramach zadań realizowanych ze środków PFRON, pracownicy MOPR w Lublinie rozpatrzyli ponadto 5 689 wniosków osób niepełnosprawnych, przygotowując pisemną informację o sposobie rozpatrzenia sprawy, bez wydawania decyzji administracyjnej.

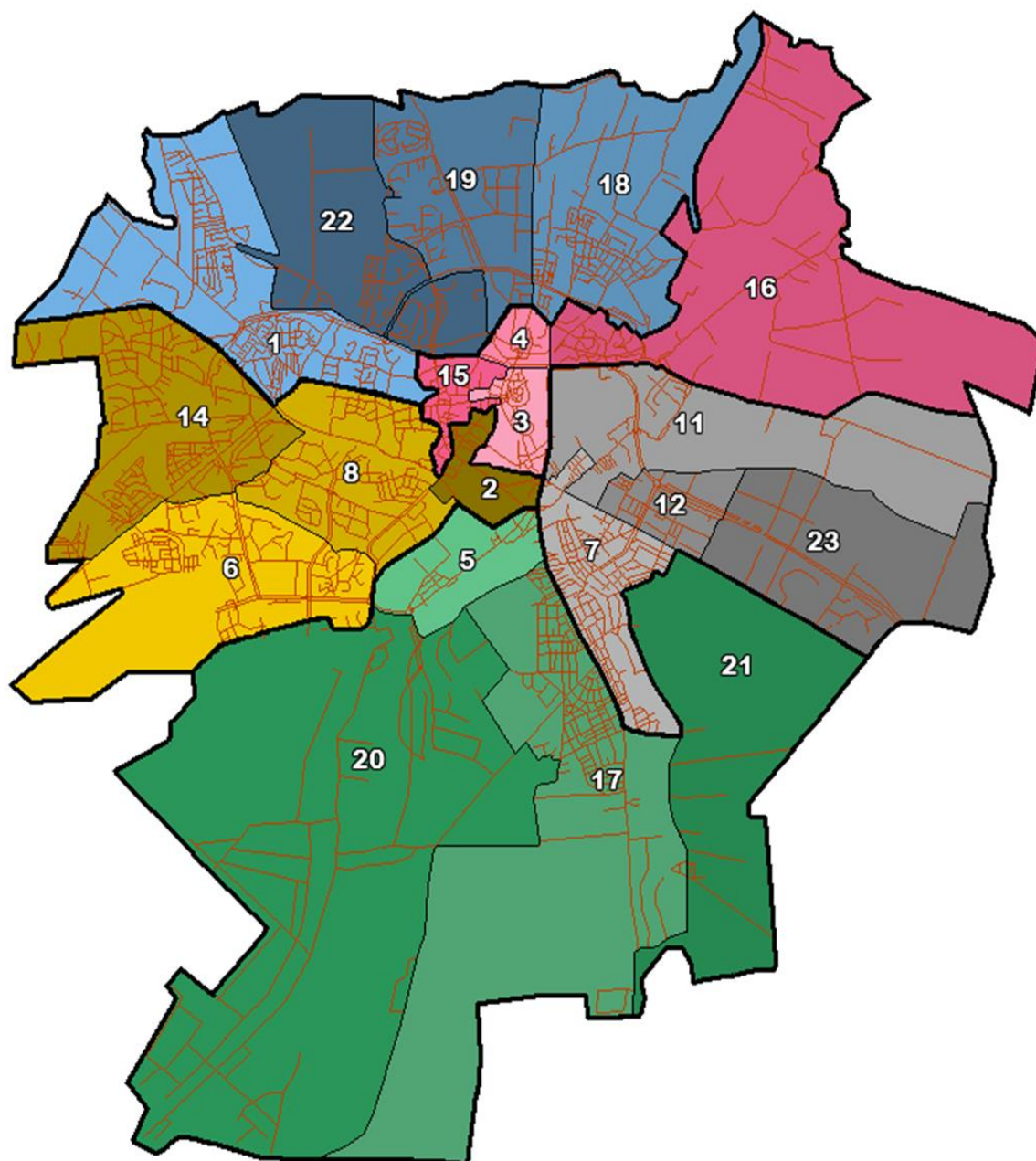
IV. POMOC ŚRODOWISKOWA

Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych. Działania pracowników Wydziału pomocy środowiskowej koncentrują się na modyfikacji sposobu funkcjonowania osób, ich otoczenia, wzmacnianiu potencjału osób i rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Powyższe założenia są spełniane poprzez podejmowane przez pracowników socjalnych działania zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzające do realizacji ustalonych celów. Skuteczne oddziaływanie na jednostkę odbywa się po dogłębnym rozpoznaniu (diagnozie) sytuacji w jakiej się znajduje, jej zasobów, deficytów, po określeniu w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie są ich przyczyny. Zebrane informacje umożliwiają pracownikom socjalnym zaplanowanie działań, które są adekwatne do potrzeb, a w konsekwencji służą rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka. Zaprojektowane działania są realizowane zarówno przez osobę czy rodzinę, jak i pracownika socjalnego.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2022 funkcjonowało ogółem 20 Sekcji pracy socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą z klientem bezpośrednio w jego środowisku. Obszary działania Filii i Sekcji pracy socjalnej obrazuje mapa nr 1.

W Wydziale pomocy środowiskowej funkcjonuje również Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, która zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizuje również procedurę „Niebieskie Karty”.

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2022 roku

Filia Nr 1 - ul. Lubartowska 6-8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 3 - ul. Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 4 - ul. Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 15 - ul. Gabriela Narutowicza 74a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 16 - ul. Towarowa 19

Filia Nr 2 - ul. Hutnicza 1a

- Sekcja pracy socjalnej Nr 7 - ul. Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 11 - ul. Hutnicza 1a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 12 - ul. Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 23 - ul. Władysława Jagiełły 10

Filia Nr 4 - al. Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 1 - ul. Bartosza Głowackiego 35
- Sekcja pracy socjalnej Nr 18 - Marii Koryznowej 2b
- Sekcja pracy socjalnej Nr 19 - Kompozytorów Polskich 8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 22 - ul. Niccolò Paganiniego 12

Filia Nr 3 - ul. Mieszka I - 4

- Sekcja pracy socjalnej Nr 2 - Głęboka 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 8 - Mieszka I - 4
- Sekcja pracy socjalnej Nr 6 - Jutrzenki 6
- Sekcja pracy socjalnej Nr 14 - ul. Tomasza Zana 38 (piętro V)

Filia Nr 5 - ul. Nałkowskich 114

- Sekcja pracy socjalnej Nr 5 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 17 - Róży Wiatrów 1
- Sekcja pracy socjalnej Nr 20 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 21 - Zdrowa 14

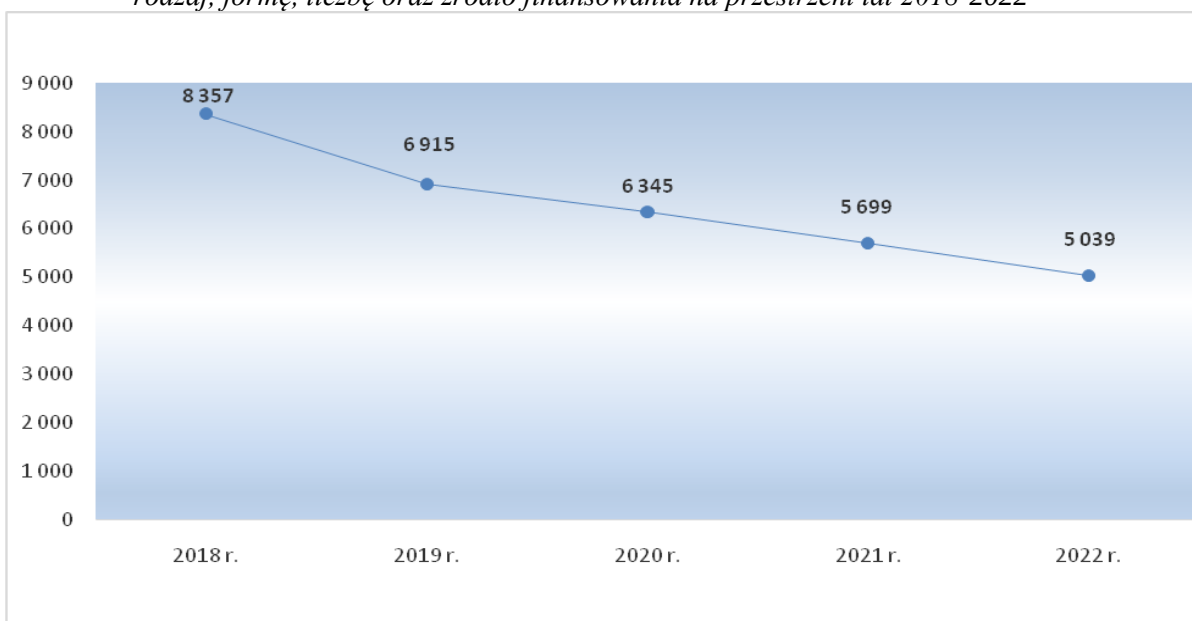
1. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPR, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Celem działań realizowanych przez MOPR jest udzielanie osobom i rodzinom wsparcia, umożliwiającego przezwyciężenie tych trudności. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia powinny być adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej.

W 2022 roku w ramach ustawy o pomocy społecznej z pomocy Ośrodka skorzystało **12 591** osób, co stanowi 3,95% mieszkańców miasta Lublin.⁷

W 2022 roku decyzją przyznano świadczenia **5 039 osobom** (z 4 771 rodzin liczących ogółem 7 090 osób). Jest to o 660 osób mniej niż w 2021 roku. Na przestrzeni analizowanego 5 letniego okresu notuje się corocznie, systematyczny spadek liczby świadczeniobiorców. Jak obrazuje wykres nr 3, liczba świadczeniobiorców w 2022 roku zmniejszyła się o 39,7% na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom/rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj.:

- dochód osoby/rodziny nieprzekraczający kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej,

⁷ Dane dotyczą pomocy z zakresu zadań własnych i zleconych gminie, zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanej przez powiat, zadań realizowanych na podstawie porozumień i umów. Liczba mieszkańców wg Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin w dniu 31 XII 2022 r. wynosiła: **318 987** osób (w tym: **311 526** osób zameldowanych na pobyt stały oraz **7 461** osób zameldowane na pobyt czasowy).

- występowanie, co najmniej jednej z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny.

Od 1 stycznia 2022 roku, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej j (Dz.U. 2021 poz. 1296), maksymalna wysokość dochodu uprawniająca do bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej wynosi:

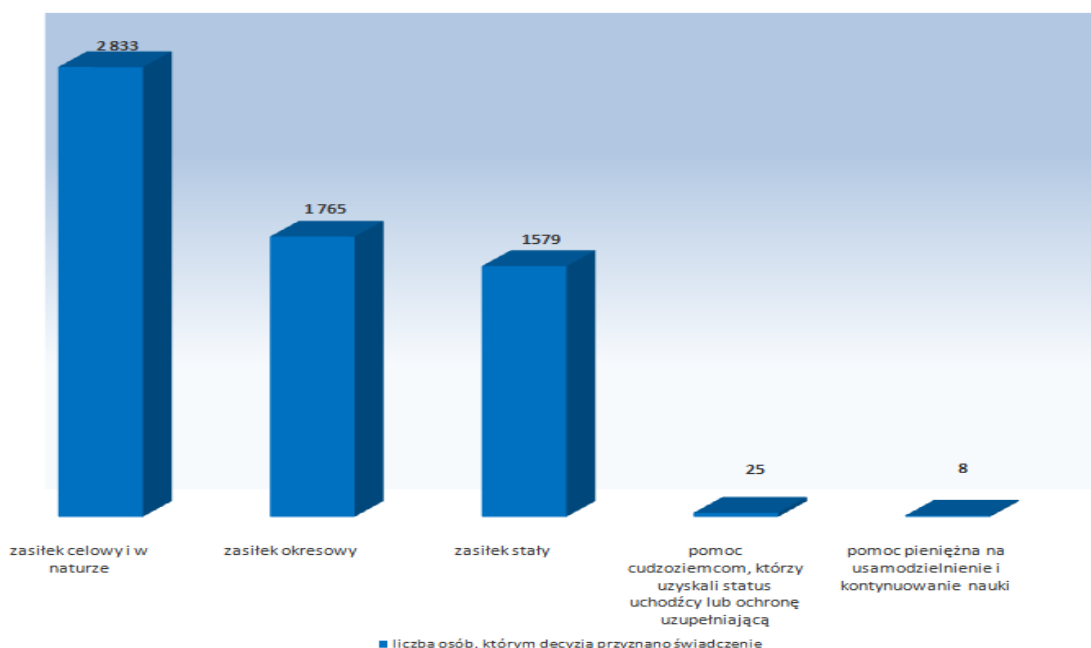
- dla osoby samotnie gospodarującej - 776 zł,
- dla osoby w rodzinie - 600 zł.

Konieczność wsparcia rodziny w ramach systemu pomocy społecznej wynikać może z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizmu, narkomani, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznana pomoc na zasadach zwrotu części lub całości przyznanego świadczenia lub pomoc w formie zasiłku celowego specjalnego.

W ramach zadań własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznano decyzją łącznie 3 546 osobom (z 3 495 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosiła 5 572.

Wykres 4. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2022 r.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych – taką formę pomocy przyznano 2 833 osobom (57,20% odbiorców świadczeń). Świadczenia te przyznawane były z przeznaczeniem na: zakup odzieży, obuwia, żywności, leczenie, uregulowanie zaległości w opłatach eksploatacyjnych, pomoc w formie opału.

Znaczna była również liczba korzystających z zasiłków okresowych i wyniosła 1765 osób. Wśród świadczeniobiorców pobierających zasiłki okresowe najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem bezrobocia – 1 086 osób. Kolejną grupę stanowiły 454 osoby którym przyznano świadczenie z powodu długotrwałej choroby. Natomiast z powodu niepełnosprawności zasiłkiem okresowym objęto 439 osób, a 7 osób z powodu możliwości otrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 343,12 zł.

W 2022 roku odnotowano spadek liczby świadczeniobiorców zasiłków stałych, o 77 osób w stosunku do 2021 roku. Zasiłki te przyznano 1 579 osobom, przy czym 1457 świadczeniobiorców z tej grupy stanowiły osoby samotnie gospodarujące. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 609,15 zł miesięcznie. W przypadku 1 399 osób objętych pomocą w formie zasiłku stałego w 2022 roku, zostały także opłacone składki zdrowotne.

1.2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych

Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których najogólniej ujmując, osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej – m. in. praca socjalna, gorący posiłek, usługi opiekuńcze, schronienie, pomoc rzeczowa.

Skuteczne pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych, wymaga indywidualnego podejścia, które wykorzystuje metody adekwatne do zdiagnozowanego problemu.

Jedną z form pomagania jest praca socjalna, którą należy rozumieć jako zespół umiejętnie powiązanych ze sobą i zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Służyć ma rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Praca socjalna to działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Zadaniem pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej osób oraz rodzin i jest świadczona bez względu na posiadany dochód. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują działania polegające m.in. na: wsparciu, towarzyszeniu, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji. W 2022 roku 97,73% ogółu świadczeniobiorców w ramach ustawy o pomocy społecznej tj. 12 305 osób było objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej. Pozostałe 286 przypadki, to osoby, którym sprawiono pochówek lub mieszkańcy Miasta Lublin objęci wsparciem innych OPS-ów. W roku 2022 odnotowano wzrost liczby środowisk objętych wyłącznie pracą socjalną. Tą formą wsparcia objęto 5 501 osób. Pomoc w postaci wyłącznie pracy socjalnej otrzymało 43,7 % ogółu osób objętych wsparciem w 2022 roku. Główny cel pracy socjalnej czyli usamodzielnienie osób i rodzin w 2022 roku osiągnięto w 116 przypadkach.

W ramach zadań własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń niepieniężnych przyznano decyzją łącznie 1 943 osobom (z 1 821 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosi 2 425.

Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2022 roku, z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 oraz MRiPS 06 za 2022 r.

Z pomocy w ośrodkach wsparcia w 2022 roku skorzystało ogółem 3186 osób, w tym 1 639 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 547 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Kolejną formą pomocy niepieniężnej oferowanej klientom jest opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne. W 2022 roku koszt opłaconych składek wyniósł 795 053zł dla 1 460 osób. Główną grupę świadczeniobiorców, za którą opłacana była składka stanowiło 1 399 osób pobierających zasiłek stały. Ponadto składki zdrowotne były opłacane za 57 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja” ul. Franciszka Mireckiego 29-31, 20-460 Lublin oraz za 4 osoby które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objętych indywidualnym programem integracji.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczył również wsparcie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osobom, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie były w stanie zaspokoić niezbędnych życiowych potrzeb. Z usług opiekuńczych oraz ze specjalistycznych usług opiekuńczych 1 469 osób z 1 431 rodzin. W 2022 r. zrealizowano 661 786 świadczeń (godzin usług opiekuńczych). Średniomiesięcznie na jednego świadczeniobiorcę usług opiekuńczych w roku 2022 przypadło 38 godzin usług, co w skali roku stanowi 451 godzin.

Szczególną formę wsparcia stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie

określanych potrzeb klienta. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi najczęściej polega na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia, wsparciu i interwencji psychospołecznej. W 2022 roku tym rodzajem wsparcia objęto łącznie 61 osób z 61 rodzin. W 2022 r. zrealizowano 16 726 świadczeń (godzin usług opiekuńczych). Świadczeniobiorca specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2022 roku korzystał średniomiesięcznie z 22,8 godziny usług, co w skali roku stanowi 274 godzin.

Pomocą w formie posiłków (przyznanych decyzją administracyjną), objęto 412 osób, w tym 177 dzieci i młodzieży.

Pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczy Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin. Z pomocy Poradni w 2022 roku skorzystało 616 rodzin. Ogółem wsparciem objęto 1 113 osób, w tym 769 osób skorzystało z terapii.

W ramach interwencji kryzysowej w 2022 roku udzielono natychmiastowej, specjalistycznej pomocy 10 osobom z 6 rodzin w postaci zespołu interdyscyplinarnych działań: poradnictwa socjalnego, prawnego lub schronienia (w zależności od potrzeb). Celem interwencji kryzysowej było przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu.

W roku 2022 udzielana była również pomoc niepieniężna w postaci: posiłków w ramach pkt III.1.2 rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, umieszczenia osób w domu pomocy społecznej, udzielenia schronienia, pobytu w mieszkaniu chronionym, sprawienia pogrzebu.

2. Rodziny korzystające z pomocy

2.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

W ramach ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2022 roku udzielił pomocy 12 591 osobom z 7 241 rodzin.

Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2020 – 2022

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2020	8 096	14 113
2021	7 681	13 313
2022	7 241	12 591

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za lata 2020-2022

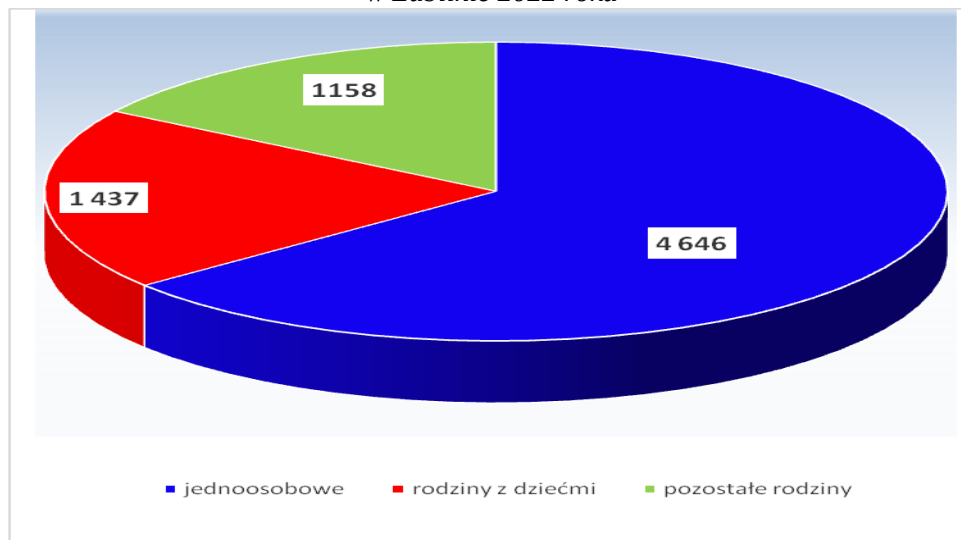
Środowiska, których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej stanowiły 16,93% wszystkich rodzin korzystających z pomocy w 2022 roku.

W 2022 roku po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy wystąpiło 1 519 osób lub rodzin (20,98%), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 2 744 stanowiły 37,9% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia.

2.1. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin

Spośród 7 241 rodzin jakie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie objął pomocą w 2022 roku 64,16% stanowiły jednoosobowe gospodarstwa domowe, 19,85% stanowiły rodziny z dziećmi, a 15,99 % pozostałe rodziny.

Wykres 6. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2022 r.

W 2022 roku z pomocy skorzystało ogółem o 440 rodzin mniej niż w roku 2021. Stanowi to spadek o 5,73%. Spadek liczby rodzin odnotowano w przypadku jednoosobowych gospodarstw domowych o 341 rodzin oraz rodzin z dziećmi o 110. Natomiast pozostałych rodzin w roku 2022 było o 11 więcej niż w roku 2021.

Wśród **1 437 rodzin z dziećmi**, odnotowano 610 rodzin wychowujących jedno dziecko, 492 rodziny wychowujące dwoje dzieci oraz 335 rodzin wychowujących troje i więcej dzieci. Wśród rodzin z dziećmi 518 to rodziny niepełne (106 rodziny niepełne wychowywały troje i więcej dzieci).

Liczną grupę społeczną wśród klientów Ośrodka stanowili emeryci i renciści. Spośród 7241 rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie, emeryci i renciści tworzyli 1936 rodzin, z czego 1 493 znajdowało się w grupie osób stanowiących jednoosobowe gospodarstwo domowe. Liczba rodzin emerytów i rencistów wśród wszystkich rodzin objętych pomocą stanowiła w 2022 roku 26,74%.

Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2020 – 2022 z podziałem na typy

ROK	2 020	2 021	2 022
liczba rodzin korzystających z pomocy OGÓŁEM	8 096	7 681	7 241
w tym liczba rodzin z dziećmi	1 655	1 547	1 437
stos. % liczby rodzin z dziećmi do liczby rodzin ogółem	20,44%	20%	20%

w tym liczba rodzin emerytów i rencistów	2 476	2 202	1936
stos % liczby rodzin emerytów i rencistów do liczby rodzin ogółem	30,58%	29%	27%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za lata 2020-2022

3. Powody przyznania pomocy

Ustawa o pomocy społecznej wyszczególnia powody będące podstawą udzielenia wsparcia. Powody korzystania z pomocy MOPR w 2022 roku przedstawiono na wykresie nr 8. Należy jednakże zaznaczyć, że niejednokrotnie powody te współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją.

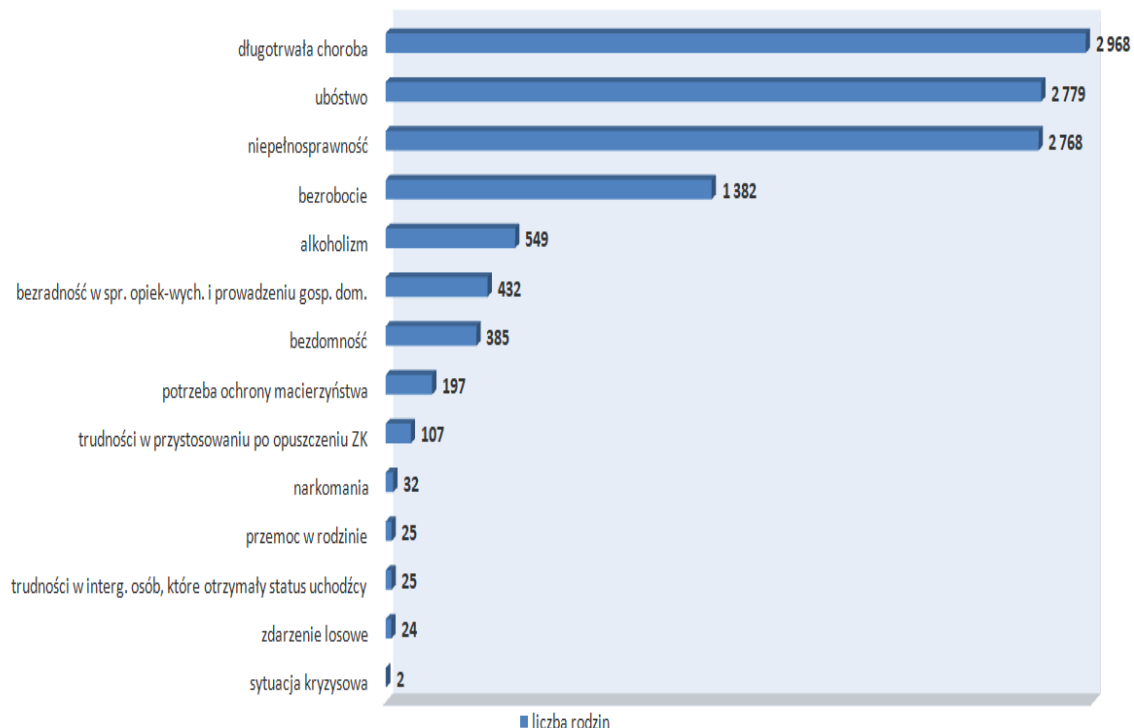
Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR była długotrwała i ciężka choroba. Pomoc z tego tytułu otrzymało 2 968 rodzin liczących 4077 osób. Problem ten dotyczył 40,99% liczby rodzin objętych pomocą.

Drugim problemem pod względem częstotliwości występowania było ubóstwo, dotykające 2 779 rodzin liczących 4 360 osób. Problem ten dotyczył 38,38% liczby rodzin objętych pomocą. W przypadku problemu ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa

Na trzecim miejscu odnotowano problem niepełnosprawności, który stał się przesłanką do korzystania z pomocy przez 2 768 rodzin liczących 3 630 osób (38,23% liczby rodzin objętych pomocą).

Na kolejnym miejscu notuje się problem bezrobocia, który dotyczył 1 382 rodzin. Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 19,09% ogółu beneficjentów. W znacznej części są to osoby bez kwalifikacji lub których kwalifikacje są zdezaktualizowane, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym z innymi (m.in. z alkoholizmem).

Wykres 7. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2022 r.

W 2022 roku liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu wynosiła 549. Problem ten dotyczył 7,58% liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosiła 746.

Powodem korzystania z pomocy społecznej jest również bezdomność, która jest problemem wieloaspektowym, współistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej. W 2022 roku problem ten dotyczył 394 osób z 385 rodzin.

Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy

Powód przyznania pomocy	Rok 2021		Rok 2022		% wzrostu/spadku w odniesieniu do roku 2021	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Długotrwała lub ciężka choroba	3 067	4 259	2 968	4 077	-3,23	-4,27
Ubóstwo	3 175	5 207	2 779	4 360	-12,47	-16,27
Niepełnosprawność	2 877	3 821	2 768	3 630	-3,79	-5,00
Bezrobocie	1 758	3 656	1 382	2 785	-21,39	-23,82
Alkoholizm	662	920	549	746	-17,07	-18,91
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	493	1 311	432	1 022	-12,37	-22,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2021 i 2022r.

4. Zadania własne i zlecone gminy

Ze świadczeń pomocy społecznej, przyznanych decyzją administracyjną w 2022 roku skorzystało 5 039⁸ osób z 4 771 rodzin, w tym: w ramach zadań własnych świadczenia przyznano 4 973 osobom, a w ramach zadań zleconych 86.

W stosunku do roku 2021, odnotowano spadek osób (o 11,58%) i rodzin (o 12,12%), którym przyznano świadczenia.

Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2022 r.

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	4 045 254 zł
	Zasiłki okresowe	3 498 129 zł
	Zasiłki stałe	9 682 445 zł
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	13 832 428 zł ⁹
	Posiłki	723 364 zł ¹⁰
	Schronienie	1 348 494 zł
Zadania zlecone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburz. psychicznymi	480 818 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2022 r.

5. Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”¹¹

Poza ustawą o pomocy społecznej podstawą realizacji programu w roku 2022 była Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwała nr 69/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego Miasta Lublin „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwała nr 229/VI/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 26 kwietnia 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Celem rządowego Programu jest pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji poprzez wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom

⁸ Łączna liczba osób objętych pomocą w ramach zadań własnych i zleconych nie jest sumą matematyczną, ponieważ osoby korzystały jednocześnie z obu rodzajów świadczeń.

⁹ Wartość usług liczona jest na podstawie podjętych decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka, jest natomiast pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta określoną w decyzji (na podstawie objaśnień do sporządzenia sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej)

¹⁰ W tym koszt posiłków finansowanych poza programem „Posiłek w szkole i w domu”

¹¹ Dane na podstawie sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 rok.

i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz zapewnienie posiłku dzieciom i uczniom wyrażającym chęć zjedzenia posiłku bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej.

Realizacja Programu w 2022 roku pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży, osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, chorych, niepełnosprawnych. Pomoc udzielana była w formie: posiłków (przyznawanych decyzją), posiłków w trybie pkt III.1.2 rządowego Programu (bez konieczności przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej), zasiłków celowych oraz świadczenia rzeczowego.

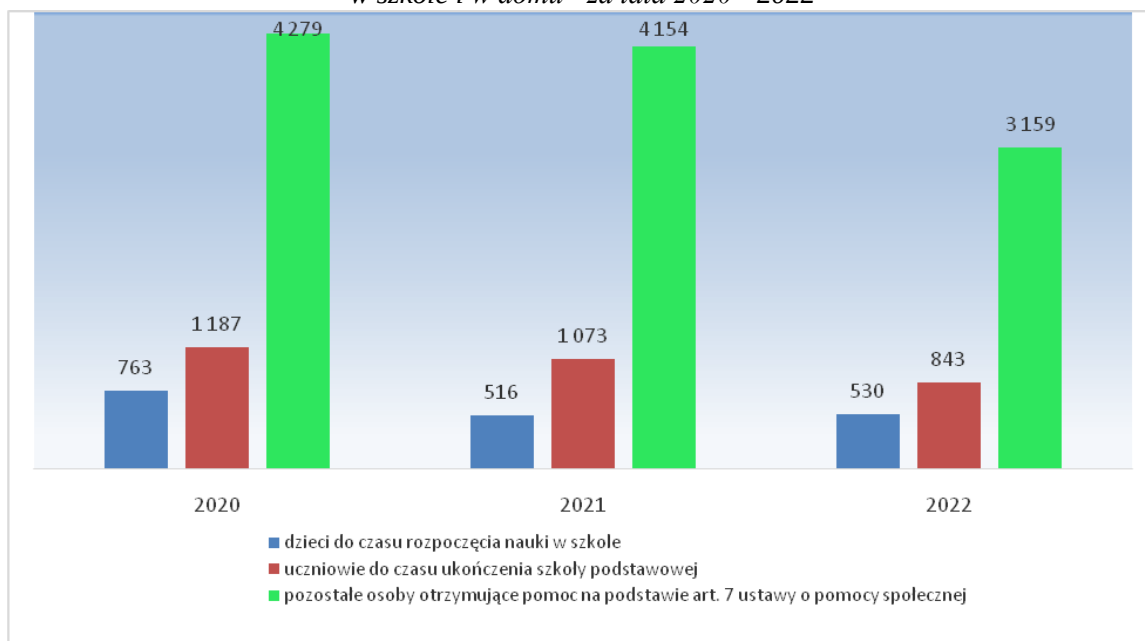
Programem „Posiłek w szkole i w domu” w 2022 roku objęto 4 496¹² osób, w tym:

- 530 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole,
- 843 uczniów szkół podstawowych,
- 3 159 pozostałe osoby.

W ramach realizowanego programu 384 osoby korzystały z posiłku (przyznanego decyzją). Łącznie wydano 56 469 posiłków o wartości 609 295zł. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 10,79 zł.

Pomocą w formie zasiłków celowych objętych było 4 371 osób z 2 524 rodzin. Wypłacono 11 749 świadczeń na łączną kwotę 3 508 261 zł. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 298,60 zł.

Wykres 8. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” za lata 2020 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” za lata 2020- 2022

¹² Łączna liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” nie jest sumą matematyczną osób zaliczonych do wymienionych grup dyspersyjnych, ponieważ beneficjenci programu w trakcie roku sprawozdawczego zmieniają przynależność do grupy.

Kolejną formą pomocy oferowaną w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” jest świadczenie rzeczowe. W 2022 roku pomocą w tej formie objęto 142 rodziny. Udzielono świadczeń na łączną kwotę 24 458 zł.

Pomocą w formie posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego objęto w 2022 roku 1 dziecko. Łącznie wydano 45 posiłków o wartości 180 zł. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 4 zł.

Łączny koszt Programu w 2022 roku wyniósł **4 142 194 zł** (w tym pomoc w ramach pkt III.1.2,1.3,1.4 rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”¹³: 1 046 zł) i był wyższy o kwotę 93 171 zł w stosunku do 2021 roku. Dotacja budżetu państwa w całym koszcie programu stanowiła 80% i wyniosła 3 313 755 zł.

W ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” pomoc w formie gorącego posiłku realizowało 6 barów i 31 szkół działających na terenie Miasta Lublin.

6. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w dniu 31 grudnia 2020 roku Miasto Lublin zawarło umowy na powierzenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na podstawie aneksu do umowy na rok 2022 przekazano realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi Lubelski Oddział Okręgowy i Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie oraz Lubelskiemu Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego z siedzibą w Lublinie oraz udzielono dotacji przyjmując stawkę za 1 godzinę usług:

1. usługi opiekuńcze – 26,00 zł brutto/godzina,
2. specjalistyczne usługi opiekuńcze – 27,50 zł brutto/godzina
3. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 32,00 zł brutto/godzina.

Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2022 roku

Forma usług	Liczba osób, którym przyznano decyzją	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość przyznanych świadczeń pomniejszona o
-------------	---------------------------------------	---------------	------------------	--

¹³III.1.2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

III.1.3. Przyznanie pomocy, o której mowa w pkt III.1.2, w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

III.1.4. Liczba dzieci i uczniów, którym udzielono pomocy zgodnie z pkt III.1.2, nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci otrzymujących posiłek w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym, a w miesiącu wrześniu tej liczby z miesiąca czerwca.

	świadczenia			odpłatność klienta ¹⁴
1. Usługi opiekuńcze - ogółem, w tym:	1 469	1 431	661 786	13 832 428,00 zł
1.1. specjalistyczne usługi opiekuńcze	53	52	13 098	54 971,00 zł
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	61	61	16 726	480 818,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2022 r.

7. Przeciwdziałanie przemocy

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym w strukturze Działu ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyodrębniona została Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ww. komórkę organizacyjną tworzą wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, świadczy pracę socjalną we wskazanym zakresie na rzecz mieszkańców Miasta Lublin.

W 2022 roku kontynuowano działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie.

W perspektywie roku 2022 koordynowano procedurę **939** „Niebieskich Kart”, z czego **398** stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach wcześniejszych, natomiast w 2022 r. wszczęto **541** nowych procedur NK. Odnotowano wpływ 656 formularzy „Niebieskich Kart - A” dokumentujących zarówno pierwsze, jak też kolejne zdarzenia z użyciem przemocy w rodzinach mieszkańców Miasta Lublin. W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2022 r. powołano **540** nowych grup roboczych, w ramach których odbyło się **2 416** spotkań specjalistów powołanych do grup. Podejmowane czynności, mające na celu wsparcie oraz poprawę funkcjonowania osób, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz świadków, a także ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz niwelowanie negatywnych skutków wskazanej kwestii społecznej miały charakter interdyscyplinarny przy założeniu, że koordynacja działań wspierających oraz współpracy służb pozostawała w gestii przedstawicieli tut. Sekcji MOPR.

Wieloaspektowym i interdyscyplinarnym wsparciem ze strony grup roboczych objęto **2 706** osób, z czego 1 234 doświadczające przemocy. W 2022 roku członkowie grup roboczych sporządzili 576 „Niebieskich Kart – C”, stanowiących plan pomocy osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz 324 „Niebieskie Karty – D” służące weryfikacji sytuacji oraz podjętych zobowiązań ze strony osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 501 rodzinach.

W realizację procedury „Niebieskie Karty”, w celu profesjonalizacji oraz

¹⁴ Wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie wydanych decyzji i pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji. Faktyczne wydatki poniesione przez Ośrodek to kwota 12 560 177,00 zł - usługi opiekuńcze, i specjalistyczne usługi opiekuńcze, 456 320,00 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

podniesienia skuteczności świadczonej pomocy, zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, ośrodków leczenia uzależnień, a także podmiotów sektora pozarządowego.

Pracownicy Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach koordynacji grup roboczych w 2022 r. skierowali 21 wniosków do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie, 24 razy wnioskowali do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny, w 11 przypadkach złożyli zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu. Ponadto wzięli udział w charakterze świadka w 67 przesłuchaniach prowadzonych przez Sądy i organy ścigania. 1 raz wnioskowano do Aresztu, w którym osadzony był sprawca przemocy, o objęcie systemem terapii penitencjarnej, w szczególności leczeniem odwykowym i programami korekcyjno-edukacyjnymi w warunkach izolacji.

Ponadto, w ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy sekcji skierowali: 869 osób na terapię i poradnictwo psychologiczne, 667 osób na bezpłatne poradnictwo prawne, 283 osoby na warsztaty korekcyjno-edukacyjne, 196 osób na zajęcia „Szkoły dla rodziców”, 275 osób na dobrowolne leczenie uzależnienia od alkoholu, 255 osób do grup wsparcia dla współuzależnionych, DDA i ofiar przemocy, 199 rodzin na terapię rodzinną, 25 osób do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Opracowano oraz kolportowano ulotki, plakaty i materiały informacyjne o tematyce prewencyjnej, odnośnie zjawiska przemocy w rodzinie oraz o formach wsparcia dla osób doświadczających, bądź stosujących przemoc w rodzinie, mających na celu podniesienie świadomości społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie i oferty specjalistycznego wsparcia dla osób, których powyższy problem dotyczy, dostępnego w Mieście Lublin. Ponadto przekazywano ulotki i informatory dla instytucji realizujących działania w zakresie zapobiegania zjawisku przemocy domowej, a także do placówek oświatowych, celem eksponowania w siedzibach i na terenie działalności.

W ramach podejmowanej współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie ściśle współdziałała z Policją, prokuraturą, Aresztem Śledczym, Żandarmerią Wojskową, Biurem Spraw Wewnętrznych, placówkami oświatowymi, ochroną zdrowia, sądownictwem, ośrodkami leczenia uzależnień, Centrum Interwencji Kryzysowej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, kancelariami mediacyjnymi, ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi i Ośrodkami Pomocy Społecznej w innych gminach, a także podmiotami III sektora - Stowarzyszeniami: STOP, AGAPE, BONA FIDES, SOPRA, MONAR, RYSA, Natalaneum, Kontakt, Fundacją SOS Ziemi Lubelskiej, Praesterno, InCorde, Krajowym Towarzystwem Autyzmu, Wspólnotą AA, Caritas. Podejmowano również współpracę z Rzecznikiem Praw Dziecka, Okręgową Radą Adwokacką, Ośrodkiem Wczesnej Interwencji dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Przedstawiciel Sekcji uczestniczył w dwóch spotkaniach roboczych pn. „Przeciwdziałanie przemocy – obszar wspólnych działań” organizowanych przez kuratorów sądowych Sądu Rejonowego Lublin – Zachód oraz Sądu Rejonowego Lublin – Wschód, służących wymianie doświadczeń przedstawicieli instytucji działających

w zakresie profilaktyki zjawiska przemocy oraz wspierających proces resocjalizacji.

W ramach działalności profilaktyczno–edukacyjnej pracownicy Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym aktywnie uczestniczyli w ogólnopolskich akcjach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie - Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw i „16 dni przeciw przemocy”. W ramach powyższych inicjatyw pracownicy Sekcji pełnili dyżury udzielając bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, przekazywali informacje na temat funkcjonujących w Mieście Lublin instytucji udzielających specjalistycznego wsparcia rodzinom dotkniętym problemem przemocy. W ramach kampanii „16 dni przeciw przemocy” w siedzibie Sekcji zorganizowano porady i warsztaty prawne z przedstawicielami Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie.

Tabela 13 Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2022 roku.

L.p.	Nazwa działania	Liczba środowisk
1	Prowadzona procedura „Niebieskie karty”	939
2	Zamknięta procedura „Niebieskie karty”	501
3	Posiedzenia grup roboczych	2416
4	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi:	
4.1	Sądy - wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny lub zabezpieczenie sytuacji małoletniego w związku z nieprawidłowościami oraz o podjęcie działań względem osób stosujących przemoc	24
4.2	Sądy - udział w charakterze świadka na rozprawach w Sądzie	25
4.3	Sądy - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania karnego bądź cywilnego	21
4.4	Współpraca z kuratorami sądowymi - wspólne wizyty środowiskowe, udział w grupach roboczych, wymiana informacji	195
4.5	KRPA - wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	21
4.6	KRPA - udział w posiedzeniach Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	21
4.7	Prokuratura - zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu	11
4.8	Policja i Prokuratura - udział w charakterze świadka na przesłuchaniach na Policji i w Prokuraturze	42
4.9	Prokuratura - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	24
4.10	Policja - udział dzielnicowych w posiedzeniach grup roboczych	2291
4.11	Policja - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	86
4.12	Komenda Miejska Policji - Wydział Prewencji - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	11
4.13	Policja - wizyty w środowisku w asyście Policji	556
4.14	Biuro Spraw Wewnętrznych - wymiana informacji	2
4.15	Rzecznik Praw Dziecka - wymiana informacji	5
4.16	Insignis - Centrum Edukacji i Wspomagania w Rozwoju – wymiana informacji, skierowanie dzieci i młodzieży na terapię, udział w grupie roboczej	2
4.17	Centrum Interwencji Kryzysowej - konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia oraz udział w grupach roboczych	719

4.18	Stowarzyszenie AGAPE- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych oraz udział w grupach roboczych	561
4.19	Stowarzyszenie SOPRA- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	118
4.20	Stowarzyszenie BONA FIDES- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	129
4.21	Placówki oświatowe - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	83 placówki: 44 szkoły podstawowe, 9 liceów ogólnokształcących, 2 technika, 1 ZDZ, 5 zespołów szkół, 20 przedszkoli, 2 żłobki
4.22	Placówki służby zdrowia - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, wspólne wizyty środowiskowe z psychiatrą lub pielęgniarzką środowiskową	3 placówki
4.23	Zespoły Interdyscyplinarne w innych gminach - wymiana informacji	40 ZI
4.24	Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne	3 poradnie 1 zespół
4.25	Placówki opiekuńczo - wychowawcze, zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	12
4.26	Specjalistyczna Poradnia Rodzin - wymiana informacji, udział w grupie roboczej, skierowanie Klientów na terapię, szkołę dla rodziców	139
4.27	Stowarzyszenie „MONAR” - skierowanie Klientów na terapię odwykową, psychologiczną, dla współuzależnionych	45
4.28	Stowarzyszenie RYSA - skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, warsztaty umiejętności wychowawczych	34
4.29	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lublinie - wymiana informacji, skierowanie na terapię	135
4.30	Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, skierowanie na terapię i grupy wsparcia	244
4.31	Zakłady Karne, Areszty Śledcze - wymiana informacji, prośba o objęcie osadzonych programem korekcyjno - edukacyjnym, leczeniem odwykowym	1
4.32	Stowarzyszenie STOP - wymiana informacji, skierowanie na terapię odwykową lub dla współuzależnionych	5
4.33	SOSW ul. Chmielewskiego 9 - wymiana informacji, skierowanie osoby doświadczającej przemocy w rodzinie do umieszczenia w ośrodku, udział w grupach roboczych	25
4.34	Wspólnota AA - wymiana informacji, skierowanie do udziału w spotkaniach	106
4.35	Kancelaria Mediacyjna „Optimum” oraz Polskie Centrum Mediacji - skierowanie rodziny na mediacje pozasądowe	6
4.36	Krajowe Towarzystwo Autyzmu - wymiana informacji, skierowanie osoby doświadczającej przemocy na wsparcie specjalistyczne	1
4.37	Młodzieżowy Ośrodek Terapii i Readaptacji „Powrót z U” w Albrechtówce - wymiana informacji, skierowanie małoletniej na leczenie odwykowe	1
4.38	Żandarmeria Wojskowa - wymiana informacji	1
4.39	In Corde - wymiana informacji, skierowanie do udziału w terapii	41
4.40	Fundacja Praesterno – wymiana informacji, udział w grupach roboczych, skierowanie na terapię psychologiczną, warsztaty umiejętności wychowawczych	35
4.41	Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - wymiana informacji	2
4.42	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii - wymiana informacji, udział w grupie roboczej	2

4.43	Stowarzyszenie Kontakt – wymiana informacji, skierowanie na terapię psychologiczną	4
4.44	Stowarzyszenie Natanaleum – wymiana informacji, skierowanie na terapię psychologiczną	1
4.45	Ośrodek Wczesnej Interwencji dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin - wymiana informacji	1
4.46	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla dzieci Niepełnosprawnych - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	2
4.47	Euro-Medica Centrum Psychologii i Psychoterapii – skierowanie dzieci i młodzieży na terapię psychologiczną	125
4.48	Skierowanie osób doświadczających przemocy do udziału w warsztatach samoobrony organizowanych przez CIK	4
4.49	Skierowanie osób doświadczających przemocy do udziału w grupie samopomocowej MOPR S-PPR	54

Źródło: Opracowanie własne na MOPR

W okresie sprawozdawczym w 134 przypadkach na potrzeby postępowań prowadzonych przez Policję, Sądy, Prokuratury i inne instytucje przekazano kserokopię dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 86 do Komisariatów Policji w Lublinie,
- 21 do Sądów;
- 24 do Prokuratury,
- 2 do Biura Spraw Wewnętrznych Policji,
- 1 do Żandarmerii Wojskowej.

Pracownicy Sekcji reprezentują Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, którego celem jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie. Biorą udział we wszystkich spotkaniach Zespołu, sporządzają protokoły, koordynują obsługę organizacyjno–techniczną i finansową Zespołu, prowadzą sprawozdawczość, inicjują liczne działania mające na celu poprawę jakości usług oferowanych mieszkańcom Lublina, których dotyczy zjawisko przemocy w rodzinie.

W okresie sprawozdawczym załatwiono 19 spraw indywidualnych dot. osób nie objętych procedurą NK, zakończonych w szczególności udzieleniem informacji oraz 51 spraw w ramach współdziałania z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Ponadto pracownicy socjalni udzielali kompleksowego poradnictwa osobiście, drogą mailową oraz przez telefon, osobom zgłaszającym występowanie przemocy w rodzinie, podejmowali również interwencje w środowiskach na skutek zgłoszeń ze strony świadków przemocy. Podejmowano współdziałania z 40 Zespołami Interdyscyplinarnymi w innych gminach w zakresie wspólnych działań oraz wymiany informacji dotyczących osób doświadczających lub stosujących przemoc, zamieszkałych poza terenem Miasta Lublin lub zmieniających miejsce pobytu podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

W kategorii współdziałania pomiędzy komórkami wewnętrznymi Ośrodka w 2022 roku zarejestrowano 67 spraw. Pracownicy Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozostawali w systematycznym kontakcie z pracownikami socjalnymi innych Sekcji, odbywali wspólne wizyty środowiskowe z przedstawicielami wszystkich Filii MOPR w Lublinie, asystentami rodziny i koordynatorami pieczy zastępczej, czynnie uczestniczyli w tworzeniu planów pomocy dla rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

7.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego

Prezydent Miasta Lublin powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie Zarządzeniem Nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011 r. z późn. zm.

Zadaniem Zespołu jest realizowanie wytycznych Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021 – 2025 poprzez integrowanie i koordynowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, diagnozowanie problemu przemocy, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do składu Zespołu Interdyscyplinarnego należą przedstawiciele MOPR w Lublinie, Urzędu Miasta Lublin, Straży Miejskiej, Policji, Centrum Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty, Aresztu Śledczego, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury oraz organizacji pozarządowych.

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Znowelizowana w 2010 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. Zarządzeniem Nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku. Prezydent Miasta Lublin powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Urzędu Miasta Lublin, oświaty, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury, Straży Miejskiej, Policji, MOPR w Lublinie, Centrum Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty oraz organizacji pozarządowych. Obecnie do Zespołu powołanych jest 33 członków.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez diagnozowanie problemu, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W 2022 r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Spotkania miały miejsce w następujących terminach: 26 stycznia, 25 marca, 13 maja, 21 czerwca, 6 września oraz 15 listopada.

Na spotkaniu Zespołu w dniu 26 stycznia 2022 r. członkowie podjęli Uchwałę w sprawie przyjęcia planu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na rok 2022. Ponadto podczas posiedzeń Zespołu omawiano m.in.: trudne przypadki w ramach prowadzonych procedur „Niebieskich Kart”, szczególnie dot. małoletnich dzieci, organizację szkolenia i diagnozę potrzeb szkoleniowych członków Zespołu, projekt nowelizacji Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, reprezentowanie ZI w festynach środowiskowych i imprezach profilaktycznych oraz uczestnictwo członków Zespołu w szkoleniach i konferencjach podnoszących wiedzę z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2022 r. dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” przedstawiały się

następująco:

- wpłynęło 656 formularzy „Niebieskich Kart – A” do Przewodniczącego Zespołu,
- procedurę „Niebieskie Karty” realizowano w 939 przypadkach,
- po raz pierwszy w 2022 r. wszczęto 541 procedur,
- 398 procedur stanowiło kontynuację z poprzednich lat,
- zakończono 501 procedur „Niebieskie Karty”,
- utworzono 540 nowych grup roboczych,
- wydano 901 zarządzeń w sprawie powołania i zmiany członków grup roboczych,
- wydano na prośbę klientów 33 informacje dotyczące prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie,
- wysłano 271 zaproszeń na spotkanie grupy roboczej do osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz 323 wezwania na spotkanie grupy roboczej do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie;
- sporządzono 24 wnioski do sądów o wgląd w sytuację rodziny, 21 wniosków do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz 11 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury.

W 2022 r. odbyło się 2416 posiedzeń grup roboczych, podczas których m.in. sporządzono: 576 formularzy „Niebieska Karta – C” oraz 324 formularze „Niebieska Karta – D”.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. Zespół Interdyscyplinarny podjął współpracę m.in:

- Komisariatami I – VII Policji w Lublinie (powołanie funkcjonariusza dzielnicowego do 540 grup roboczych),
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie: Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Sekcje Pracy Socjalnej, Dział ds. asysty rodzinnej i pieczy zastępczej, Sekcja ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom (przedstawiciele MOPR powołano do 540 grup roboczych),
- Komendą Miejską Policji w Lublinie (funkcjonariusz Policji z Wydziału Prewencji KMP był powołany do 3 grup roboczych),
- Żandarmerią Wojskową (powołanie funkcjonariusza do 1 grupy roboczej),
- przedstawicielami oświaty (do 89 grup roboczych powołano nauczyciela, pedagoga lub psychologa szkolnego/przedszkolnego, wychowawcę ze żłobka),
- przedstawicielami ochrony zdrowia (powołanie do 3 grup roboczych),
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (powołanie przedstawiciela Ośrodka do 6 grup roboczych),
- Centrum Interwencji Kryzysowej (powołano psychologów CIK do 20 grup roboczych),
- Sądami Rejonowymi Lublin – Zachód i Lublin – Wschód (powołano kuratorów do 49 grup roboczych),
- Zespołami Interdyscyplinarnymi w innych gminach w Polsce (40 zespołów - wymiana informacji lub skierowanie prośby dotyczącej wypełnienia formularza Niebieska Karta – D z przebywającą na terenie gminy osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie).

W lutym 2022 r. pracownicy Zespołu aktywnie włączyli się w „Tydzień Pomocy

Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem”. Wszystkie osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogły w dniach 21–25 lutego 2022 r. kontaktować się telefonicznie z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy świadczyli bezpłatne porady telefoniczne dla mieszkańców Miasta Lublin. Informacje o powyższych działaniach Zespołu wraz z terminami i godzinami udzielania porad pojawiły się w środkach masowego przekazu m.in. w TVP 3 Lublin, na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin, MOPR, a także w czasopiśmie „Dziennik Wschodni”, „Kurier Lubelski” oraz „Gość Niedzielny”.

W marcu 2022 r. do Prezydenta Miasta Lublin i Biura Rady Miasta Lublin zostało złożone sprawozdanie z realizacji w 2021 r. zadań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021 – 2025, które zostało przyjęte przez Radnych na sesji Rady Miasta w dniu 28 kwietnia 2022 r.

W maju 2022 r. nastąpiły zmiany w składzie osobowym Zespołu Interdyscyplinarnego. W związku z rezygnacją przedstawiciela z Wojewódzkiego Ośrodka Leczenia Uzależnień i Współzależnienia od Alkoholu w Lublinie, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin powołano w jego miejsce nowego członka Zespołu z powyższej instytucji.

W okresie sprawozdawczym w ramach działań edukacyjno–profilaktycznych Przewodniczący Zespołu wypowiadał się w telewizji internetowej News 24, Telewizji Lublin oraz uczestniczył w audycji Radia Lublin „Przystanek Noc”, gdzie przedstawiał informacje na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie, zjawiska przemocy, możliwości udzielania wsparcia i schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie.

W 2022 r. członkowie Zespołu uczestniczyli w następujących wydarzeniach i festynach:

- „Rodzinny Festyn Zdrowotny” na Placu Kaczyńskiego w Lublinie w dniu 3 czerwca – 1 osoba;
- „Dzień Zdrowia Seniora” w dniu 8 czerwca organizowany w ramach X Lubelskich Dni Seniora;
- „Pasje Ludzi Pozytywnie Zakręconych” na Placu Litewskim w Lublinie w dniu 12 czerwca – 1 osoba.

Podczas festynów realizowano zadania z zakresu zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie i promowania prawidłowych wzorców rodzinnych oraz kolportowano ulotki i materiały edukacyjne o wskazanej tematyce. Informowano zainteresowane osoby o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i procedurze „Niebieskie Karty” oraz przekazywano dane teleadresowe Zespołu, Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy MOPR oraz funkcjonujących w Mieście Lublin instytucji świadczących bezpłatną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W dniu 23 listopada 2022 r. zorganizowano specjalistyczne szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych pn. „Kontakt z członkami rodzin z problemem przemocy”, którego koszt został pokryty ze środków finansowych ZI. Szkolenie odbyło się w siedzibie Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie i uczestniczyło w nim 27 osób z różnych instytucji.

W dniach 25 listopada - 10 grudnia 2022 r. członkowie Zespołu wzięli udział w Kampanii „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć”. W ramach Kampanii przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego pełnili bezpłatne dyżury telefoniczne lub

stacjonarnie w siedzibach instytucji, udzielając porad dla wszystkich osób zainteresowanych, zagrożonych przemocą oraz doświadczających przemocy. W Kampanię włączyli się także przedstawiciele Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie, którzy w siedzibie Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR i Centrum Interwencji Kryzysowej pełnili dyżury udzielając porad prawnych osobom potrzebującym. Przedstawiciel ORA poprowadził także warsztaty edukacji prawnej dla uczestniczek grupy samopomocowej. Informacja nt. Kampanii wraz z terminami udzielania porad została zamieszczona w czasopiśmie „Kurier Lubelski” oraz „Gość Niedzielny”, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin, MOPR i Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie.

8. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Kontrakt socjalny jest zindywidualizowaną, pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny i powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta. Kontrakt socjalny jest jednym z głównych narzędzi aktywizacji klientów pomocy społecznej. Umożliwia uaktywnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, co w dalszej perspektywie ułatwia im uniezależnienie się od wsparcia z pomocy społecznej.

Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Wzór kwestionariusza kontraktu socjalnego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kontraktu socjalnego z dnia 8 listopada 2010 r (Dz. U. z 2010r. poz.1439).

Wyróżnia się dwa typy kontraktów socjalnych. Kontrakt typu A ma na celu rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Natomiast celem kontraktu typu B jest wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej lub zawodowej bezrobotnego beneficjenta pomocy społecznej, lub przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2022 roku

L.P.	Dominujący powód z którego względu został zawarty kontrakt socjalny.		Kontrakt socjalny część A			Kontrakt socjalny część B		
			liczba osób	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów	liczba osób	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów
1.	bezrobocie		74	68	76	57	54	59
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	39	35	41	30	29	29
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	23	22	22	17	15	17

		pozostające w realizacji	14	13	13	13	12	13
2.	alkoholizm		38	35	41	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	9	9	11	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	18	16	18	0	0	0
		pozostające w realizacji	12	11	12	0	0	0
3.	choroba psychiczna		0	0	0	1	1	1
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	0	0	0	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	0	0	0	0	0	0
		pozostające w realizacji	0	0	0	1	1	1
4.	niewydolność wychowawcza		31	31	31	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	31	31	31	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	0	0	0	0	0	0
		pozostające w realizacji	0	0	0	0	0	0
5.	bezdomność		223	223	368	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	191	153	239	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	47	47	49	0	0	0
		pozostające w realizacji	78	78	80	0	0	0
6.	uzależnienie od narkotyków		0	0	0	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	0	0	0	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	0	0	0	0	0	0
		pozostające w realizacji	0	0	0	0	0	0
7.	inne		130	129	129	2	2	2
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	90	90	90	1	1	1
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	15	15	15	0	0	0
		pozostające w realizacji	25	24	24	1	1	1
	OGÓŁEM:		495	485	645	60	57	62

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2022 roku zawarto 707 kontraktów socjalnych (645 typu A i 62 typu B), z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 442 kontrakty (62,52%) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 121 kontraktów (17,11%), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub jej

ograniczenia. Pozostałe 144 kontrakty (20,37 %) na dzień 31.12.2022 r. pozostawały w trakcie realizacji.

9. Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej przy ul. Antoniny Grygowej 4B jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, funkcjonującą w strukturach Filii Nr 2. Centrum Aktywności Środowiskowej realizuje w szczególności zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności, w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. Oferta Centrum Aktywności Środowiskowej jest skierowana do wszystkich mieszkańców Lublina. Uczestnikami Centrum Aktywności są osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież. Z racji położenia, oferta najbardziej dostępna jest na obszarze działania Filii Nr 2 w szczególności jej odbiorcami są mieszkańcy z ośmiu bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie. Dzieci i młodzież są rekrutowane do Grup Wsparcia przez pracowników socjalnych w drodze wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego z rodzicami lub opiekunami dziecka. Podstawę uczestnictwa w zajęciach Grup Wsparcia stanowi kontrakt socjalny zawarty pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodzicem/opiekunem dziecka, określający zakres wsparcia. Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 18⁰⁰.

Decyzją Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie od 28 lutego 2022 r. placówka została przygotowana i zgłoszona do Centrum Zarządzania Kryzysowego jako punkt dla uchodźców. Od momentu przekształcenia placówki do dnia 22.04.2022 r. uchodźcy nie zostali skierowani do Centrum Aktywności Środowiskowej. W ramach działań na rzecz uchodźców wojennych z Ukrainy pracownicy Centrum Aktywności Środowiskowej zaangażowani byli w pełnienie dyżurów jako koordynatorzy w punktach tymczasowego zakwaterowania dla uchodźców. Placówka wznowiła swoją działalność w dniu 22.04.2022 roku i rozpoczęła pełną realizację działań.

Celem głównym działalności Centrum jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Lublina, przez animowanie i tworzenie wielowymiarowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy.

Cel główny jest realizowany m.in. poprzez kompleksową opiekę psychologiczną. W ramach której realizowano:

- warsztaty psychoprofilaktyczne dla osób dorosłych,
- zajęcia terapeutyczno-rozwijające w Grupach Wsparcia,
- zajęcia psychoprofilaktyczne, psychoedukacyjne, arteterapeutyczne, integracyjne, korekcyjno-kompensacyjne w Grupach Wsparcia,
- wsparcie reedukacyjne,
- kompleksowa opieka psychologiczna,
- prowadzenie Klubu Młodzieżowego dla pełnoletnich absolwentów Grup Wsparcia.

Z kompleksowej opieki psychologicznej w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem skorzystało 105 osób dorosłych (w tym 20 osób z Ukrainy), 26 seniorów (w tym 6 z Ukrainy) oraz 85 dzieci i adolescentów (w tym 5 z Ukrainy). Psychologowie udzielili łącznie 1 030 konsultacji. Udzielono wsparcia reedukacyjnego (348 zajęć).

Prowadzono zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (31 zajęć), zajęcia psychoprofilaktyczne (2 zajęcia), zajęcia terapeutyczno-rozwijające (8 zajęć) oraz zajęcia integracyjne (15 zajęć). W ramach spotkań Klubu Młodzieżowego odbyły się łącznie 134 spotkania indywidualne, w których uczestniczyły 22 osoby. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach psycholog odbywał wizyty w środowisku domowym (4 wizyty u 3 osób). Współpracowano z różnymi instytucjami (37-krotnie) oraz przeprowadzono konsultacje z innymi pracownikami (42 konsultacje). Psycholog prowadził również działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej. Odbyły się 33 spotkania dedykowane do osób dorosłych, w których wzięło udział 17 osób oraz 2 spotkania dla seniorów, w których wzięło udział 2 osoby.

W 2022 roku (po wznowieniu działalności) do Grup Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny (34 kontrakty) skierowano 53 osoby. Z uczestnikami Grup Wsparcia prowadzone było: indywidualne wsparcie edukacyjne (848 zajęć), zajęcia edukacyjne poprzez zabawę (95 zajęć), zajęcia integracyjne (191 zajęć), zajęcia rozwijające kreatywność (9 zajęć), zajęcia sportowe na świeżym powietrzu (32 zajęcia), zajęcia plastyczne (165 zajęć) i muzyczne oraz ruchowo-taneczne (189 zajęć), a także relaksacyjne (57 zajęć). Uczestnicy Grup Wsparcia brali również udział w grach edukacyjnych (116 zajęć). Odbyło się 14 wydarzeń kulturalnych, 12 projekcji filmowych oraz 14 pogadanek dotyczących problematyki przemocy w grupie rówieśniczej i środowisku domowym i lokalnym w których uczestniczyły 42 osoby. Przeprowadzono również 14 spotkań edukacyjnych dotyczących tolerancji i akceptacji osób starszych, w których uczestniczyły 34 osoby.

W wyniku współpracy z pięcioma firmami szkoleniowymi (Holistyczne Centrum Rozwoju, Centrum Szkoleniowo-Doradcze, DM – Projekt, Centrum Kształcenia Proeuropejskiego oraz Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny) 14 osób (w tym 3 seniorów) ukończyło szkolenia w ramach projektów unijnych. Dodatkowo 9 osób ukończyło staż zawodowy. Jedna osoba dostała ofertę pracy po ukończonym stażu.

W 2022 roku z oferty Centrum Aktywności skorzystało łącznie **281 osób** w tym: 182 osoby dorosłe (w tym 31 seniorów i 26 Obywateli z Ukrainy) oraz 99 dzieci i młodzieży (w tym 53 skierowano do Grup Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny).

10. Współpraca z instytucjami i organizacjami

10.1. Koordynacja prac społecznie użytecznych - współpraca z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował zadania związane z koordynacją prac społecznie użytecznych na terenie miasta Lublin. W ramach realizowanych działań w 2022 r. Dział ds. pomocy środowiskowej prowadził współpracę z **29 podmiotami** (m.in. domami pomocy społecznej, ośrodkami wsparcia, warsztatami terapii zajęciowej, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, placówkami oświatowymi, bursą szkolną, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi). W styczniu 2022 roku sporządzono plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, określający m. in. rodzaje prac, liczbę godzin, liczbę bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym

programie zatrudnienia socjalnego, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne kierowane były w 2022 r. do **35 osób** bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej (w tym: 27 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, 5 osób uczestniczących w indywidualnym programie usamodzielniania zaś 3 osoby zaplanowano do udziału w programie pomocy w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, MUP oraz ZNK). Stawka z jedną godzinę prac społecznie użytecznych wynosiła w okresie od II-V 9,00 zł, a w okresie od VI-XI 9,50 zł.

W styczniu 2022 roku opracowano również wniosek o organizację prac społecznie użytecznych w mieście Lublin, zawierający m. in. liczbę osób uprawnionych, liczbę godzin, rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz ze wskazaniem podmiotów, jak również listę **209 osób bezrobotnych** (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), deklarujących akces podjęcia prac społecznie użytecznych. Niniejszy dokument wraz z wnioskami poszczególnych placówek, dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników, skierowano do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie. Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2022 r. z budżetu gminy (w dyspozycji MOPR) wynosiła 50 000,00 zł (co stanowiło 40 %), natomiast pozostałe 60 % dotyczyło środków Funduszu Pracy (MUP).

Faktycznie na realizację prac społecznie użytecznych w 2022 r. wydatkowano kwotę **38 574,00 zł**, będącą w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Pracownik Działu ds. pomocy środowiskowej, po otrzymaniu dokumentów z poszczególnych podmiotów realizujących prace społecznie użyteczne przygotowywał każdego miesiąca dokumentację, niezbędną do dokonania wypłaty świadczeń a po jej zrealizowaniu występował o refundację świadczeń z Funduszu Pracy do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie. Kwota zrefundowana przez MUP w Lublinie w 2022 r. wyniosła **57 861,00 zł**.

W 2022 r. Miejski Urząd Pracy w Lublinie skierował do wykonywania prac społecznie użytecznych 49 osób (w tym: dwie osoby otrzymały dwukrotnie skierowanie po uprzednim przerwaniu realizacji psu), w tym: 3 osoby w ogóle nie podjęły psu i nie przepracowały żadnej godziny, 6 osób przerwało wykonywanie prac społecznie użytecznych bez wskazania uzasadnionej przyczyny i zostało wyrejestrowanych z Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie, 1 osoba przerwała wykonywanie psu z uwagi na rozpoczęcie indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, 2 osoby przerwały psu z powodu podjęcia zatrudnienia, 1 osoba przerwała psu z powodu rozpoczęcia szkolenia zawodowego, 1 osoba zmarła.

Celem prac społecznie użytecznych była aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Instrument aktywizacji w postaci prac społecznie użytecznych stworzył osobom bezrobotnym, które przez wiele lat były nieaktywne zawodowo i nie pozostawały w stosunku pracy – szansę czynnego udziału na rynku pracy.

10.2. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie

W ramach kontynuacji współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie również w 2022 roku pozyskał skierowania dla 55 dzieci i młodzieży w wieku od 7 – 15 ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią na bezpłatny wypoczynek wakacyjny.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku – list uczestników, jak również dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii.

Kolonie letnie zorganizowane zostały przez Biuro Usług Turystycznych i Edukacyjnych Lider Tour, z siedzibą przy ul. Zana 41, 20 – 601 Lublin w miejscowości Muszyna w terminie od 9 lipca 2022 r. do 18 lipca 2022 r. – 15 uczestników oraz w terminie od 17 lipca 2022 r. do 26 lipca 2022 r. – 40 uczestników.

10.3. Projekt „Szlachetna Paczka”

W 2022 roku kontynuowano współpracę z Koordynatorem Regionalnym Stowarzyszenia WIOSNA na województwo lubelskie, w ramach realizacji programu „Szlachetna paczka”. Program adresowany był do osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które z uwagi na trudną sytuację życiową wymagały udzielenia dodatkowego wsparcia, w tym do seniorów.

W ramach prowadzonych działań pozyskano łącznie 62 oświadczenia osób/rodzin wymagających dodatkowego wsparcia z poszczególnych dzielnic miasta Lublin i przekazano Koordynatorowi Regionalnemu celem dalszego wykorzystania. Wsparciem w ramach „Szlachetnej paczki” objęto w 2022 roku 23 rodziny korzystające ze wsparcia MOPR w Lublinie.

10.4. Akcja Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimą 2022

Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2022 roku ponownie czynnie włączył się w koordynację działań związanych z akcją. W ramach współpracy przekazano do sztabu informację dotyczącą liczby rodzin z dziećmi celem wykorzystania dla potrzeb akcji. W ramach prowadzonej koordynacji działań utrzymywano systematyczny kontakt z poszczególnymi Filiami pod kątem zapewnienia bieżącego przepływu informacji o przekazywanej pomocy.

W 2022 roku pomoc w formie paczek żywnościowych otrzymało łącznie 289 rodzin (liczba osób w rodzinach – 682, liczba osób dorosłych – 364, liczba dzieci w rodzinach – 318). Dystrybucja darów odbywała się w dniach 20.12.2022 r. - 22.12.2022 r. w Domu Kultury Kolejarza przy ul. Kunickiego 35 w Lublinie.

10.5. Działania osłonowe

W 2022 roku kontynuowano nadzór nad prowadzonymi działaniami profilaktyczno-osłonowymi na rzecz osób, które nie są w stanie własnym staraniem poradzić sobie w trudnym okresie zimowym, w tym: osoby samotne, niepełnosprawne, niesamodzielne, niezaradne życiowo, rodziny wielodzietne, osoby bezdomne oraz w podeszłym wieku.

Wystosowano pisma do podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z prośbą o włączenie się w działania profilaktyczno-osłonowe na rzecz osób samotnych, starszych, bezdomnych, opuszczających placówki opieki zdrowotnej i mieszkańców, którzy nie są w stanie zapewnić sobie odpowiednich warunków do przetrwania okresu zimowego. Systematyczny kontakt ze służbami społecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w zakresie wymiany informacji

umożliwiał podjęcie szybkich działań interwencyjnych pozwalających uniknąć nieszczęśliwych wypadków.

Ponadto skierowano pisma do Przewodniczącego Rady Miasta Lublin oraz poszczególnych Rad Dzielnic z terenu miasta Lublin - celem wsparcia działań osłonowych prowadzonych przez Ośrodek, zaangażowania się w działania pomocowe na rzecz rodzin, które mogą potrzebować pomocy oraz przyłączenia się do apeli o szybkie reagowanie i informowanie służb społecznych o mieszkańcach naszego miasta borykających się z problemami.

W ramach prowadzonych działań profilaktyczno-osłonowych pracownicy Ośrodka informowali o możliwości ubiegania się o dodatek węglowy oraz o dodatek z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, uzyskania pomocy w dostępie do pielęgniarstwa opieki długoterminowej finansowanej ze środków NFZ oraz do wsparcia wolontarystycznego. W stosunku do osób w wieku senioralnym, samotnych i niepełnosprawnych podejmowane były działania mające na celu zabezpieczenie pomocy w formie usług opiekuńczych. Ponadto osoby wymagające całodobowej opieki były informowane o ofercie usług całodobowych realizowanych w domach pomocy społecznej. Środowiska osób niesamodzielnych wizytowane były ze wzmożoną częstotliwością – celem rozpoznania ich aktualnej sytuacji oraz zabezpieczenia potrzeb życiowych. Z uwagi na trwający stan zagrożenia epidemicznego prowadzone było poradnictwo w zakresie konieczności skorzystania z pomocy medycznej w przypadku pojawienia się objawów infekcji lub złego samopoczucia.

Osoby potrzebujące, kierowane były także do organizacji zajmujących się dystrybucją artykułów żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Pracownicy Wydziału pomocy środowiskowej wydali **2725** zaświadczeń dla **5836** osób.

Realizowane były również działania w kierunku pokonania kryzysu bezdomności, które w pierwszej kolejności koncentrowały się na zapewnieniu wsparcia w postaci schronienia i zabezpieczenia elementarnych potrzeb. Na dalszym etapie osoby z tym problemem mobilizowane były do podjęcia leczenia odwykowego, ambulatoryjnego, rejestracji w Miejskim Urzędzie Pracy, unormowania sytuacji socjalno-bytowej, ustalenia stopnia niepełnosprawności, powrotu do rodziny, czy też pozyskania lokalu mieszkalnego z zasobów Miasta Lublin.

Ponadto zamieszczono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie apel do mieszkańców miasta Lublin uwrażliwiający na trudną sytuację osób bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i niezaradnych życiowo z prośbą o zgłaszanie wszelkich informacji o miejscach pobytu osób zagrożonych skutkami niskich temperatur.

W ramach programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przekazał 91 paczek okolicznościowych (żywnościowych oraz higieniczno-chemicznych).

Dodatkowo, w ramach wieloletniego rządowego programu Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 – 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przekazał 41 paczek świątecznych dla podopiecznych Ośrodka – osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, które mają problem z poruszaniem się we własnym zakresie oraz

występują ograniczenia w ramach samodzielnego przygotowania posiłku. Paczki zostały dostarczone osobom potrzebującym.

Należy wskazać, iż w miesiącu marcu 2022 roku przedstawiciel Działu ds. pomocy środowiskowej uczestniczył w posiedzeniu Komisji Samorządności i Porządku Publicznego RM Lublin, w ramach którego omówiono m.in. aktualną sytuację w Lublinie związaną z pomocą uchodźcom z Ukrainy oraz dalsze przewidywania i plany miasta w tym zakresie.

W październiku 2022 roku przedstawiciel Działu ds. pomocy środowiskowej uczestniczył w posiedzeniu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego zorganizowanym w Wydziale Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego celem omówienia stanu przygotowań oraz koordynacji służb miejskich działających w obszarze zabezpieczenia społecznego na rzecz osób bezdomnych, samotnych i potrzebujących wsparcia w celu zapobiegania negatywnym skutkom zimy.

11. Uczestnictwo w Porozumieniach

11.1. Porozumienie z Komendą Miejską Policji w Lublinie

W związku z zawartym w dniu 17 października 2012 roku porozumieniem pomiędzy Komendą Miejską Policji w Lublinie, a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 2022 roku kontynuowano współpracę w powyższym zakresie.

W dniu 1 lutego 2022 r. a następnie w dniu 7 listopada 2022 r. podpisano kolejne porozumienia w celu ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników MOPR w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

W ramach niniejszej inicjatywy przedkładano w systemie kwartalnym, w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie wykaz osób wyznaczonych do współpracy w ramach niniejszej inicjatywy, zaś przedstawiciele MOPR w Lublinie uczestniczyli w przesłuchaniu nieletniego w sytuacji kiedy zapewnienie obecności rodziców/opiekunów prawnych albo obrońcy było niemożliwe. Zadaniem wyznaczonego pracownika MOPR w Lublinie była obecność podczas przesłuchania nieletniego, podejrzanego o dopuszczenie się czynu karalnego oraz podpisanie protokołu z przeprowadzonej czynności dowodowej.

W roku 2022 łącznie odbyło się **6 przesłuchań nieletnich** w postępowaniach karnych z uczestnictwem przedstawicieli Ośrodka, prowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

11.2. Porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie

W związku z zawartym na czas nieokreślony w dniu 24 lutego 2016 roku porozumieniem z Aresztem Śledczym w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad prowadzenia przez pracowników MOPR w Lublinie na terenie Aresztu Śledczego kwartalnych spotkań informacyjnych dla osób osadzonych, w 2022 roku kontynuowano współpracę w tym zakresie.

W trakcie 4 osobistych spotkań z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie udzielał informacji dotyczących możliwości otrzymania wsparcia ze środków pomocy społecznej po opuszczeniu placówki penitencjarnej (w tym dla osób zagrożonych bezdomnością), zasad realizacji świadczeń na rzecz rodzin osób osadzonych w ramach systemu pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej), możliwości uzyskania dodatku węglowego, jak również zakresu pomocy przysługującej po opuszczeniu Aresztu Śledczego. Ponadto pracownik MOPR udzielał informacji odnośnie procedury ubiegania się o orzeczenie stanu zdrowia (dla celów rentowych i pozarentowych), możliwości uzyskania lokalu z zasobów gminy, przesłanek do przeprowadzania eksmisji oraz kwestii dotyczących spraw spadkowych.

W spotkaniach na terenie Aresztu Śledczego, które miały charakter prelekcji oraz spotkań indywidualnych wzięło udział łącznie 50 osób odbywających karę pozbawienia wolności.

11.3. Projekt „Przyjazne patrole”

Na podstawie porozumienia nr 19/BM/22 z dnia 2 czerwca 2022 roku zawartego pomiędzy Gminą Lublin reprezentowaną przez Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie a Komendantem Miejskim Policji w Lublinie w okresie od 4 czerwca do 18 grudnia 2022 roku zrealizowane zostało działanie w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym oraz zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom pod nazwą „Przyjazne patrole”. W patrolu uczestniczyli: psycholog lub pedagog z ramienia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, dwóch funkcjonariuszy Policji oraz pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach porozumienia do obowiązków Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie należało:

1. zapewnienie udziału w projekcie pracownika socjalnego (jednego w trakcie patrolu), do którego zadań należało w szczególności:
 - a) dokonanie wglądu w sytuację rodziny oraz rozpoznanie sytuacji dziecka;
 - b) w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka zapewnienie małoletniemu właściwej opieki poprzez umieszczenie:
 - u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub
 - w rodzinie zastępczej lub
 - w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
 - c) w przypadku stwierdzonej przez wezwane służby medyczne konieczności hospitalizacji, pozostawienie dziecka w szpitalu;
 - d) w przypadku konieczności odebrania rodzicom/opiekunom prawnym dziecka przekazanie pouczenia o prawie wniesienia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka zgodnie z art. 12b i 12c ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
 - e) niezwłoczne powiadomienie, nie później niż w ciągu 24 godzin, właściwego sądu opiekuńczego o odebraniu dziecka z rodziny;
 - f) sporządzanie dokumentacji z podejmowanych czynności służbowych;
2. cotygodniowego sporządzania wykazu rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą w rodzinie wytypowanych do

zwizytowania oraz jego przekazywania do Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Pierwszy patrol odbył się w dniu 11 czerwca 2022 roku, zaś ostatni w dniu 18 grudnia 2022 roku. W okresie sprawozdawczym odbyło się 66 patroli, które realizowane były w wyznaczone soboty i niedziele (dodatkowo w niektóre soboty w godzinach porannych).

W okresie od 4 czerwca do 18 grudnia 2022 roku zrealizowano łącznie 381 wizyt w 159 rodzinach z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą w rodzinie wytypowanych do zwizytowania przez pracowników socjalnych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, asystentów rodziny, Policję oraz sąd. Ponadto podjęto 30 interwencji zleconych przez Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Na podstawie art. 12a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku w okresie sprawozdawczym odebrano 10 dzieci z 6 rodzin i umieszczono: w instytucjonalnej pieczy zastępczej – placówce opiekuńczo – wychowawczej (2 dzieci) oraz u innej niezamieszkałej wspólnie osoby najbliższej (8 dzieci). W ramach realizowanych zadań sporządzono 6 zawiadomień do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego w związku ze stwierdzeniem zagrożenia zdrowia dzieci (do MOPR w Lublinie nie wypłynęły informacje dotyczące ewentualnych zażaleń na odebranie dziecka złożonych do sądu opiekuńczego).

Ponadto, w trakcie podejmowanych działań, w 9 rodzinach wdrożono procedurę „Niebieskie Karty” sporządzając 9 formularzy Niebieskiej Karty – A (w tym jedna Niebieska Karta - A założona przez przedstawiciela Policji), gdzie osobami doznającymi przemocy w rodzinie było 10 małoletnich dzieci oraz 3 osoby dorosłe.

Członkowie patrolu przeprowadzili także 693 rozmowy z rodzicami/opiekunami, dziećmi i innymi członkami rodzin o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym oraz ostrzegawczym.

W związku z uchwałą budżetową na rok 2022 na realizację powyższego projektu zostały zabezpieczone środki finansowe dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w kwocie 36 800,00 zł.

11.4. Porozumienia ze szpitalami

W związku z porozumieniem o współpracy zawartym w dniu 26 sierpnia 2021 roku na czas określony do dnia 31 grudnia 2022 r. pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 1 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w 2022 r. kontynuowano przedmiotową współpracę.

W 2022 roku kontynuowano również realizację porozumienia podpisanego w dniu 15 stycznia 2020 roku na czas określony do dnia 31 grudnia 2022 roku pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów

ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach niniejszych inicjatyw Szpitale zobowiązały się m. in. do:

- skompletowania dokumentacji niezbędnej do ustalenia uprawnień do uzyskania świadczenia w formie dostępu do opieki zdrowotnej,
- przekazania do MOPR wypełnionego i podpisanego przez pacjenta wywiadu środowiskowego wraz z dokumentacją.

Natomiast MOPR zobowiązał się m. in. do:

- wydania decyzji administracyjnej ustalającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej dla osób będących mieszkańcami Miasta Lublin oraz osób bezdomnych posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Lublinie i niezwłocznego powiadomienia Szpitala o podjętej decyzji,
- przekazania otrzymanego rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z załączoną dokumentacją do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową osób, które nie są mieszkańcami miasta Lublin lub osób bezdomnych które posiadają ostatnie miejsce zamieszkania na terenie innych powiatów,
- przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, na terenie Szpitala, z osobami wymagającymi udzielenia pomocy innej niż w formie uzyskania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń ze środków społecznych, zaplanowania pomocy adekwatnej do zgłoszonych potrzeb, wydania decyzji administracyjnej w sprawie lub przekazania rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z kompletem dokumentacji do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową.

W ramach powyższego porozumienia pracownicy socjalni zatrudnieni w szpitalach przeprowadzili wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie rozpatrzył 57 wniosków dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

11.6. Porozumienie ze Strażą Miejską Miasta Lublin

W związku z zawartym na czas nieokreślony w dniu 7 grudnia 2020 roku porozumieniem o współpracy pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Strażą Miejską Miasta Lublin w przedmiocie efektywnego i sprawnego wykonywania obowiązków ustawowych, uwzględniając zadania polegające na niesieniu wszechstronnej pomocy i podejmowaniu działań w szczególności na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych i bezdomnych oraz uwzględniając stan panującej pandemii zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, w 2022 roku realizowano współpracę w szczególności poprzez:

- wymianę wzajemnych doświadczeń,
- wspólne reagowanie na informacje o występujących zagrożeniach dla życia i zdrowia mieszkańców Lublina, a w szczególności dzieci,
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom bezdomnym, m.in. poprzez systematyczne patrole miejsc przebywania osób bezdomnych, informowanie i motywowanie tych osób do skorzystania z ofert pomocy instytucji wspierających osoby bezdomne, a także w razie potrzeb przewożenie tych osób do schronisk i noclegowni,
- współdziałanie w usuwaniu stanu zagrożenia poprzez:

- zapewnienie stosownego wsparcia osobowego w miejscu zagrożenia (wsparcie pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz w razie konieczności funkcjonariuszy Straży Miejskiej Miasta Lublin),
- możliwość doraźnego wsparcia przez Straż Miejską Miasta Lublin w zakresie dowozu osób, którym wskutek zagrożenia życia lub zdrowia należy natychmiastowo zapewnić odpowiednie schronienie w przypadku braku możliwości zapewnienia w danym momencie środka transportu przez inne zobowiązane podmioty i zapewnienie odpowiedniej opieki przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach realizacji postanowień zawartych w porozumieniu z dnia 7 grudnia 2020 r. pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Strażą Miejską Miasta Lublin, w dniach od 19 do 21 grudnia 2022 r. odbyły się wspólne patrole miejsc przebywania na terenie miasta Lublin osób bezdomnych. Udział w inicjatywie wzięło 10 pracowników Ośrodka, którzy wspólnie ze strażnikami miejskimi we wskazanym okresie skontrolowali **48 lokalizacji**.

11.7. Porozumienie ze Stowarzyszeniem mali bracia Ubogich

W związku z zawartym w dniu 24 lutego 2020 roku porozumieniem o współpracy (na okres od 24 lutego 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku), a następnie aneksem do porozumienia w przedmiocie przedłużenia czasu trwania porozumienia, tj. od dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku, zawartym pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Stowarzyszeniem mali bracia Ubogich, w 2022 roku kontynuowano współpracę w zakresie działań zmierzających do podniesienia jakości życia Seniorów żyjących w osamotnieniu w ramach wolontariatu towarzyszącego poprzez udział Seniora w realizowanym przez Stowarzyszenie Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”.

W ramach niniejszego porozumienia Stowarzyszenie mali bracia Ubogich zobowiązało się do:

- 1) zawarcia pisemnego porozumienia o współpracy z wolontariuszami biorącymi udział z ramienia Stowarzyszenia w Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”, zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- 2) objęcia wolontariuszy ubezpieczeniem grupowym od następstw nieszczęśliwych wypadków na czas zawarcia niniejszego Porozumienia;
- 3) poinformowania wolontariuszy o konieczności zachowania tajemnicy dotyczącej okoliczności korzystania przez Seniora ze wsparcia udzielanego przez MOPR, o których dowiedzą się podczas swojej pracy oraz do zachowania w tajemnicy wszelkich danych osobowych;
- 4) nawiązania przez wolontariusza kontaktu z komórką organizacyjną MOPR, w przypadku zgłoszenia przez Seniora ewentualnych potrzeb z zakresu oparcia społecznego;
- 5) poinformowania MOPR o przyjęciu Seniora do Programu „Twoja obecność pomaga mi żyć”, w terminie 7 dni roboczych od pierwszego spotkania w miejscu zamieszkania Seniora.

Natomiast MOPR zobowiązał się do:

- 1) umieszczenia materiałów informacyjnych na temat Stowarzyszenia w komórkach organizacyjnych oraz na stronie internetowej;

- 2) udzielania informacji Seniorom o formach działalności Stowarzyszenia;
- 3) przekazania Seniorom zamieszkałym na terenie miasta Lublin informacji na temat możliwości skorzystania z wolontariatu realizowanego przez Stowarzyszenie;
- 4) przekazania Seniorom wyrażającym wolę udziału w Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”, oświadczenia Stowarzyszenia, dotyczącego zgody na zbieranie i przetwarzanie danych osobowych;
- 5) pobrania od Seniorów ww. oświadczenia;
- 6) przesłania Stowarzyszeniu ww. oświadczenia;
- 7) uczestniczenia pracownika MOPR, na wniosek Stowarzyszenia, we wspólnej z wolontariuszem Stowarzyszenia wizycie w miejscu zamieszkania Seniora (w godzinach pracy Ośrodka);
- 8) przekazania wolontariuszowi Stowarzyszenia przez pracownika MOPR danych teleadresowych komórki organizacyjnej, w której wykonuje obowiązki służbowe.

W 2022 roku pracownicy Ośrodka przekazali informacje nt. form działalności Stowarzyszenia oraz możliwości skorzystania z wolontariatu oferowanego przez ww. podmiot łącznie 346 Seniorom.

Programem „Twoja obecność pomaga mi żyć”, w ramach którego odbywały się odwiedziny osób starszych i wspólne spędzanie czasu (rozmowa, czytanie książek, słuchanie muzyki oraz spacerki) objęto 26 osób.

11.8. Porozumienie o współpracy z Vital-Med. Sp. z o.o.

W dniu 11 marca 2022 r. zawarto porozumienie o współpracy z Vital-Med Sp. Z o.o. w przedmiocie ustalenia warunków współpracy polegającej na umożliwieniu pielęgniarcom i położnym odbywanie zajęć stażowych w jednostkach organizacyjnych MOPR w ramach szkoleń specjalistycznych, kursów specjalistycznych i kursów kwalifikacyjnych, jak również przeprowadzeniu szkoleń z zakresu pierwszej pomocy dla pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach porozumienia zawartego na okres od dnia 15 marca 2022 r. do dnia 15 marca 2024 r. MOPR w Lublinie wyznaczył 6 opiekunów zajęć stażowych, którzy sprawowali opiekę nad osobami skierowanymi przez Vital-Med do odbywania zajęć stażowych w poszczególnych komórkach organizacyjnych Ośrodka. W 2022 r. zajęcia stażowe (w wymiarze po 21 godzin lekcyjnych) odbyło łącznie 27 osób. W myśl art. 121 ust. 2c ustawy o pomocy społecznej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej, centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie ma prawo do szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych. Szkolenia przeprowadza pracodawca, co najmniej raz na 2 lata. W związku z powyższym w ramach porozumienia zorganizowano szkolenie dla 40 pracowników socjalnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym.

12. Realizacja innych programów i inicjatyw

12.1. Realizacja Programu „Opieka wytechnieniowa” – edycja 2022 współfinansowanego z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Członkowie rodzin lub opiekunowie otrzymali wsparcie w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami.

Program zakładał świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach:

- pobytu dziennego, w placówce lub w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- pobytu całodobowego;
- specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego, zapewnienie wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji i diety dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę.

Wydział pomocy środowiskowej realizował Program poprzez świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej w formie usług opieki wytchnieniowej.

Zaplanowano, iż z ww. wsparcia skorzysta 300 osób na łączną liczbę 72 000 godzin (przy stawce 40,00 zł za jedną godzinę usługi opieki wytchnieniowej) dla każdej z nich. W związku z powyższym otrzymano dotację w wysokości 2 880 000,00 zł (na bezpośrednią realizację zadania) oraz w wysokości 57 600 zł (na koszty obsługi zadania). Łącznie z budżetu państwa otrzymano kwotę 2 937 600,00 zł. Dodatkowo ze środków własnych gminy zabezpieczono środki w wysokości 82 600,00 zł na obsługę zadania dla organizacji pozarządowej.

W celu prawidłowej realizacji zadania ogłoszony został otwarty konkurs ofert, na podstawie którego wyłoniono zleceniobiorcę zadania, czyli Lubelski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża. W dniu 12 maja 2022 r. z ww. podmiotem podpisana została umowa na realizację zadania pod tytułem „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022, na podstawie której Ośrodek zobowiązał się do przekazania środków finansowych na realizację ww. zadania do wysokości 2 962 600,00 zł (zgodnie ze złożoną ofertą i kalkulacją kosztów). W całym okresie sprawozdawczym wpłynęły 224 wnioski o przyznanie usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Faktycznie z przyznanego wsparcia skorzystało 169 osób na łączną liczbę 35 836 godzin sfinansowaną z budżetu państwa w kwocie 1 401 676,16 zł. Osoby objęte Programem nie ponosiły odpłatności za przyznane usługi.

Dodatkowo z dotacji pokryte zostały koszty obsługi w kwocie 44 970,23 zł.

12.2. Realizacja Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przystąpił do udziału w nowym programie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Korpus Wsparcia Seniorów”, realizowanego od 1 stycznia 2022 r. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” był odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Polską zachodzące procesy demograficzne, oraz był elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Poprzez nawiązanie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego,

organizacjami pozarządowymi skupiającymi środowiska młodzieżowe, a także wolontariuszami oraz poprzez tworzenie partnerstw lokalnych program ma na celu zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania. Program był również odpowiedzią na potrzeby seniorów w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, które nie są w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć podstawowych potrzeb, celowe było podejmowanie różnego rodzaju działań, finansowanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.). Usługa wsparcia, świadczona w ramach programu, obejmowała swoim zakresem wsparcie społeczne, wsparcie psychologiczne, ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

W ramach Programu pracownicy działu ds. pomocy środowiskowej MOPR w Lublinie weryfikowali otrzymywane przez system Centralnej Aplikacji Statystycznej zgłoszenia i udzielali pomocy zgodnie ze zgłoszonymi przez Seniora potrzebami. W okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r., w ramach Programu, wpłynęło łącznie 97 zgłoszeń, w tym: 3 poprzez infolinię i 94 indywidualne.

W związku z przystąpieniem do Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” wystąpiono do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie z wnioskiem dotyczącym zapotrzebowania na środki finansowe w ramach ww. Programu. Otrzymano dofinansowanie w kwocie 123 643,29 zł. Natomiast wykorzystano kwotę **59 627,70 zł**.

W ramach Programu udzielono wsparcia na rzecz seniorów pozostających w domu w związku z zagrożeniem zakażeniem COVID-19, którzy z uwagi na stan zdrowia oraz sytuację rodzinną i społeczną nie mogli sami zapewnić sobie podstawowych potrzeb bytowych w zakresie:

- dostarczenia zakupów, w tym artykułów spożywczych oraz środków higieny osobistej,
- załatwienia drobnych spraw urzędowych,
- pomocy w rejestracji, dotarciu na i ze szczepienia przeciwko wirusowi Sar-Cov-2,
- informowania o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów,
- informowania o placówkach medycznych oferujących szczepienia przeciwko COVID 19,
- informowania o możliwości zakupu tańszych leków na terenie miasta Lublin,
- pomocy w umawianiu wizyt lekarskich oraz towarzyszenie podczas wizyt,
- pomocy w uzyskaniu przez seniora niezbędnego wsparcia w szczególności psychologicznego czy w formie usług opiekuńczych,
- informowania o możliwości skorzystania ze wsparcia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie (przekazywanie danych teleadresowych placówki),
- Pomocy w zorganizowaniu paczki okolicznościowej z artykułami żywnościowymi i higienicznymi.

Pracownicy Ośrodka czuwali nad całością realizacji zadania m. in.: przyjmowali i weryfikowali zgłoszenia zarówno seniorów jak i wolontariuszy, przygotowywali

porozumienia wraz z załącznikami, które zawierane były z wolontariuszami, prowadzili rozmowy telefoniczne zarówno z wolontariuszami jak i seniorami, dokonywali weryfikacji prawidłowości realizacji zadania przez wolontariuszy. 67 osobom zatrudnionym w Ośrodku zwiększony został zakres obowiązków służbowych i wypłacone były dodatki specjalne na łączną kwotę 20 709,45 zł.

Dodatkowo dokonano m.in. zakupu i rozdysponowania 91 paczek żywnościowych oraz paczek higieniczno-chemicznych na łączną kwotę 30 030,00 zł.

12.3. Realizacja działań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin

1) Grupa Samopomocowa dla kobiet doświadczających przemocy

Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR zrealizowała projekt utworzenia oraz funkcjonowania grupy samopomocowej dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie i z problemem alkoholowym. Celem działania grupy było wzbogacenie dotychczasowej oferty Miasta Lublin w zakresie udzielania profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą poprzez innowacyjną formę oddziaływań terapeutycznych. Efektem terapeutycznym grupy była wzajemna pomoc osób doświadczających przemocy w rodzinie, w szczególności z rodzin z problemem alkoholowym, w rozwiązywaniu problemów osobistych, zwiększenia u uczestników grupy wiary we własne siły, nauki pozytywnego myślenia, zwiększenia umiejętności psychospołecznych, radzenia sobie ze stresem, odkrycia własnych możliwości i predyspozycji, podniesienia poziomu samooceny i poczucia własnej wartości, wzrostu pewności siebie i świadomości na temat możliwości pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej. Udział w spotkaniach grupy przyczynił się do podniesienia u uczestników wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie i sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji życiowej. Zajęcia miały na celu aktywizację uczestników w zakresie zmiany własnego życia, podniesienia poziomu satysfakcji życiowej, jak też przywrócenia własnego „ja”, tym samym niwelowania negatywnych skutków doświadczania przemocy w rodzinie i pomoc w wyjściu z problemu przemocy.

W trakcie wspólnych rozmów i w przypadku regularnie odbywających się spotkań grupy poszczególni jej uczestnicy mogli doświadczyć ulgi i wsparcia od innych biorących udział w spotkaniu i uświadomienia, że nie są pozostawieni sami sobie. Uczestnicy nauczyli się rozpoznawać trudności, żyć z nimi albo je pokonywać. Podstawą pracy w grupie była wzajemna wymiana doświadczeń i informacji. Było to działanie innowacyjne jako forma wsparcia grupowego oceniane jako jedno z najskuteczniejszych. Tym samym mogło realnie przyczynić się do zmniejszenia zjawiska przemocy wśród osób pozostających w relacjach z osobami uzależnionymi. Z punktu widzenia dostępności oferta pomocowa była również umożliwieniem skorzystania osobom doświadczającym przemocy ze wsparcia specjalistycznego w miejscu już znanym i przyjaznym, gdzie zgłaszają się na posiedzenia grup roboczych.

W ramach działania przeprowadzono, przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie), cykl 10 dwugodzinnych spotkań grupy samopomocowej w siedzibie Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR w Lublinie. Spotkania poprowadzili pracownicy socjalni ww. Sekcji. Uczestnikami grupy

były osoby doświadczające przemocy w rodzinie (obecnie lub w przeszłości), wobec których realizowana była procedura „Niebieskie Karty”. Grupa miała charakter otwarty, podczas całego okresu realizacji projektu rekrutowane były dodatkowe osoby. Podczas spotkań grupy przeprowadzono pracę nad relacjami w rodzinie z przemocą, umiejętnościami interpersonalnymi i społecznymi, uczestnicy zostali zapoznani ze sposobami reagowania na przemoc oraz ofertą Miasta Lublin w zakresie specjalistycznego wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy. Odbyły się spotkania uczestników grupy ze specjalistami – m.in. psycholog, prawnik, terapeuta, policjant. Uczestnicy mogli odkrywać i rozwijać pasje i zainteresowania, nabyć umiejętności radzenia sobie ze stresem, odreagowywania negatywnych emocji. Podczas przebiegu grupy samopomocowej odbyła się także integracja uczestników, wspólne dzielenie się doświadczeniami osób przeżywających podobne problemy i emocje, dlatego też zaplanowano, by część spotkań miała charakter wyjazdowy, poza siedzibę Sekcji, do miejsc atrakcyjnych tematycznie, w zależności od potrzeb uczestników (zwiedzanie, wystawy). Wszyscy uczestnicy otrzymali materiały edukacyjne, w tym wykaz instytucji realizujących w Mieście Lublin zadania w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy. W czasie trwania spotkań grupy zapewniony był poczęstunek dla uczestników – kawa, herbata, woda, słodycze.

Realizacja zadania miała miejsce w okresie od czerwca do grudnia 2022 r.

- Promocja działania poprzez strony internetowe MOPR, rekrutacja uczestników – czerwiec - lipiec 2022 r.,
- Realizacja spotkań grupy samopomocowej (10 spotkań po 2 godziny) - czerwiec – grudzień 2022 r.,
- Opracowanie, wydruk i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla uczestników grupy – czerwiec - listopad 2022 r.,
- Podsumowanie projektu, rozliczenie finansowe, sprawozdanie – grudzień 2022 r.

Należy wskazać, iż wszystkie działania przewidziane projektem zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem. Cel projektu został osiągnięty.

Podczas realizacji projektu w ramach spotkań grupy samopomocowej dla kobiet doświadczających przemocy w ramach projektu finansowanego z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na rok 2022 wykorzystano środki finansowe w wysokości 4 647,86 zł na wynagrodzenie dla prowadzących grupę samopomocową. Składki na PPK od wynagrodzeń wyniosły 29,80 zł. Dokonano zakupu artykułów biurowych, tj. notesy, długopisy oraz skoroszyty dla osób biorących udział w grupie samopomocowej i wydatkowano na ten cel kwotę 143,05 zł. Na potrzeby grupy samopomocowej wydrukowano ulotki z danymi teleadresowymi instytucji pomocowych na terenie Miasta Lublin w ilości 2 000 sztuk. Dystrybuowano je wśród uczestników i przedstawicieli instytucji. Na powyższy cel wydano kwotę 680 zł.

Łącznie na realizację projektu wydatkowano **5 500,71 zł**.

2) Cykl szkoleń dla kadry pedagogicznej i rodziców dzieci z lubelskich szkół w zakresie skutecznego reagowania oraz profilaktyki problemów uzależnień i przemocy w rodzinie

Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR w Lublinie zrealizowała projekt pn. **Przeprowadzenie cyklu szkoleń dla kadry pedagogicznej i rodziców dzieci z lubelskich szkół w zakresie skutecznego reagowania oraz profilaktyki problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.**

Celem działania była edukacja społeczna, profilaktyka i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnieniom wśród dzieci zamieszkujących w Lublinie poprzez promowanie treści profilaktycznych nt. problemu uzależnienia oraz zjawiska przemocy w rodzinie, wartości rodzinnych i wychowania bez używek i przemocy, podniesienie świadomości kadry pedagogicznej i rodziców nt. zjawiska, form oraz negatywnych skutków spożywania alkoholu i środków psychoaktywnych, a także przemocy w rodzinie, zwłaszcza wobec dzieci, poinformowanie o dostępnej w Lublinie ofercie wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie ze strony osób z uzależnieniami oraz jej świadców. W ramach działania pracownik Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR (osoba posiadająca specjalistyczną wiedzę z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i profilaktyki uzależnień, członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie) przeprowadził cykl szkoleń dla kadry pedagogicznej i rodziców dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą domową. 11 szkoleń odbyło się w okresie od listopada do grudnia 2023r. w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych z terenu Miasta Lublin (11 placówek¹⁵) podczas spotkań Rady Pedagogicznej lub zebrań z rodzicami. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną szkolenia miały formę online. Podczas 2-godzinnych spotkań wyświetlono uczestnikom prezentację multimedialną, jak też omówiono temat na przykładzie dokumentów i opracowanych informatorów oraz algorytmów postępowania. W cyklu szkoleń wzięło udział 289 osób (rodzice i nauczyciele).

Podczas szkoleń przedstawione zostały aspekty praktyczne z zakresu problematyki przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkomanii oraz zjawiska przemocy w rodzinie, w tym wobec dzieci, form i faz przemocy, jak też sposoby reagowania na przemoc i oferta Miasta Lublin w zakresie specjalistycznego wsparcia dla dzieci i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy. W części szkoleń przeznaczonych dla nauczycieli i wychowawców omówiono dodatkowo sposoby rozpoznawania symptomów dziecka krzywdzonego, metody i narzędzia oceny ryzyka krzywdzenia dziecka, jak również podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty". Uczestnicy szkolenia otrzymali zaświadczenia oraz materiały informacyjne, w tym wykaz instytucji realizujących w Mieście Lublin zadania w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci jako adresatów pomocy. Kadrze pedagogicznej szkół biorących udział w projekcie przekazano ulotki oraz plakaty o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnień, wzory dokumentów do wypełnienia w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie (formularz A i B Niebieskiej Karty oraz algorytmy postępowania dot. dzieci młodszych do lat 9 i starszych).

¹⁵ Szkoła ponadpodstawowa TEB Edukacja ul. Kapucyńska 1/3; Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 1, ul. Sieroca 17; Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 ul. Tumidajskiego 6A; VI Liceum Ogólnokształcące ul. Mickiewicza 36; Szkoła Podstawowa Nr 7, ul. Płażowa 9; Zespół Szkół Transportowo-komunikacyjnych, ul. Zemborzyska 82; Szkoła Podstawowa Nr 52 ul. Wł. Jagiełły 11; Szkoła Podstawowa Nr 24, ul. Niecała 1; Szkoła Podstawowa i Liceum im. Królowej Jadwigi, Al. Długosza 8A; I Liceum Ogólnokształcące, Al. Racławickie 26; Szkoła Podstawowa Nr 4, ul. Hiacyntowa 69.

Do zakresu obowiązków realizatora projektu, poza promocją i realizacją szkoleń, należało opracowanie materiałów szkoleniowych oraz prezentacji multimedialnej, projektu plakatu i ulotki o tematyce przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie wraz z wykazem instytucji udzielających bezpłatnego wsparcia specjalistycznego osobom uzależnionym lub doświadczającym przemocy, zaprojektowanie i wystawienie zaświadczeń o udziale w szkoleniu, przesłanie materiałów szkoleniowych i zaświadczeń do uczestników szkolenia, sporządzanie dokumentacji z podejmowanych działań.

Realizację zadania przewidziano na okres od czerwca do grudnia 2022 r.

- Promocja działania poprzez strony internetowe MOPR oraz informacje do lubelskich szkół, wydruk i dystrybucja plakatów informacyjnych – czerwiec - listopad 2022r.,
- Realizacja szkoleń (11 spotkań po 2 godziny zegarowe) - listopad – grudzień 2022r.,
- Opracowanie, wydruk i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla uczestników szkolenia i kadry pedagogicznej – czerwiec - listopad 2022 r.,
- Podsumowanie projektu, rozliczenie finansowe, sprawozdanie – grudzień 2022 r.

Wszystkie działania przewidziane projektem zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem. Cel projektu udało się osiągnąć.

Na realizację zadania zaplanowano kwotę 10 800,00 zł ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2022-2023. Poniesiono koszt:

1. pracy realizatora projektu i prowadzącego szkolenia: 2 994,75 zł,
2. zaprojektowania i wydruku materiałów edukacyjnych (ulotki, plakaty, informatory, wzory dokumentów (NK – A i NK – B) – 1830,00 zł,
3. zakupu materiałów biurowych (papier, toner, laptop, biurko, fotel) – 6 311,70 zł,
4. wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający – 37,50 zł

W ramach realizacji projektu wydatkowano kwotę 11 173,95 zł.

3) „Razem przeciw uzależnieniom”

Centrum Aktywności Środowiskowej MOPR w Lublinie realizowało program profilaktyczny pn. „Razem przeciw uzależnieniom”, który miał na celu zapobieganie uzależnieniom poprzez nabycie wiedzy na temat rodzajów uzależnień, rozpoznawania pierwszych symptomów uzależnienia u siebie i innych osób, poszerzenia wiedzy na temat obecności zagrożeń, na które narażone są dzieci i młodzież. Program adresowany do 15 osób w przedziale wiekowym 13 – 19 lat, okres realizacji obejmował okres od czerwca do grudnia 2022 roku. Kampania skierowana w szczególności do dzieci i młodzieży skupionej przy Centrum Aktywności Środowiskowej, jak również dla wszystkich chętnych z terenu Lublina. Działanie zostało sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublina na rok 2022.

W ramach programu odbyło się: 5 wyjść integracyjnych – 4 do kina i jedno na kręgielnię. Celem działania była integracja grupy poprzez wspólne spędzanie wolnego czasu, a także promowanie atrakcyjnych, alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Przed rozpoczęciem zasadniczych warsztatów odbyły się także trzydniowe wyjazdowe warsztaty integracyjne w Kazimierzu Dolnym podczas, których obok atrakcji

zorganizowanych przez organizatora odbyły się warsztaty prowadzone przez psychologa w wymiarze 6 godzin zegarowych. W wyjeździe uczestniczyło 12 osób.

Program zakończyły również trzydniowe warsztaty podsumowujące w Kazimierzu Dolnym. W wyjeździe uczestniczyło 13 osób. Warsztaty podsumowujące w wymiarze 6 godzin były prowadzone przez terapeutę prowadzącego część stacjonarną realizowaną w wymiarze 24 godzin w pomieszczeniach Centrum Aktywności Środowiskowej. W ramach podsumowania działania w grudniu 2022 roku ukazał się artykuł w Kurierze Lubelskim (wydanie papierowe oraz internetowe).

W celu uatrakcyjnienia działań profilaktycznych zakupiono do Centrum Aktywności Środowiskowej sprzęt multimedialny m.in.: podłogę interaktywną oraz sprzęt i materiały do prowadzenia kreatywnych zajęć plastycznych. Środki z programu pozwoliły również na zakup 50 paczek świątecznych dla uczestników grup wsparcia w Centrum. Ponadto ze środków programu zakupiono materiały opatrzone logiem programu m.in.: kalendarze książkowe, długopisy, torby płóciennne, latarki, piłki, torby sportowe. **Całkowity koszt programu wyniósł 68 501,41 zł.**

4) „Wigilia dla Samotnych”

W dniu 16 grudnia 2022r. Fundacja WOLNE MIEJSCE z siedzibą przy ul. Zawiszy Czarnej 2/5, 40-872 Katowice złożyła uproszczoną ofertę realizacji zadania. Zgodnie z zawartą w dniu 23 grudnia 2022r. umową nr 21/D-PŚ/MOPR/2022 o wsparcie realizacji zadania publicznego pt. „Wigilia dla Samotnych 2022” przekazane zostały organizacji środki finansowe w wysokości 10 000,00 zł. „Wigilia dla Samotnych” to wydarzenie z wieloletnią już tradycją. W roku 2022 skierowane było do każdego mieszkańca Lublina, który z powodu sytuacji czy to materialnej czy też życiowej (takiej jak choroba alkoholowa, uzależnienia od substancji psychoaktywnych bądź jakiegokolwiek inne) – nie mógł pozwolić sobie na organizację Wigilii. W okresie poprzedzającym Boże Narodzenie uruchomiony został specjalny numer infolinii, pod którym ww. osoby mogły zgłaszać chęć udziału w inicjatywie i zaprosić do siebie wolontariusza z kolacją wigilijną. W ramach mobilnej Wigilii dla Samotnych 2022 wolontariusze przygotowali i dostarczyli do domów dwustu osobom samotnym, potrzebującym, w trudnej sytuacji życiowej odpowiednio zapakowane potrawy wigilijne wraz z owocami i słodyczami. Wsparcie osób potrzebujących, w tym trudnym, bo świątecznym, dla nich okresie było szczególnie ważne dla budowania relacji społecznych, poczucia bycia ważnym dla innych ludzi.

Za przygotowanie dokumentacji oraz sporządzanie sprawozdań i rozliczenie przekazanej dotacji odpowiedzialni byli pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej.

5) „Kompleksowe wsparcie dziecka”

Zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pracownicy Działu pomocy środowiskowej opracowali zapisy otwartego konkursu ofert oraz byli członkami komisji konkursowej powołanej w celu wyłonienia oferty do realizacji zadania pn. „Kompleksowe wsparcie dziecka”.

W dniu 2 sierpnia 2022r. z Fundacją Sempre a Frente zawarta została umowa nr 11/MOPR/D-PŚ/2022 na realizację zadania publicznego pt. „Kompleksowe wsparcie dziecka” Centrum Pomocy Dzieciom w Lublinie oraz przekazane środki finansowe w wysokości 120 000,00 zł.

W ramach ww. zadania:

1. Prowadzono indywidualną pomoc psychologiczną i terapeutyczną, z której skorzystało 40 dzieci oraz 41 rodziców/opiekunów prawnych podczas 300 godzin pracy skupiającej się na zapewnieniu wsparcia psychologicznego klientom. Spotkania odbywały się stacjonarnie.
2. Prowadzono grupy wsparcia, w których uczestniczyło jednocześnie 11 osób. Zrealizowano 42 godziny wsparcia grupowego podczas 14 spotkań grupowych, każde trwające 3h zegarowe. Grupa była prowadzona metodami socjoterapii i psychoterapii grupowej przez dwie terapeutki, wspomagane przez wolontariuszkę. Grupa spotykała się 1 raz w tygodniu przez 4 miesiące.
3. Udzielano konsultacji pierwszego kontaktu-kwalifikowano do pomocy w CPD lub kierowania do innej placówki.
4. Przeprowadzono superwizję grupową/indywidualną kadry realizującej wsparcie. Odbyły się trzy grupowe spotkania superwizyjne trwające łącznie 12h, w których łącznie wzięło udział 11 osób. Superwizja stanowiła wsparcie merytoryczne dla specjalistów, obszar wymiany doświadczeń i przestrzeń do przepracowania własnych przeżyć związanych z relacją z podopiecznymi.
5. Prowadzono indywidualne konsultacje psychiatryczne. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 40h konsultacji psychiatrycznych, prowadzonych przez lekarza psychiatrę. Ze wsparcia skorzystało 11 osób w tym 4 dzieci z Ukrainy. Lekarz psychiatra, specjalista dzieci i młodzieży prowadził konsultacje planowe podopiecznych CPD, konsultacje psychiatryczne w trybie nagłym, ocenę stanu psychicznego i planowanie postępowania, psychoedukację pacjentów oraz opiekunów. Uczestniczył w spotkaniach zespołu.
6. Prowadzono konsultacje prawne w wymiarze 42h w formie stacjonarnej i telefonicznej. Ze wsparcia skorzystało 11 osób dorosłych, w tym 1 z Ukrainy. Prawniczka udzielała konsultacji, podejmowała interwencje prawne, pomagała w przygotowaniu pism procesowych i komunikacji z wymiarem sprawiedliwości, edukowała w zakresie przyjaznych przesłuchań dzieci. Z konsultacji korzystały osoby będące w procesie wsparcia w CPD. Każda osoba mogła korzystać z konsultacji kilkakrotnie, zgodnie z zapotrzebowaniem.
7. Prowadzono konsultacje w sprawach socjalnych w wymiarze 40 h. Konsultacje prowadziła pracownik socjalny. Ze wsparcia skorzystało 8 osób dorosłych, w tym 2 z Ukrainy. Konsultacje dotyczyły m.in. możliwości pomocy i uzyskania świadczeń wynikających z Ustawy o pomocy społecznej. Pomocy w komunikacji z ośrodkami pomocy społecznej, przekazywanie informacji o ofercie pomocy interdyscyplinarnej w CPD na rzecz dzieci doświadczających krzywdzenia. Każda osoba mogła korzystać z konsultacji kilkakrotnie, zgodnie z zapotrzebowaniem.

Środki finansowe zostały przeznaczone na:

- Wynagrodzenie specjalisty świadczącego indywidualną pomoc psychologiczną/terapeutyczną/interwencję kryzysową – 33 000,00 zł;
- Wynagrodzenie terapeuty/ów prowadzącego grupy wsparcia dla dzieci i/lub opiekunów – 15 000,00 zł;
- Materiały do prowadzenia zajęć grupowych (papiernicze, biurowe lub pomoce) – 900,00 zł;
- Wynagrodzenie psychologa udzielającego konsultacji pierwszego kontaktu, w tym diagnozy sytuacji dziecka i rodziny – 15 000,00 zł;

- Wynagrodzenie superwizora – 3 000,00 zł;
- Wynagrodzenie psychiatry – 10 000,00 zł;
- Wynagrodzenie prawnika – 6 720,00 zł;
- Wynagrodzenie pracownika socjalnego – 4 400,00 zł;
- Wynagrodzenie koordynatora merytorycznego CPD – 9 600,00 zł;
- Obsługę finansowo-księgową projektu - 6 000,00zł;
- Koordynację administracyjną projektu - 6 600,00 zł;
- Koszty lokalowe Centrum Pomocy Dzieciom (czynsz, prąd, gaz, woda, internet, śmieci) 9 600,00 zł;
- Inne koszty osobowe, tj. koszty badań wstępnych i okresowych, szkoleń bhp dla zespołu CPD – 180,00 zł.

12.4. Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie

Na przestrzeni 2022 roku w Wydziale pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowana była działalność wolontarystyczna realizowana w ramach programu „Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej” jako uzupełnienie pomocy świadczonej w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W zainteresowaniu służb społecznych pozostawały osoby zależne: niepełnosprawne, w sędziwym wieku, samotne, jak również rodziny wieloproblemowe, które własnym staraniem nie były w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów życia codziennego.

Ponadto, rok 2022 postawił przed wszystkimi kolejne, trudne wyzwanie. Sytuacja związana z wojną w Ukrainie wymusiła podjęcie dodatkowych, nieznanych dotąd działań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy, którzy znaleźli się na terytorium RP w związku z toczącymi się działaniami zbrojnymi na terenie ich państwa.

W obliczu wojny na Ukrainie, wielu obywateli tego kraju opuściło swoje domy i cały dobytek, szukając schronienia dla siebie i swoich bliskich w naszym kraju. We wskazanych przez Prezydenta Miasta Lublin lokalizacjach, utworzone zostały punkty czasowego zakwaterowania uchodźców z Ukrainy zaś koordynacja tych punktów powierzona Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W związku z powyższym tutejszy Ośrodek podpisał **9 porozumień** o współpracy w zakresie działań wolontarystycznych z osobami niosącymi pomoc w organizacji pracy w punktach poprzez m. in.: dbanie o porządek i czystość w salach w których przebywali uchodźcy, segregację darów, wydawanie posiłków, organizowanie zabaw dla dzieci, rozmowy i wsparcie psychologiczne oraz tłumaczeniu z języka Ukraińskiego.

Wychodząc naprzeciw rozpoznany potrzebom i oczekiwaniom społecznym realizacja działań wolontarystycznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie stanowi uzupełnienie i wzbogacenie oferty pomocy. Wolontariat w MOPR ukierunkowany jest na tworzenie warunków godnego funkcjonowania w społeczeństwie grup i osób zależnych oraz na promowanie innowacyjnych form wsparcia. Program wolontarystyczny inspirowuje do samopomocy, integruje społeczność lokalną oraz uwarunkowuje na potrzeby drugiego człowieka.

Ponadto, w związku z realizacją Programu „Korpus wsparcia Seniora”, Dział ds. pomocy środowiskowej rekrutował wolontariuszy, którzy zgłosili swój akces niesienia pomocy Seniorom. W ramach programu podpisano łącznie **8 porozumień** o współpracy

z wolontariuszami, realizującymi wsparcie w 5 środowiskach. Zakres obowiązków wolontariuszy stanowiło sporządzanie zakupów.

Zarządzeniem Nr 1/2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 5 stycznia 2022 roku wprowadzono do realizacji regulamin wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wolontariat stanowił ważny element sieci wsparcia społecznego, tworzonego w ramach samoorganizacji środowiska lokalnego, ukierunkowanego na bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi.

12.5. Inne zadania realizowane przez Dział ds. pomocy środowiskowej

W 2022 roku Dział do spraw pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizował :

- indywidualne sprawy klientów 343,
- przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się koronawirusa (kwarantanna zbiorowo oraz w zakresie działań na rzecz mieszkańców miasta) **58**,
- rozpatrywanie wniosków w sprawie preferencyjnego zakupu węgla **2 001**,
- rozpatrywanie wniosków o wypłatę dodatku węglowego **9 293**,
- rozpatrywanie wniosków o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych **2 050**,
- sprawowanie opieki nad małoletnimi obywatelami Ukrainy przez opiekunów tymczasowych wskazanych przez Sąd **254**,
- weryfikacja decyzji w sprawie potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej **311**.

Sprawy indywidualne klientów – w okresie od stycznia do grudnia 2022 roku pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej rozpatrzyli sprawy beneficjentów pomocy społecznej, o charakterze interwencyjnym, skierowane przez osoby zainteresowane oraz organy władzy państwowej i samorządowej. W każdej z rozpatrywanych spraw udzielono pisemnej odpowiedzi o sposobie jej załatwienia w oparciu o informacje uzyskane z poszczególnych Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie lub informacji pozyskanych z bazy informatycznej POMOST oraz analizę dokumentacji osób zainteresowanych.

Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się koronawirusa (kwarantanna zbiorowo oraz w zakresie działań na rzecz mieszkańców miasta) – pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej w reakcji na panującą w Polsce sytuację pandemiczną wyszli naprzeciw występującym trudnościom, związanym ze **wsparciem osób pozostających w kwarantannie domowej**. Pracownicy we współpracy z innymi służbami miejskimi, szczególnie w przypadku kwarantanny osób samotnych (starszych i niepełnosprawnych) dokonywali i dostarczali niezbędne produkty żywnościowe. Powyższe działania objęły każdego kto wymagał wsparcia w dostarczeniu pożywienia, a został skierowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie na kwarantannę domową. Pozostawano w stałym kontakcie z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie, Strażą Miejską w Lublinie, Policją oraz osobami zainteresowanymi tą formą pomocy.

W roku sprawozdawczym do Działu ds. pomocy środowiskowej wpłynęło **58** zgłoszeń o udzielenie wsparcia dla osób przebywających w izolacji domowej. Pracownicy działu zajmowali się weryfikacją przyjętych zgłoszeń, ustalaniem zakresu oczekiwanej pomocy, współpracą z organizacją pozarządową oraz bezpośrednim

dostarczaniem paczek żywnościowych dla osób przebywających w izolacji spowodowanej zakażeniem COVID-19. Łącznie dostarczono paczki dla **6 rodzin**.

Preferencyjny zakup węgla – realizację zadania powierzono pracownikom Działu ds. pomocy środowiskowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, Miasto Lublin przystąpiło do zleconego przez rząd procesu dystrybucji węgla. Sprzedaż węgla odbywała się w wybranych składach węglowych funkcjonujących na terenie Lublina, z którymi Miasto podpisało stosowne umowy. Łącznie w roku 2022 do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wpłynęło **2 001** wniosków o preferencyjny zakup paliwa stałego dla gospodarstwa domowego. Wydano **1 774** potwierdzenia uprawnienia do zakupu preferencyjnego paliwa stałego dla gospodarstwa domowego, zaś **227** wniosków wymagało lub nie spełniało kryteriów do otrzymania ww. dokumentu.

Do dokonania zakupu preferencyjnego węgla uprawnione były osoby fizyczne w gospodarstwie domowym, których wniosek o dodatek węglowy został pozytywnie rozpatrzony lub które spełniają warunki do otrzymania tego dodatku. Mieszkańcy mogli zakupić węgiel w cenie nie wyższej niż 2 tys. zł brutto za tonę, przy czym na jedno gospodarstwo domowe przewidziano maksymalnie 3 tony tego paliwa w cenie preferencyjnej, w tym 1,5 tony do końca roku sprawozdawczego i kolejne 1,5 tony po 1 stycznia 2023 r. Aby móc skorzystać z zakupu preferencyjnego węgla należało złożyć w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania odpowiedni wniosek, w którym członek gospodarstwa domowego określa m.in. jaką ilość paliwa chciał zakupić oraz czy dokonał już zakupu preferencyjnego wraz z podaniem ilości paliwa nabytego w ramach tego zakupu. Ponadto wnioskodawca zobowiązany był do złożenia oświadczenia, że ani on ani żaden członek jego gospodarstwa domowego, na rzecz którego jest dokonywany zakup preferencyjny, nie nabyli paliwa stałego na sezon grzewczy przypadający na lata 2022 – 2023, po cenie niższej niż 2000 zł brutto za tonę w ilości co najmniej 1,5 tony w przypadku, gdy wniosek dotyczy zakupu do dnia 31 grudnia 2022 r. lub 3 ton w przypadku gdy wniosek dotyczy zakupu od dnia 1 stycznia 2023 r.

V. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIELCZY ZASTĘPCZEJ

1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zastępczej Dz. U. z 2022 poz. 447 z późn. zm.). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- terapią i mediacją,
- pomocą prawną,
- usługami asystenta rodziny.

1.1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- **Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popieluszki 28E**

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Poradnia udziela bezpłatnych konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego) dla rodzin i osób.

- **Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, ul. Poniatowskiego 4**

Specjaliści zatrudnieni w Dziale, tj. 2 pedagogów, 3 psychologów, świadczyli poradnictwo, m. in. na rzecz rodzin naturalnych. Bezpłatne konsultacje i poradnictwo odbywały się w siedzibie Działu przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności oraz drogą telefoniczną. W roku 2022 tą formą pomocy objęte były **24 rodziny**, które skorzystały z 53 porad.

1.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin

Poradnia świadczy usługi dla mieszkańców Miasta Lublin, a także w ramach porozumień może świadczyć usługi mieszkańcom innym gmin. Praca pracowników Poradni odbywa się w jej siedzibie lub w środowisku lokalnym.

Do zadań Specjalistycznej Poradni dla Rodzin należy między innymi:

- świadczenie usług w zakresie rodzinnego i psychologicznego poradnictwa dla rodzin, w tym rodzin zastępczych i rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w opiece zastępczej,
- działania o charakterze profilaktycznym,
- prowadzenie terapii psychologicznej: indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej i grupowej,

- prowadzenie terapii pedagogicznej,
- podejmowanie działań mediacyjnych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Ośrodka i innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w celu podejmowania interdyscyplinarnego oddziaływania na rodzinę lub osobę korzystającą z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin,
- zapewnienie konsultacji innych specjalistów niezbędnych w procesie pracy z rodziną, w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prawnego,
- supervizja pracy,
- propagowanie informacji, wiedzy, doświadczeń,
- wykonywanie innych czynności niezbędnych do poprawnego wykonywania zadań statutowych przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin.

W 2022 roku z pomocy Specjalistycznej Poradni dla Rodzin skorzystało 616 rodzin (o 65 rodzin mniej, niż w 2021 roku).

Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2021 – 2022

KATEGORIA INFORMACJI	Liczba rodzin w 2021 roku	Liczba rodzin w 2022 roku
ogółem	681	616
liczba rodzin, w tym:		
rodzin naturalnych	657	590
rodzin zastępczych	7	7
rodzin adopcyjnych	11	10
dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych	6	9

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin w 2022 roku objęła wsparciem **1 113 osób** (w 2021 roku liczba ta wynosiła 863 osoby).

Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2021-2022

Wyszczególnienie	Liczba osób objętych wsparciem w 2021r.: 863		Liczba osób objętych wsparciem w 2021r.: 1 113	
	w tym dorosłych	w tym dzieci	w tym dorosłych	w tym dzieci
Łączna liczba osób korzystających	769	94	769	344
w tym: liczba osób w terapii 694	763	94	558	136
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce 755	6	0	541	214

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2022 roku nastąpił widoczny wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia Poradni (250 osób więcej niż roku poprzednim). Po okresie izolacji wywołanym pandemią oraz w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie wzrosła potrzeba wsparcia dla różnych grup. Prowadzono działania profilaktyczne dla dorosłych, dzieci i rodzin.

Wspomagano uchodźców z Ukrainy oraz profesjonalistów ich wspierających. W związku z koniecznością szerokiego prowadzenia profilaktyki i zaangażowaniem w nią kadry, nieco ograniczono formy terapeutyczne. W 2022 roku, w terapii uczestniczyło **769 osób** (857 osoby – 2021 r.). Ogółem odbyło się **7 618 sesji** (7 960 - 2020 r., 8 177 - 2021 r.) terapeutycznych i konsultacyjnych. Jest to o 559 sesji mniej niż w roku 2021, różnica ta wynika z dwóch przyczyn, po pierwsze powrócono do działań profilaktycznych, które, jako spotkania grupowe, były zawieszone na czas pandemii. Po drugie w czasie pandemii, w związku z sesjami zdalnymi było bardzo niewiele odwołanych przez klientów spotkań. Terapia zdalna odbywała się nawet jeśli klient nie mógł dotrzeć do Poradni np. w związku z wyjazdem lub chorobą. W 2022 roku, po powrocie do spotkań osobistych, z przyczyn leżących po stronie klienta nie odbyło 820 sesji.

Staranie Poradni by przeprowadzić jak najwyższą liczbę sesji terapeutycznych i profilaktycznych wynika z bardzo dużego zapotrzebowania na usługi psychologiczne i pedagogiczne. Po wywołanej pandemią dwuletniej przerwie w działaniach profilaktycznych w roku 2022 klienci Poradni zgłosili bardzo dużą potrzebę tego rodzaju spotkań grupowych. Dlatego zaangażowanie kadry Poradni było realizowane zarówno w terapii jak profilaktyce co spowodowała znaczny wzrost liczby klientów (2022r.: 1 113 i 2021r.: 863), oraz nieznaczne zmniejszenie liczby sesji terapeutycznych.

W ramach swojej działalności w 2022 roku w Poradni dla Rodzin odbył się m.in.: Cykl warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych – „Szkoła dla rodziców”, warsztat: „Funkcjonowanie Poradni – rodzaje otrzymywanej pomocy” zorganizowany dla studentów psychologii, Piknik z okazji Dnia Dziecka zorganizowany dla rodzin byłych wychowanków domów dziecka, Spotkanie mikołajkowe zorganizowane dla byłych wychowanków domów dziecka, warsztaty umiejętności wychowawczych jako metoda pracy z rodziną.

Dodatkowo Poradnia dla Rodzin prowadzi również biblioteczkę książkową ze zbiorem dotyczącym poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii i psychoprofilaktyki. Z biblioteczki korzystają klienci Poradni oraz specjaliści.

1.3. Asystenci rodziny

W 2022 roku w Lublinie zatrudnionych było **15 asystentów rodziny** i kierownik Sekcji ds. asysty rodzinnej. W stosunku do roku 2021 zatrudnienie pozostało na tym samym poziomie. Ogółem wydatki na zatrudnienie w 2022 roku wyniosły **940 844,60 zł**, z czego: dotacja w ramach dofinansowania zadania własnego gminy, realizowanego w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2022” wyniosła – **42 900,00 zł**, zaś środki własne – **897 944,60 zł**.

Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności, przede wszystkim w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami monitorując sytuację rodzin wieloproblemowych, w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi, w celu powrotu pod ich opiekę.

W 2022 r. wsparciem asystenta rodziny objęto **313 rodzin** niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się **614 dzieci**. Asystenci odbyli **4 615 wizyt** w środowisku. Asystenci rodziny prowadzili konsultacje wychowawcze z rodzicami oraz małoletnimi, wskazywali konstruktywne metody wychowawcze w przypadku występowania trudności w tym zakresie. Proponowali możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego. Udzielali instrukcji i pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz rozwiązywaniu problemów socjalnych. Odbywali rozmowy na temat prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz dysponowania środkami finansowymi. Ponadto pracownicy pomagali w redagowaniu CV, listu motywacyjnego, poszukiwaniu ofert pracy. Asystenci rodziny proponowali rodzinom wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, wyszukiwali i polecali poradnie, przychodnie, często także umawiali członków rodzin do specjalistów z zakresu medycyny. Asystenci rodziny odbywali wizyty w środowiskach w sytuacjach interwencyjnych, w przypadku podejrzenia nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny, oceny sprawowania opieki nad dziećmi oraz konieczności udzielenia niezwłocznej pomocy. Wizyty te często odbywały się przy współpracy z pracownikami socjalnymi oraz policją. Asystenci rodziny pozostawali w stałym kontakcie z instytucjami, fundacjami, stowarzyszeniami, służbą zdrowia i sądami, w celu udzielenia kompleksowej pomocy rodzinie. Zarówno podczas nauki dzieci w placówkach edukacyjnych w formie stacjonarnej, jak i zdalnej, stale współpracowali z pracownikami szkół, przedszkoli, żłobków.

W okresie sprawozdawczym zakończono pracę z **100 rodzinami**. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (18 przypadków), zaprzestanie współpracy rodziny z asystentem (58 przypadków), brak efektów pracy (14 przypadków) oraz zmiana metody pracy i inne (10 przypadków). Rodzina po zakończeniu współpracy zostaje w systemie pomocy społecznej i jest nadal systematycznie odwiedzana przez pracownika socjalnego. Takie rodziny są bardzo często objęte również nadzorem kuratora sądowego, z którym współpracują pracownicy socjalni. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rodzinie i braku nadzoru kuratora sądowego, do Sądu kierowane są pisma o objęcie rodziny takim środkiem zabezpieczającym.

W 2022 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali **191 planów** pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy. Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2022 r. dokonano i przygotowano na piśmie **305 ocen**. W roku 2022 asystenci rodziny sporządzili do właściwych sądów pisma informujące o zaistniałej sytuacji rodzinnej w przypadku wystąpienia nieprawidłowości.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, która nałożyła na asystentów rodziny obowiązek koordynowania poradnictwa skierowanego do kobiet w ciąży i rodzin oczekujących narodzin dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z obciążeniami rozwojowymi. Asystenci rodziny udzielają informacji na temat uprawnień związanych z ustawą, motywują do skorzystania z jej zapisów. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie został

udostępniony „Katalog możliwego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w Mieście Lublin”¹⁶, w którym zawarte są informacje dotyczące możliwej pomocy materialnej oraz pozafinansowego wsparcia instytucjonalnego rodzin biologicznych. W roku 2022 nie było rodzin objętych koordynacją asystenta rodziny w ramach ww. ustawy.

1.4. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może także uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego, funkcjonujące na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzone są przez podmioty pozarządowe.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny oprócz sytuacji wyjątkowych, kiedy do placówki kieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W ciągu 2022 roku, na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowało **12 placówek**:

- 9 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej. Placówki te dysponowały 265 miejscami i w ciągu 2022 roku objęły opieką 376 dzieci;
- 2 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 44 miejscami i objęły opieką 59 dzieci;
- 1 placówka wsparcia dziennego prowadzona była w formie opiekuńczej i specjalistycznej, dysponowała 15 miejscami i objęła opieką 32 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 324 miejscami, a z ich usług w 2022 roku skorzystało 467 dzieci pochodzących z 363 rodzin.

Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2022 roku z podziałem na typy

Lp.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Liczba miejsc	Typ placówki	Dotacja – dofinansowanie placówki w 2022 r. (zł)
1	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	25	specjalistyczna	212 000,00

¹⁶ http://mopr.lublin.eu/poradnik/pomoc_specjalistyczna/asystent_rodziny/katalog.pdf

2	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	19	<i>specjalistyczna</i>	71 000,00
3	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	30	<i>opiekuńcza</i>	72 000,00
4	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20 - 109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10 20 - 109 Lublin	30	<i>opiekuńcza</i>	69 000,00
5	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20 - 113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20 - 434 Lublin	40	<i>opiekuńcza</i>	80 000,00
6		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. M. Słowikowskiego 1 20 - 124 Lublin	40	<i>opiekuńcza</i>	77 000,00
7	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	25	<i>opiekuńcza</i>	46 000,00
8	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce ul. Niedźwiedzia 39 02 – 737 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20 - 538 Lublin	30	<i>opiekuńcza</i>	78 000,00
9	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20 – 016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54 20 - 016 Lublin	25	<i>opiekuńcza</i>	45 000,00
10	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kościelna 9, 05 – 500 Piaseczno	Placówka Wsparcia Dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego Al. Kraśnicka 65 20 - 718 Lublin	20	<i>opiekuńcza</i>	60 000,00
11	Fundacja Sempre a Frente ul. Lubartowska 24, 20 – 085 Lublin	Świetlica Kowalska 3 ul. Kowalska 3, 20 - 115 Lublin	15	<i>opiekuńcza i specjalistyczna</i>	50 000,00
12	Caritas Archidiecezji Lubelskiej ul. Prym. Stefana Wyszyńskiego 2 20-852 Lublin	Świetlica Środowiskowa Caritas ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2 20 - 852 Lublin	25	<i>opiekuńcza</i>	90 000,00
Razem:			324 miejsca		950 000,00

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podst. art. 190 ustawy lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Trzy placówki w Lublinie prowadzą działalność na podstawie art. 228 ust.

5 ustawy, gdyż uzyskały decyzję Prezydenta Miasta Lublin stwierdzającą, że zapewniają dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert i dofinansowuje ze środków publicznych koszty ich działalności. Umowy z podmiotami prowadzącymi placówki wsparcia dziennego zostały zawarte na okres od dnia 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2026 roku.

W roku 2022 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało łącznie **950 000,00 zł**.

1.5. Pozostałe formy wspierania rodziny

1.5.1. Realizacja Projektu „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

W dniu 22 maja 2018 r. została podpisana umowa Nr 46/RPLU.11.02.00-06-0045/17-00) o dofinansowanie projektu „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Do uczestnictwa w projekcie zrekrutowano **20 rodzin** objętych pomocą w formie asystenta rodziny oraz **42 dzieci** przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną. Głównym celem projektu był rozwój kompleksowego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w Mieście Lublin.

W roku 2022 w ramach trwałości projektu realizowano Zadanie 4 „Punkt konsultacyjno-doradczy”, w którym specjaliści zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej udzielali rodzinom wsparcia psychologicznego oraz pedagogicznego. Z poradnictwa w „Punkcie konsultacyjno-doradczym” w roku 2022 skorzystały 24 osoby.

1.5.2. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się informacja o tym, że Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzór wniosku jaki powinni złożyć kandydaci na rodziny wspierające. Dołączony został także wzór umowy z rodziną wspierającą oraz folder zachęcający kandydatów do podjęcia się pełnienia funkcji rodziny wspierającej. W 2022 r., z uwagi na brak zainteresowania ze strony rodzin, nie było rodzin objętych tą formą wsparcia.

1.5.3. Spotkania rodzin naturalnych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, siedzibie Centrum Aktywności Środowiskowej oraz na terenach przyjaznym dzieciom i rodzinie

organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa, dziadków, osób bliskich dziecku) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W 2022 roku zorganizowano **86 takich spotkań**, w czasie których rodziny naturalne mogły również skorzystać z porad specjalistów.

2. System pieczy zastępczej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

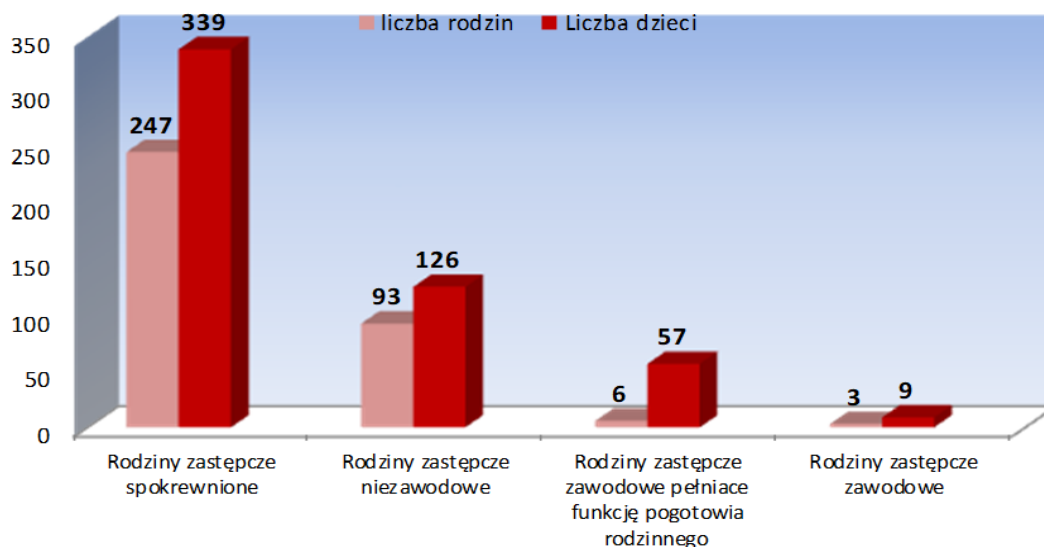
Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

2.1. Rodzinna pieczę zastępcza

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie roku **2022** na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie **349 rodzin zastępczych**¹⁷ w których przebywało **531 dzieci** (w tym 34 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością). Wśród dzieci przebywających w rodzinach zastępczych 461 pochodziło z Lublina, a 61 z innych powiatów. Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (247) w których wychowywało się 339 dzieci. Rodzin zastępczych niezawodowych było 93, a pod ich opieką pozostawało 126 dzieci. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało 9 rodzin zastępczych zawodowych, przebywało w nich 66 dzieci, w tym 6 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (57 dzieci).

Wykres 9. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

¹⁷ Wykazano rzeczywistą liczbę rodzin – jedna pełniła jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej. Natomiast na dzień 31 grudnia 2022 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 319 rodzin zastępczych w których przebywało 457 dzieci.

W funkcjonujących na terenie Miasta Lublin rodzinach zastępczych w 2022 roku na mocy orzeczeń sądu umieszczono 75 dzieci.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 46 dzieci, w tym:

- 11 dzieci powróciło do rodzin naturalnych,
- 2 dzieci zostało przysposobionych,
- 9 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 16 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej,
- 8 dzieci z innych powodów (zmiana miejsca zamieszkania - przeprowadzka poza Miasto Lublin, śmierć opiekuna zastępczego, umieszczenie w zakładzie poprawczym).

Ponadto w roku 2022 rodziny zastępcze opuściło 24 pełnoletnich wychowanków.

2.2.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2022 poz. 447 z późn. zm.), oraz Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. oraz z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, rodzinom zastępczym przysługują następujące świadczenia obligatoryjne:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej i rodzinie zastępczej zawodowej (1 131,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2022 r., 1 189,00 zł miesięcznie – od dnia 1 czerwca 2022 r.),
- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej (746,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2022 r., 785,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2022 r.),
- dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności (227,00 zł miesięcznie do dnia 31 maja 2022 r., 239,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2022 r.)
- dodatek na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (227,00 zł miesięcznie do dnia 31 maja 2022 r., 239,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2022 r.),
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej (w przypadku pobytu w rodzinie zastępczej powyżej 3 dzieci).

Ponadto rodziny zastępcze otrzymywały do dnia 31 maja 2022 r. świadczenia w postaci dodatku wychowawczego. Informacje na ten temat znajdują się na stronie 81 niniejszego opracowania.

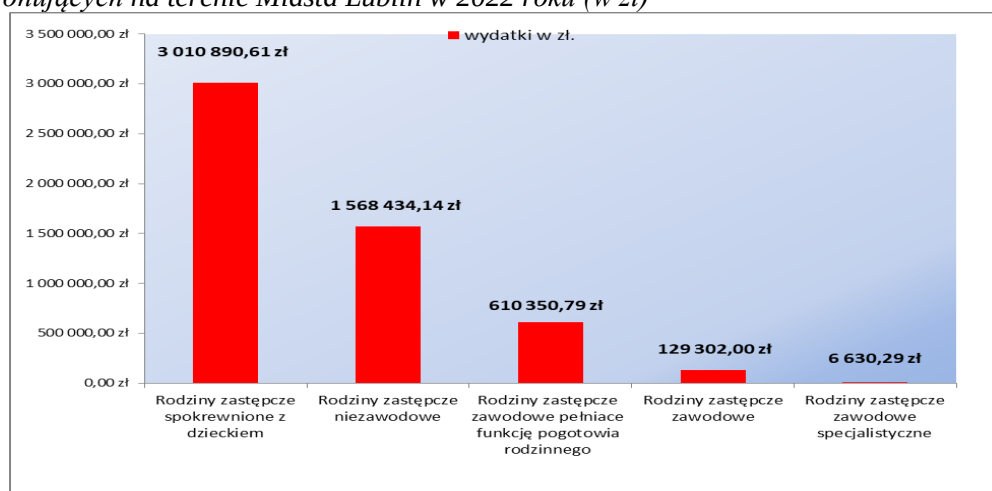
Rodziny zastępcze mogą otrzymać również następujące świadczenia fakultatywne: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, jak również świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (w przypadku rodzin zawodowych).

W sprawie tych świadczeń na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie **1 046 decyzji administracyjnych**.

W 2022 roku wypłacono 6 307 świadczeń na dzieci przebywające w lubelskich rodzinach zastępczych na łączną kwotę 5 325 607,83 zł¹⁸, z tego:

- 4 681 919,58 zł na świadczenia dla dzieci pochodzących z terenu Miasta Lublin,
- 643 688,25 zł na świadczenia dla dzieci pochodzących z 26 innych powiatów, a przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych. Wydatki na te świadczenia są refundowane przez powiaty pochodzenia dzieci. Zgodnie z ustawą koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej ponosi powiat pochodzenia dziecka.

Wykres 10. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2022 roku (w zł)

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W roku 2022 w 47 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 26 powiatami, przebywało 61 dzieci z terenu innych powiatów.

Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2022 r.

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba rodzin zastępczych na terenie Miasta Lublin	Liczba dzieci z innych powiatów na terenie Miasta Lublin
1	Biłgorajski	2	2
2	Łukowski	1	1
3	Radzyński	1	1
4	Zamojski	1	1
5	Niżański	1	1
6	Łęczyński	2	2
7	Lubartowski	2	2
8	Puławski	4	4
9	Lubelski	9	12
10	M. Chełm	1	1
11	Kraśnicki	3	6
12	Kolbuszowski	1	1
13	Pilski	1	4
14	Chełmski	2	2
15	Świdnicki	5	6

¹⁸ Ujęto świadczenia wypłacone rodzinom zastępczym, bez wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych.

16	Opolski	1	1
17	Mińsk Mazowiecki	1	1
18	Siedlecki	1	2
19	Radomski	1	1
20	Rycki	1	4
21	Włodawski	1	1
22	Nysa	1	1
23	Opatowski	1	1
24	Kołobrzesci	1	1
25	Jasielski	1	1
26	Rybnicki	1	1
	razem:	47	61

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 1a ustawy, dodatek wychowawczy przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy. W związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2022 roku zmian do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiaty zajmowały się obsługą dodatków do 31 maja 2022 roku, a wszystkie wydane decyzje wygasły z mocy prawa z dniem 31 maja 2022 r.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano wypłaty świadczeń przysługujących na podstawie wniosków złożonych w latach 2016 - 2021. W 2022 w związku z zakończeniem okresu zasiłkowego, jak również na podstawie złożonych przed dniem 1 stycznia 2022 r. wniosków w sprawie dodatku wychowawczego, wydano łącznie **208 decyzji administracyjnych**.

W 2022 roku wypłacono łącznie 1 741 świadczeń dodatku wychowawczego dla 364 dzieci przebywających w 247 lubelskich rodzinach zastępczych, na kwotę **861 554,99 zł**.

Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową. Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;

- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.) „Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy”. Zgodnie z art. 73 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.) „w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka piecza zastępcza nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej. Piecza zastępcza może zostać powierzona rodzinie pomocowej, w szczególności w okresie: czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu”.

W 2022 roku 2 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego przebywały na zaplanowanym urlopie. Z uwagi na powyższe wypłacono wynagrodzenia w kwocie 2 157,30 zł dla 4 rodzin, z którymi podpisano 4 umowy o pełnienie funkcji rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych 7 dzieci, na które wypłacono 11 świadczeń na kwotę 6 630,29 zł.

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Zgodnie z art. 57 ust. 1a ustawy, w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie styczeń – grudzień 2022 r. podpisano **11 umów** (5 umów zawartych w grudniu 2021 roku z okresem obowiązywania od 1 stycznia 2022 roku i 6 umów zawartych w 2022 r.) z 10 osobami o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci, ze stawką za godzinę usług 19,70 zł (kwota obowiązująca w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.). Wymiar godzinowy usług wynosił, nie więcej niż: 40 godzin miesięcznie dla 7 rodzin zastępczych, w tym: 6 zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i 1 rodziny zastępczej niezawodowej oraz 60 godzin i 80 godzin miesięcznie dla 2 rodzin zastępczych niezawodowych. Z tej formy pomocy w 2022 r. skorzystało 9 rodzin zastępczych, w tym: 6 zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których umieszczono więcej niż 3 dzieci oraz 3 rodziny zastępcze niezawodowe (z uwagi na liczbę dzieci oraz sytuację rodzin). W 2022 roku wydatki wyniosły **85 335,35 zł**.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych

W Mieście Lublin w 2022 roku funkcjonowało **9 rodzin** zastępczych zawodowych, w tym: 6 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe. Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie.

Od dnia 1 kwietnia 2019 roku rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego otrzymywały wynagrodzenia w wysokości 3 100,00 zł brutto miesięcznie, natomiast rodziny zastępcze zawodowe otrzymywały wynagrodzenia w wysokości 2 700,00 zł brutto miesięcznie.

Na mocy uchwały nr 1193/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 r., w sprawie podwyższenia wysokości wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka oraz rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego podwyższona została wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz osób prowadzących rodzinny dom dziecka do kwoty nie niższej niż 3 000,00 zł miesięcznie, oraz podwyższona została wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego do kwoty nie niższej niż 3 400,00 zł miesięcznie. Ww. uchwała weszła w życie z dniem 28 czerwca 2022 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2022 r.

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zgodnie z art. 85 ust. 5, otrzymują dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia, jeżeli w rodzinie zastępczej przebywa w okresie dłuższym niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko, o którym mowa w art. 81 ustawy (dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności).

W roku 2022 wynagrodzenia wszystkich **9 rodzin zastępczych zawodowych**, zgodnie z zawartymi umowami wyniosły łącznie **478 059,06 zł**, z tego:

- 1) dla rodzin zastępczych zawodowych – 127 040,64 zł (3 rodziny),
- 2) dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego – 351 018,42 zł (6 rodzin).

2.2.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin

W ramach działań na rzecz rodzin zastępczych i rozwoju systemu pieczy zastępczej, Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej realizował wiele innych zadań, które zaprezentowano niniejszym podrozdziale.

Projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

W 2022 roku kontynuowano realizację Projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. W dniu 27 sierpnia 2020 r. została podpisana umowa Nr 1123 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020 – Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnych, PI 9iv: Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Miastem Lublin.

W ramach projektu objęto wsparciem **310 rodzin zastępczych** (w tym 226 rodzin zastępczych spokrewnionych, 73 rodziny zastępcze niezawodowe i 11 rodzin zastępczych zawodowych) w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19.

W ramach projektu przekazano łącznie:

- 93 sztuk sprzętu komputerowego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Umowy w sprawie użyczenia sprzętu komputerowego z rodzinami zastępczymi zostały zawarte do dnia 30 września 2025 r,
- 8 290 maseczek, 42 400 rękawiczek, 843 litrów środków dezynfekcyjnych,
- wyposażono 7 miejsc kwarantanny/izolacji.

W roku 2022 na skutek zmiany zarządzenia opiekuńczego lub zmiany miejsca zamieszkania rodzin zastępczych poza Miasto Lublin, wypowiedziano 3 umowy w sprawie użyczenia sprzętu komputerowego, który następnie został przekazany 3 innym rodzinom zastępczym zamieszkującym na terenie Miasta Lublin.

Wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka, sposobów skutecznego komunikowania się w rodzinie, przezwyciężania trudności szkolnych dziecka, poszerzania kompetencji wychowawczych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: problemów wychowawczych wynikających z historii życia dziecka, kontaktów opiekunów zastępczych z rodziną naturalną dziecka, postaw rodziców zastępczych wobec problemów dziecka, metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych, kierowania rodzin zastępczych do lekarzy specjalistów, specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej, udzielania wskazówek o możliwości skierowania dzieci do placówek specjalistycznych i wsparcia dziennego.

W 2022 roku pracownik Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej MOPR w Lublinie ukończył szkolenie dla trenerów PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza oraz PRIDE: Adopcja. Przeszkolenie pracownika umożliwiło efektywne szkolenia kandydatów na rodziny zastępczej niezawodowej w ramach zasobów kadrowych Ośrodka. W 2023 r. planowane jest podwyższenie kwalifikacji obecnego trenera, tak aby w ramach pracy Ośrodka mógł on szkolić kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe. Planowane jest również skierowanie na ww. szkolenie dla trenerów kolejnego pracownika Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej. Wszystkie te działania mają na celu przeszkolenie jak największej liczby kandydatów na rodziny zastępcze, a co za tym idzie zwiększenie możliwości zabezpieczenia potrzeb dzieci odbieranych z rodzin w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka.

W maju 2022 roku zakończyło się szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej pt. „PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza” prowadzone przez pracowników Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W szkoleniu tym brało udział 15 osób (9 rodzin).

W październiku 2022 r. rozpoczęło się kolejne szkolenie dla kandydatów do

pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej pt. „PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza” prowadzone przez pracowników Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W szkoleniu tym bierze udział 13 osób (9 rodzin).

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w celu pozyskania osób chętnych do tworzenia rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego zgłosił jedną rodzinę zastępczą niezawodową do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie. Rodzina ta ukończyła szkolenie na rodzinę zastępczą zawodową, aktualnie oczekuje na przeszkolenie na rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 129 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. Przeprowadzono 676 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie 676 opinii o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła **385 dzieci**. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano nie rzadziej niż co 3 miesiące. Sytuacja dzieci starszych podlegała ocenie nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej mogli uczestniczyć ich opiekunowie zastępczy, a także rodzice naturalni, jeżeli nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. O terminach posiedzeń zespołu oceniającego zawiadamiano rodziców biologicznych, opiekunów zastępczych dzieci, których sytuację oceniano oraz pracowników Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie. W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych, w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora, asystent rodziny w przypadku gdy rodzina naturalna była objęta asystenturą, pracownik socjalny pracujący z rodziną biologiczną dzieci, pracownik Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, w przypadku dzieci zbliżających się do osiągnięcia pełnoletności oraz pracownik Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie, w przypadku dzieci zgłoszonych do przysposobienia.

Dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki

Działając na podstawie art. 132 ustawy, dokonano oceny 75 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. Oceny dokonywano w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny w sytuacji, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora.

Działania diagnostyczno-konsultacyjne w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Psycholodzy zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej przeprowadzili badania psychologiczne **101 osób** będących kandydatami na rodziny zastępcze lub istniejącymi rodzinami zastępczymi. W 2022 r. wydano **42 opinie** dotyczących motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym opinie sporządzone o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej. W celach diagnostycznych zakupiono Testy Kompetencji Rodzicielskich (zeszyty testowe oraz arkusze wyników), które przeznaczone są do pomiaru kompetencji rodzicielskich kandydatów i opiekunów zastępczych oraz Kwestionariusze do Oceny Kandydatów na Rodziców Adopcyjnych, Opiekunów Prawnych Mediatorów CUIDA (arkusze wyników, arkusze odpowiedzi oraz arkusze z instrukcją). Testy Kompetencji Rodzicielskich pozwalają na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron kandydatów oraz istniejących rodzin zastępczych oraz wychwycenie ewentualnych błędów popełnianych przez nich w procesie wychowania dzieci. Testy stosowane wspólnie z kwestionariuszem CUIDA pozwalają uzyskać pełniejszy obraz predyspozycji do rodzicielstwa zastępczego. Kwestionariusz CUIDA pozwala na ocenę zmiennych osobowościowych, stylów wychowania i zdolności danej osoby do zapewnienia odpowiedniej opieki dziecku biologicznemu, adoptowanemu, w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczej, a także osobie starszej czy niepełnosprawnej. Kwestionariusz CUIDA oraz Testy Kompetencji Rodzicielskich zostały sfinansowane ze środków Miasta Lublin.

W 2022 roku Komisja ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka¹⁹ odbyła 52 posiedzenia.

Wynikiem prac Komisji było:

- sporządzenie 52 protokołów dotyczących spełniania przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (10 osób z 7 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o których mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy),
- sporządzenie 5 wstępnych akceptacji kandydatów (rodzin) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka (8 osób, 5 rodzin, spełniało warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej),
- wydanie 5 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla 5 rodzin/kandydatów (8 osób) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

¹⁹ Działająca na podstawie Zarządzenia nr 196/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dn. 31.12.2015 r., ze zmianami w sprawie powołania Komisji ds. kwalifikowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz ustalenia wzorów dokumentów obowiązujących w postępowaniu dotyczącym kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W roku 2022 psychologowie i pedagodzy sporządzili łącznie **71 diagnoz** psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W tym celu korzystano z licencji programu komputerowego KomKod moduł KORP – Karty Oceny Rozwoju Psychoruchowego – wystandaryzowane narzędzie diagnostyczne, przeznaczone do wstępnej oceny rozwoju dziecka, które są wykorzystywane do diagnoz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz KOZE – Karty Oceny Zachowania i Emocji.

Sporządzanie (zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) rejestrów danych o osobach za rok 2022:

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Sporządzono 2 rejestry i przekazano je w dniach 20 stycznia 2022 r. oraz 8 lipca 2022 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Pierwszy rejestr zawierał informacje na dzień 30 grudnia 2021 r. o 9 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 60 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 3 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 20 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywali pełnoletni wychowankowie. Uaktualniony na dzień 30 czerwca 2022 r. oraz przekazany w dniu 8 lipca 2022 r. rejestr zawierał informacje o 9 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 66 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 3 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 20 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywali pełnoletni wychowankowie.

Przekazywanie do właściwych sądów wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej (zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2022 przekazano łącznie 30 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej.

Sporządzanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w 2022 roku Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej sporządził łącznie 25 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 32 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w rodzinach zastępczych. W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, przygotowano 15 wniosków do komorników o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz 11 dzieci.

Działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego

W okresie sprawozdawczym do siedziby działu zgłosiło się 14 rodzin zamierzających podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi przeprowadzono 43 spotkania informacyjne na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie prowadzi regularne kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze. W pojazdach MPK umieszczano plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze. Odbywają się także cyklicznie audycje telewizyjne z udziałem pracowników MOPR w Lublinie. Dwie audycje odbyły się w dniu 31.10.2022 r. w TVP3 Lublin (Poranek Między Wisłą a Bugiem, Panorama Lubelska). Audycje dotyczyły poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze. Trzecia audycja nt. rodzinnej pieczy zastępczej odbyła się w TVP3 Lublin w dniu 14.12.2022 r. Ponadto prowadzono działania informacyjne (np. w parafialnych kościołach na terenie Miasta Lublin) oraz poradnictwo. W miarę możliwości tworzone są oferty świadczeń fakultatywnych dla istniejących i nowo powstających rodzin zastępczych. Akcje promocyjne mają na celu pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.

W dniu 3 czerwca 2022 r. w ramach obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Lublin w ramach *Lubelskich Dni Promujących Zdrowie*, na Placu im. Lecha Kaczyńskiego w Lublinie odbył się piknik dla rodzin zastępczych, którego celem była również promocja rodzicielstwa zastępczego. Impreza ta ma na celu integrację środowiska rodzin zastępczych, a także propagowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym poprzez udzielanie rzetelnych informacji na temat psychologiczno-pedagogicznych i prawnych aspektów opieki zastępczej.

Informacje na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 11 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej

W roku 2022 pracownicy socjalni Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych prowadzili systematyczną pracę socjalną z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe z rodzinami zastępczymi, które ubiegały się o świadczenia z ustawy o pomocy społecznej oraz z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni pracowali z **208 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **237 dzieci** (w tym pełnoletni wychowankowie, pozostający w rodzinie zastępczej). Odbyli **798 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w 292 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 35 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 292 informacje o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 35 informacji o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 256 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci. Pracownicy socjalni uczestniczyli również w posiedzeniach komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin oraz za pobyt dzieci z terenu Miasta Lublin w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Zgodnie z art. 193 ust. 1 cyt. ustawy, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń i dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. wydano łącznie 62 decyzje administracyjne odstępujące od ustalania opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej. Szczegółowe warunki wydawania decyzji o odstąpieniu od ustalania tej opłaty zawarte są w uchwale nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 r., w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin.

W celu realizacji zadania sporządzono **175** zawiadomień o wszczęciu postępowania o ustalenie opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka. Z uwagi na konieczność ustalenia adresu zamieszkania rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzony był systematyczny kontakt z rodzinami zastępczymi, stała weryfikacja w dostępnych systemach informatycznych, jak również wystąpiono z wnioskami do Krajowego Rejestru Karnego i Urzędu Stanu Cywilnego.

2.2.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2022 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było **10 koordynatorów** rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły **570 484,35 zł**.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali ze **168 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **328 dzieci**. Odbyli **1 180 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w 458 spotkaniach, w trakcie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 43 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych. Na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 458 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 43 informacje o rodzinach zastępczych.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przygotowali i przesłali do właściwych sądów 320 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

2.2.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

Zgodnie z art. 191 ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w innym powiecie. Podstawę zwrotu wydatków stanowi porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

Miasto Lublin w skali całego 2022 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla **102 dzieci**, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – w 74 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości

wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 29 powiatami). W 2022 roku wydatki na ten cel wynosiły **1 434 804,99 zł.**²⁰

Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2022 r.

lp	Powiat	Liczba rodzin na terenie innych powiatów	Liczba dzieci lubelskich na terenie innych powiatów	Oplata gminy	Oplata powiatu	Wydatki (koszt utrzymania dzieci lubelskich na terenie innych powiatów)
1	Augustowski	1	1	1585,33	1585,34	3170,67
2	Bialski	1	2	7058,4	10587,6	17646
3	Biłgorajski	1	1	0,00	13978	13978
4	Miasto Chełm	1	1	2476,96	5779,59	8256,55
5	Częstochowski	1	1	4612,5	4612,5	9225
6	Głogowski	1	1	0,00	16 869,60	16 869,60
7	Miasto Gdańsk	1	1	6989	6989	13978
8	Miasto Gliwice	1	2	2498,94	22490,6	24989,54
	zwrot			-539,02	-4851,12	-5390,14
9	Hrubieszowski	1	1	0,00	13978	13978
10	Janowski	3	4	20316,16	70493,11	90809,27
11	Krasnostawski	1	1	1492	1492	2984
	zwrot			-373	-373	-746
12	Kraśnicki	3	8	53364,19	93228,86	146593,05
	zwrot			-263,35	-2370,19	-2633,54
13	Kielce	1	1	4193,4	9784,6	13978
14	Kołobrzesci	1	1	2824,6	11153,4	13978
15	Kościański	1	1	0,00	33684,04	33684,04
16	Leski	2	4	12318,08	67770,08	80088,16
17	Lubartowski	4	4	12223,55	38234,55	50458,1
18	Lubelski	22	32	99732,11	230665,26	330397,37
19	Łęczyński	8	12	39130,2	88720,05	127850,25
20	Opolski	2	6	32904,07	81921,9	114825,97
21	Parczewski	1	1	0,00	16786	16786
22	Puławski	1	1	1272,98	11456,92	12729
23	Sokólski	1	1	4612,5	4612,5	9225
24	Staszowski	1	1	6989	6989	13978
25	Świdnicki	6	7	38954,23	58567,06	97521,29
26	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	2	3	7239	35195	42434
27	Wielicki	1	1	0,00	75907,78	75907,78
28	Wołomiński	3	3	923,5	31514,5	32438
29	Zamojski	1	1	0,00	14817,13	14817,13
razem:		74	104²¹	362 535,33	1 072 269,66	1 434 804,99

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2022 roku było **1 dziecko cudzoziemskie**, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na

²⁰ W tym wydatki na wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe oraz osoby zatrudnione do pomocy przy sprawozdaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

²¹ Dwoje dzieci wykazano 2 razy, faktyczna liczba dzieci – 102 (zmiana rodziny zastępczej).

terenie powiatu lubartowskiego, wysokość wydatków stanowiła kwota **13 978,00 zł** (12 świadczeń) Środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa.

2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ustawy, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego należy do zadań samorządu województwa.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Lublin jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej.²²

Zgodnie z art. 101 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego;
- interwencyjnego²³;
- specjalistyczno-terapeutycznego²⁴;
- rodzinnego²⁵.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego.

2.3.1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

W 2022 roku w Lublinie funkcjonowało **20 placówek opiekuńczo-wychowawczych**.

Były to:

- 1) 3 placówki socjalizacyjne,
- 2) 4 placówki rodzinne,
- 3) 12 placówek łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej,

²² Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;

2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;

3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;

4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;

5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;

6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;

7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

²³ Art. 103. „Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

²⁴ Art. 105. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;

3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

²⁵ Art. 102. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego:

1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;

2) umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;

3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

4) 1 placówka interwencyjna.

Miasto Lublin według stanu na dzień 31.12.2022 r. prowadziło 15 placówek (1 socjalizacyjną, 1 interwencyjną, 1 rodzinną, 12 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działało 5 placówek: 2 placówki socjalizacyjne (Dom Młodzieży SOS nr 1 i Dom Młodzieży SOS nr 2) i 3 placówki typu rodzinnego (Dom im. Matki Weroniki, Rodzinny Dom im. św. Dominika, Rodzinny Dom im. Serca Jezusa). Umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek opiekuńczo-wychowawczych obowiązują do 31 marca 2023 roku.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze dysponowały łącznie **242 miejscami**. W ciągu 2022 roku umieszczonych było w nich **345 dzieci**, (w tym **282** dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 99 pochodziło spoza Lublina.

Comiesięcznie przekazywano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie informacje o liczbie wolnych miejsc w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

W 2022 roku wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła **1 852 533,14 zł** (w tym, **1 083 000,00 zł** dofinansowanie wydatków na utrzymanie 38 dzieci pochodzących z innych powiatów).

Tabela 20. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2022 roku.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze		Prowadzone przez Miasto Lublin				Działające na zlecenie Miasta Lublin		
		Liczba miejsc 31.12.2022		Liczba dzieci korzystających w 2022 roku		Liczba miejsc 31.12.2022 r.	Liczba dzieci korzystających w 2022 r.	
		ogółem	w tym w interwencyjnych	ogółem	w tym dzieci spoza Lublina		ogółem	w tym dzieci spoza Lublina
socjalizacyjne	Dom dla Dzieci „Przyłądek”	14		16				
	Dom Młodzieży SOS nr 1 i nr 2					28	37	30
rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	7		10	1			
	Dom im. Matki Weroniki					8	11	2
	Rodzinny Dom im. Serca Jezusa					6	6	4
	Rodzinny Dom im. św. Dominika					8	9	2
socjalizacyjne i interwencyjne	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka I	156	35	225	53			
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka II							
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka III							
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka IV							
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka V							
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza -							

	Rodzinka VI						
	Dom Rodzinny Nr 1						
	Dom Rodzinny Nr 2						
	Dom Rodzinny Nr 3						
	Dom Rodzinny Nr 4						
	Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 1						
	Dom Dziecka im Janusza Korczaka nr 2						
interwencyjna	Interwencyjna Placówka opieki nad dzieckiem	14	14	31	7		
Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze		192	49	282	61	50	63
							38

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo-wychowawczej (typu socjalizacyjnego lub rodzinnego) funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a właściwym powiatem. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2022 rok wynikająca z realizacji porozumień wyniosła **3 076 293,25 zł.**

Zobowiązania powiatów na rzecz Miasta Lublin z tytułu wydatków na utrzymanie dzieci z nich pochodzących, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie w 2022 roku wyniosły **143 333,51 zł.**²⁶

Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2022 roku

lp	powiat	placówki prowadzone przez Miasto Lublin														placówki działające na zlecenie Miasta						
		Pl.O-W Rodz. I	Pl.O-W Rodz. II	Pl.O-W Rodz. III	Pl.O-W Rodz. IV	Pl.O-W Rodz. V	Pl.O-W Rodz. VI	Dom Rodz. Nr 1	Dom Rodz. Nr 2	Dom Rodz. Nr 3	Dom Rodz. Nr 4	Dom Dziecka im Janusza Korczaka nr 1	Dom Dziecka im Janusza Korczaka nr 2	Rodzinny Dom Dziecka	Dom dla Dzieci "Przyłądek"	Interwencyjna Placówka Opieki nad Dzieckiem	Dom im. Matki Weroniki	Rodzinny Dom im. Serca Jezusa	Rodzinny Dom im. św. Dominika	Dom Młodzieży SOS nr 1	Dom Młodzieży SOS nr 2	Łącznie
1	lubelski	1			1										1	1				2	1	7
2	Biała Podlaska																				2	2
3	biłgorajski																			2	2	4
4	chełmski																				1	1
5	Gdańsk														1							1
6	grodziski																			1	2	3
7	grójcecki																			1	1	2
8	hrubieszowski																			1	3	4
9	lubartowski			1	1							1	1							1	1	6

²⁶ W tym za grudzień 2021 roku 27 049,53 zł (płatność w styczniu 2022r.), bez uwzględnienia miesiąca grudnia 2022 ze względu na płatność zobowiązań w miesiącu styczniu 2023 r.

10	Łódź		1																1	2
11	łukowski																2			2
12	nowosolski																	2		2
13	opoczyński																	1		1
14	parczewski			1													3			4
15	piotrkowski																	1	1	2
16	radzyński						3			1										4
17	rycki						1	2	1		3				1					8
18	świdnicki	2	2	2	3	2	1	1		4				1				1		19
19	Tarnobrzeg																	1	1	2
20	tomaszowski					1														1
21	walecki								1											1
22	włodawski														1					1
x	Ukraina	2			1	2	1		3		6		1		3					19
x	Uzbekistan													1						1
Razem		61													38				99	

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ciągu całego 2022 roku w 20 placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 99 dzieci pochodzących z 22 powiatów, w tym 19 dzieci cudzoziemskich (18 dzieci pochodzenia ukraińskiego, które znalazły się na terytorium Polski z powodu działań wojennych na Ukrainie i 1 dziecko pochodzenia uzbeckiego, które również przybyło do Polski po wybuchu wojny na Ukrainie).

Pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego brali udział w 14 ocenach sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz uczestniczyli w 67 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, funkcjonujących w Lublinie.

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 38 ust. 2) nakłada na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, które ponad rok przebywają w pieczy zastępczej. W 2022 roku pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego przygotowali łącznie 32 pozwy, które Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu, o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

Realizacja dodatku wychowawczego w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce

W związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2022 roku zmian do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiaty zajmowały się obsługą dodatków do 31 maja 2022 roku, a wszystkie wydane decyzje wygasły z mocy prawa z dniem 31 maja 2022 r.

Do maja 2022 roku, zgodnie z art. 113a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadzonym od 1 lipca 2019 roku na mocy ustawy zmieniającej ustawę o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, na każde dziecko umieszczone w placówce typu socjalizacyjnego i interwencyjnego do ukończenia 18 roku życia przysługiwał dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie). Od 2016 roku, zgodnie z art. 115 ust. 2a, na każde dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia 18 roku życia przysługiwał dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie) przyznawany w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce. Finansowane z budżetu państwa dodatki były udzielane na wniosek dyrektora placówki.

Przyznanie dodatku następowało w drodze decyzji. Do końca 2021 roku prawo do dodatku, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustalano na okres 12 miesięcy. W 2022 roku na dzieci umieszczone w placówkach do końca 2021 roku przedłużano z urzędu wydane wcześniej decyzje do 31 maja 2022 roku (w przypadku braku zmian mających wpływ na prawo do dodatku).

W 2022 roku wydatki na dodatek wychowawczy w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce typu rodzinnego i dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego w placówce typu socjalizacyjnego i interwencyjnego wyniosły łącznie **438 973,24 zł**. Wyplacono **886** świadczeń na **187** dzieci.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących w Lublinie **24** dzieci było uprawnionych do tego dodatku. Wyplacono łącznie **120 dodatków** na kwotę **60 000,00 zł**.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego funkcjonujących w Lublinie, w związku z artykułem 113a ustawy, **163 dzieci** było uprawnionych do dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego. Wyplacono łącznie **766 dodatków na kwotę 378 973,24 zł**.

Realizacja Świadczenia „Dobry start”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, świadczenie dobry start (300 zł) przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 20 roku życia; lub przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia w przypadku osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 2021 roku przyznawaniem i wypłatą świadczeń w ramach programu zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2022 roku realizacja programu przez pracowników Sekcji ograniczyła się do wydawania na wniosek dyrektora zaświadczeń o osobach uprawnionych do otrzymania świadczenia. Pracownicy Sekcji wydali łącznie 38 zaświadczeń potwierdzających uprawnienia do świadczenia Dobry start na dzieci i osoby przebywające w lubelskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

2.3.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej

Średnie miesięczne²⁷ wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2022 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie nr 92/3/2022 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 marca 2022 roku, zgodnie z którym średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2022 roku wynosiły:

- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 1 – 7 178,57 zł;
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 2 – 6 449,46 zł;
- Interwencyjna Placówka Opieki nad Dzieckiem – 7 242,08 zł;
- Dom dla Dzieci „Przylądek” – 6 718,56 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka I – 4 722,95 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka II – 4 542,67 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka III – 4 921,05 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka IV – 5 183,91 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka V – 4 780,44 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka VI – 4 991,51 zł;
- Dom Rodzinny Nr 1 – 7 059,86 zł;
- Dom Rodzinny Nr 2 – 6 681,85 zł;
- Dom Rodzinny Nr 3 – 6 310,44 zł;
- Dom Rodzinny Nr 4 – 8 227,85 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka – 5 136,89 zł;
- Dom im. Matki Weroniki – 3 599,62 zł;
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 809,19 zł;
- Rodzinny Dom im. św. Dominika – 3 819,52 zł;
- Dom Młodzieży SOS nr 1 – 6 276,59 zł;
- Dom Młodzieży SOS nr 2 – 7 095,33 zł.

Zarządzenie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 25 marca 2022 roku pod poz. 1502 rozesłano do placówek w Lublinie i do powiatów, z terenu których dzieci przebywały w placówkach na terenie Miasta Lublin.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie którego dziecko przebywa w placówce, a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce, ponoszonej przez rodziców.

²⁷ Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za pobyt w placówce opiekuńczo-wychowawczej dziecka opłatę ponoszą, w wysokości średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka w tej placówce, rodzice dziecka. Opłatę w drodze decyzji administracyjnej ustala Starosta Powiatu, z terenu którego dziecko pochodzi.

W stosunku do rodziców zobowiązanych do opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej Prezydent Miasta Lublin, na ich wniosek lub z urzędu, może odstąpić od ustalenia opłaty. Warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty, ustalone zostały w uchwale Nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku²⁸ oraz uchwale Nr 1194/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

W zakończonych przez pracowników Sekcji w 2022 roku sprawach dotyczących opłaty rodziców za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wydano łącznie 60 decyzji, na mocy których odstąpiono od ustalenia rodzicom opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej od dnia umieszczenia do zakończenia pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz 1 decyzję w sprawie ustalenia opłaty w pełnej wysokości średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka w placówce. Do końca 2022 roku rodzic nie wywiązał się z obowiązku uiszczenia opłaty za pobyt dziecka, w związku z powyższym w 2023 roku planowane jest wdrożenie działań w ramach procedury postępowania w zakresie windykacji należności budżetowych MOPR w Lublinie.

2.3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonującej na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach na terenie 10 powiatów przebywało 36 dzieci pochodzących z Lublina, w tym 12 dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w Dębnie, Ignatkach-Osiedle, Jarosławiu i Rzeszowie.

Zasady dotyczące pobytu dzieci pochodzących z Miasta Lublin a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie innych powiatów oraz wydatków na ich utrzymanie określone są w drodze porozumień zawieranych między powiatami lub samorządami województw a Miastem Lublin.

²⁸ Uchwała Nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin obowiązywała do dnia wejścia w życie uchwały Nr 1194/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 roku.

Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Lublinem w 2022 roku

Lp.	Powiat	Placówka	Liczba dzieci		Wydatki Miasta Lublin przeznaczone na utrzymanie dzieci
			w 2022 roku	w dniu 31.12.2022 r	Kwota wydatków w zł
1	Białostocki (woj. podlaskie)	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Ignatkach-Osiedle	4	4	485 922,54
2	Biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju Rodziny SOS VI,VII,VIII	4	3	166 400,00
3.	Krasnostawski	Placówka Rodzinna im. s. Longiny Trudzińskiej w Tuligłowach	1	1	51 103,20
4.	Kraśnicki	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Rodzina SOS I w Kraśniku	1	1	44 300,00
		Rodzinny Dom Dziecka w Kraśniku	3	3	92 764,17
5.	Myśliborski – Woj. Zachodnio pomorskie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	1	1	108 705,15
6.	Opatowski	Placówka op-wych typu specjalistyczno-terapeutycznego w Opatowie	1	1	96 800,00
7.- 8.	Jarosławski Woj. Podkarpackie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Jarosławiu	4	4	330 114,72
	Rzeszów woj. Podkarpackie	Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna „Tęczowy Domek”	3	3	214 985,72
9.	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS w Siedlcach Rodziny 11,14	7	6	286 800,00
		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Siedlcach			
		Dom Dziecka „Dom pod Dębami”	5	4	344 609,06
10.	Zamość	Dom Dziecka w Zamościu	2	2	138 502,08
	10 powiatów	16 placówek	36	33	2 361 006,64

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W 2022 roku 3 dzieci pochodzących z Lublina przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego na terenie innych powiatów. Miasto Lublin pokryło koszt ich pobytu w łącznej wysokości **2 164,86 zł**.

Zobowiązania Miasta Lublin w 2022 roku z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza Lublinem wyniosły łącznie **2 363 171,50 zł**.²⁹

3. Usamodzielnienia

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom

²⁹3 dzieci przebywało interwencyjnie w 3 placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego na terenie Miasta Warszawa, Miasta Kraków i Powiatu Świdnickiego, zobowiązanie Miasta Lublin za pobyt 2 dzieci wyniosło łącznie 2 164,86 zł (1 powiat nie naliczył opłaty ze względu na pobyt dziecka w placówce nie przekraczający 1 doby).

dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2022 znajdowało się łącznie **545** usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- 327 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej³⁰,
- 218 wychowanków z 68 placówek³¹

Spośród **545 osób**, w stosunku do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31 grudnia 2022 r.:

- 220 osób pozostaje w pieczy zastępczej (166 osób w rodzinach zastępczych i 54 osoby w placówkach),
- 325 osób opuściło rodzinę zastępczą lub placówkę (161 wychowanków z rodzin zastępczych, 164 wychowanków z placówek).

W 2022 roku proces usamodzielnienia rozpoczęło łącznie 57 osób (tzn. osobom tym został wskazany opiekun usamodzielnienia), z tego:

- 33 wychowanków rodzin zastępczych,
- 24 wychowanków placówek.

Wychowankowie wspólnie z opiekunem usamodzielnienia opracowali 68 indywidualnych programów usamodzielnienia (23 z placówek, 45 z rodzin zastępczych).

W 2022 roku 71 osób po osiągnięciu pełnoletności opuściło rodziny zastępcze lub placówki (34 wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz 29 wychowanków opuściło placówki).

Spośród 327 usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (236 osób). Rodziny zastępcze niezawodowe opuściły 84 osoby, a 5 osób opuściło zawodowe rodziny zastępcze, 2 osoby przebywały w rodzinnym domu dziecka.

Spośród 218 będących w procesie usamodzielnienia wychowanków placówek, najwięcej osób – 166 to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 40 placówek, w tym 15 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2022 roku usamodzielniali się wychowankowie z 23 młodzieżowych ośrodków wychowawczych (44 osoby). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 5 zakładów poprawczych (8 osób).

W 2022 roku 489 osób posiadało zatwierdzone indywidualne programy usamodzielnienia (294 osoby to wychowankowie rodzin zastępczych, 195 osób

³⁰Uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin.

³¹W tym wychowankowie z placówek opiekuńczo wychowawczych oraz wychowankowie z 28 placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (tj. m.in. z domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowy ośrodek wychowawczy oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych).

to wychowankowie placówek). Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia zrealizowanych pozytywnie (osoby skorzystały ze wszystkich przysługujących form pomocy oraz dokonały oceny końcowej procesu usamodzielnienia) – 35 (20 z placówek, 15 z rodzin zastępczych).

Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu

W 2022 roku **170 osobom usamodzielnianym** (31,93% ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

- **104 osobom z rodzin zastępczych** (64,60% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze),
- **66 osobom z placówek** (40,24% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).

Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2022 r.

Rodzaj świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota			Kwota
	świadczeń wypłaconych	osób		świadczeń wypłaconych	osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	14	14	77 258,00	16	16	105 149,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				2	2	7 200,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	617	73	357 874,98	234	38	132 050,32
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				42	6	23 146,20
Pomoc na zagospodarowanie	16	16	40 462,00	14	14	31 823,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				4	4	10 874,00
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	3	X	X	8	X
Pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych	X	42	X	X	38	X
Łącznie			475 594,98	Łącznie		269 022,32
Łącznie wydatki na usamodzielnienia: 744 617,30 zł						

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, usamodzielnienie, wyniosły w 2022 roku 744 617,30 zł.

Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków są mieszkania chronione. Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Miasto Lublin w roku 2022 dysponowało 7 mieszkaniami chronionymi (25 miejsc). Złożono 31 wniosków o przyznanie lub

przedłużenie pobytu w mieszkaniu chronionym, z czego 9 osób złożyło wniosek po raz pierwszy. Wpłynęły także 22 wnioski o przedłużenie pobytu.

Tabela 24. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Rodzaj Świadczenia (niepieniężnego)	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2022 r.)	liczba mieszkańców korzystających ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2022 r.)
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	1	0	0
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	1	0	0
ul. Mireckiego (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	2	1	1	1
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	4	4	1	1
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	2	2	6	3
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	1	0	7	4
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	0	0	4	2
Łączna liczba osób, która skorzystała z pobytu w mieszkaniu chronionym				
Stan na dzień 31.12.2022 r.	11	9	19	11

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ciągu całego 2022 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało **30 osób** (11 z placówek, 19 z rodzin zastępczych). Wydatki poniesione w 2022 roku na prowadzenie mieszkań chronionych wyniosły 104 800,10 zł.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 42/2021 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 7 maja 2021 r. zmienionym Zarządzeniem Nr 44/2021 z dnia 11 maja 2021 r., pracownik socjalny pełniący nadzór na mieszkaniach chronionych wznowił wizytowanie mieszkań od dnia 11 maja 2021 r. Wywiady środowiskowe oraz spotkania z mieszkańcami były przeprowadzane z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Wśród 30 osób przebywających w mieszkaniach chronionych przez cały rok – 22 osoby kontynuowały naukę – 4 osoby studiowały, a 18 osób uczyło się w szkołach zawodowych, średnich i policealnych. Na dzień 31 grudnia 2022 r. – 16 osób kontynuowało naukę (4 osoby studiowały, a 12 uczyło się w szkołach zawodowych, średnich i policealnych).

Aktywizowanie młodzieży w kierunku zdobycia lub podniesienia kwalifikacji (nabycia nowych umiejętności) jest istotnym działaniem prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach tworzonego sprawnego systemu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

W roku 2022 informator „**Bezpieczny start**” otrzymały 52 osoby. Jest o skierowany do osób usamodzielnianych opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz opiekunów usamodzielnienia. Poradnik został przekazany wychowankom wchodzącym w proces usamodzielnienia, a także przesłany do placówek, w których przebywają osoby pochodzące z Lublina (młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i zakłady poprawcze).

W 2022 roku **41 osób**, spośród usamodzielniających się wychowanków, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę zdobyło lub podniosło swoje kwalifikacje (18 osób z placówek i 23 z rodzin zastępczych). Osoby te ukończyły jeden etap kształcenia i rozpoczęły kolejny lub ukończyły różnego rodzaju kursy.

W 2022 roku **10 osób** skorzystało z pomocy w uzyskaniu zatrudnienia (art. 140 ust. 1 pkt 2b). Sposób udzielania pomocy w uzyskaniu zatrudnienia jest uzależniony od indywidualnych potrzeb wychowanków. Najczęściej polega on na pomocy w napisaniu CV, skierowaniu do Specjalistycznej Poradni Zawodowej w Lublinie, gdzie można skorzystać z pomocy w tworzeniu indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej, skierowaniu do agencji zatrudnienia, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie lub poszukiwaniu ofert pracy. Z tej formy pomocy korzystają szczególnie osoby uczące się w systemie zaocznym, a także osoby zamieszkujące w mieszkaniach chronionych, które są motywowane do podjęcia zatrudnienia w okresie kiedy się nie uczą.

W 2022 roku **65 osób** skorzystało z pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (art. 140 ust. 1 pkt 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), w tym 30 osób w mieszkaniach chronionych.

Zgodnie z uchwałą Nr 228/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin w roku 2017 oraz 2019 był tworzony wykaz wychowanków domów dziecka, rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu. Na pierwszym wykazie znalazło się 64 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i osiedlających się na terenie Miasta Lublin, na drugim 70. W roku 2022 był tworzony wykaz wychowanków domów dziecka, rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu. Na wykazie znalazło się 48 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i osiedlających się na terenie Miasta Lublin. Pracownicy Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym służyli pomocą w napisaniu podania o przyznanie mieszkania, wydawali zaświadczenia o wypłaconej pomocy, pisemnie opiniowali starania wychowanków.

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą lub placówkę zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W roku 2022 z takiej pomocy skorzystała 1 osoba (z pomocy psychologicznej). Pomoc psychologiczna polegała na indywidualnej rozmowie z wychowankiem i jego rodziną oraz skierowaniu do Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w Lublinie, w celu objęcia terapią rodzinną.

VI. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

Działania podejmowane przez pracowników Działu mają na celu udzielenie wsparcia osobom wymagającym pomocy w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb przy wykorzystaniu zasobów instytucjonalnych tj. ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej czy też mieszkań chronionych. Dział sprawuje również nadzór merytoryczny nad wskazanymi jednostkami.

W zakresie zadań realizowanych przez Dział w szczególności wpisane jest kierowanie, umieszczanie i ustalanie opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowanie i ustalanie opłat za pobyt i usługi świadczone w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych oraz realizacja umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domu pomocy społecznej i ośrodków wsparcia. Ponadto Dział współpracuje z innymi komórkami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się pomocą i wsparciem rodziny oraz organizacjami pozarządowymi.

W roku 2022 w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia wydanych zostało **6 879 decyzji administracyjnych**.

Zadaniem Działu było również przygotowywanie projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin oraz uchwał Rady Miasta Lublin, jak również opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Lublin i projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin nadzorowanych jednostek. W pierwszym kwartale 2022 r. pracownicy Działu przeprowadzili kilka wizytacji w ośrodkach wsparcia oraz domach pomocy społecznej w ramach sprawowanego nadzoru. Ponadto w okresie zwiększonych zachorowań na wirusa SARS-CoV-2 z uwagi na obowiązujące obostrzenia nadzór odbywał się również poprzez zbieranie codziennych sprawozdań z sytuacji w placówkach oraz sprawozdania okresowe.

1. System funkcjonujących w Mieście Lublin domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W 2022 roku na terenie Miasta funkcjonowało **7 domów pomocy społecznej i 53 ośrodki wsparcia** (w tym m. in. środowiskowe domy samopomocy, schroniska dla osób bezdomnych, ośrodki wsparcia dla seniorów). W okresie sprawozdawczym pomoc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia otrzymało łącznie **3 890 osób**.

Tabela 25. Liczba osób korzystających w 2022 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.

Wyszczególnienie	jednostki organizacyjne o zasięgu lokalnym – finansowane z budżetu gmin						jednostki organizacyjne o zasięgu ponad gminnym – finansowane z budżetu powiatów						ogółem – liczba jednostek	ogółem – liczba miejsc	ogółem – liczba osób
	podmiot prowadzący – gmina			inny podmiot prowadzący			podmiot prowadzący – powiat			inny podmiot prowadzący					
	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób			
domy pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0	6	573	669	1	26	35	7	599	704

OŚRODKI WSPARCIA	środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	0	0	2	163	201	6	276	326	8	439	527
	kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0	2	30	64	2	30	195	4	60	259
	dzienne domy pomocy	6	420	452	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	420	452
	kluby samopomocy dla seniorów	21	360	686	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	360	686
	domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	25	39	1	25	39
	schroniska dla bezdomnych	0	0	0	3	89	111	0	0	0	0	0	0	3	89	111
	schroniska dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi	0	0	0	1	24	43	0	0	0	0	0	0	1	24	43
	inne ośrodki wsparcia ³²	5	191	236	3	135	787	0	0	0	1	25	46	9	351	1 069
RAZEM		32	971	1 374	7	248	941	10	766	934	11	382	641	60	2 367	3 890

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje także 5 placówek dla osób bezdomnych (1 noclegownia oraz 4 ogrzewalnie), które dysponują łącznie 124 miejscami. W 2022 roku z tych placówek skorzystało łącznie 418 osób.

2. Domy pomocy społecznej

2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje **7 domów pomocy społecznej**. Liczba miejsc w lubelskich DPS na przestrzeni roku sprawozdawczego zmieniała się w następujący sposób: 621 miejsc w okresie od stycznia 2022 r. do marca 2022 r., 606 miejsc w okresie od kwietnia 2022 r. do sierpnia 2022 r. oraz 599 miejsc w okresie od września 2022 r. do grudnia 2022 r., z których w 2022 roku skorzystały 704 osoby.

³² w tym 3 OW dla seniorów, 3 OW dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, 1 OW dla bezdomnych, 1 jadłodajnia, 1 Specjalistyczny OW dla ofiar przemocy w rodzinie

Tabela 26. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2022 roku

Kategoria informacji	DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	DPS Kalina	DPS im. Wiktorii Michelisowej	DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	DPS Betania	Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej	Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej
Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31.12.2022 r.	117	124	55 (I-III. 2022r.) 40 (IV-XII. 2022r.)	100	135	64 (I-VIII. 2022r.) 57 (IX-XII. 2022r.)	26
Liczba mieszkańców w ciągu całego okresu sprawozdawczego	134	146	47	115	158	69	35

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wśród Domów Pomocy Społecznej zlokalizowanych na terenie naszego Miasta, pięć z nich przeznaczonych jest dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych. Są to:

- DPS przy ul. Kalinowszczyzna 84,
- DPS przy ul. Archidiakońskiej 7,
- DPS przy Al. Kraśnickiej 223,
- DPS przy ul. Ametystowej 22,
- PDPS przy ul. Dolińskiego 1.

Jeden Dom, usytuowany przy ul. Kosmonautów 78, jest przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Ponadto jeden Dom, mieszczący się przy ul. Głowackiego 26, jest przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych, natomiast jego filia funkcjonująca przy ul. Mierniczej 10 jest przeznaczona dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w lubelskich domach pomocy społecznej w roku 2022 wynosił **5 191,76 zł**.

Koszty utrzymania w poszczególnych domach pomocy społecznej przedstawiały się następująco:

1. Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – **5 024,18 zł**;
2. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – **5 023,98 zł**;
3. Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidiakońskiej 7 – **5 152,44 zł**;
4. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 – **5 275,26 zł**;
5. Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy al. Kraśnickiej 223 – **4 956,59 zł**;
6. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Ametystowej 22 – **5 556,56 zł**;

7. Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko – Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – **5 353,29 zł.**

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na umieszczenie w tych placówkach oczekiwało łącznie **172** osoby, w tym:

- w DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie – 29 osób,
- w DPS „Kalina” w Lublinie – 86 osób,
- w DPS im. Wiktorii Michelisowej w Lublinie – 2 osoby,
- w DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie – 7 osób,
- w DPS „Betania” w Lublinie – 26 osób,
- w DPS im. Św. Jana Pawła II w Lublinie – 15 osób,
- w Prawosławnym DPS Diecezji Lubelsko – Chełmskiej – 7 osób.

Niezależnie od typu Domu, zakres usług jaki jest świadczony na rzecz mieszkańców ma na celu zabezpieczenie ich potrzeb bytowych poprzez zapewnienie miejsca zamieszkania, wyżywienia, niezbędnej odzieży i obuwia oraz utrzymania czystości. W zakresie usług opiekuńczych udzielana jest pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, pomoc w pielęgnacji oraz w załatwianiu spraw osobistych, którą świadczą pielęgniarki, opiekunowie, pokojowe, psycholodzy, lekarze pierwszego kontaktu i inni specjaliści, w tym psychiatry. W ramach usług wspomagających mieszkańcy mają możliwość uczestnictwa w terapii zajęciowej rozwijającej ich zainteresowania, umożliwiającej aktywizację społeczną i psychiczną oraz podnoszącej ich sprawność. Ponadto każdy Dom dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i jest pozbawiony barier architektonicznych.

Sekcja ds. domów pomocy społecznej w ramach pracy Działu realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej w szczególności w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w środowisku. W ramach powyższego zadania pracownicy Sekcji przygotowywali projekty decyzji administracyjnych kierujących, decyzji umieszczających oraz decyzji ustalających odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej. W przypadku braku wolnych miejsc dla mieszkańców naszego miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Lublina, podejmowano działania mające na celu zabezpieczenie potrzeb osób wymagających całodobowej opieki poprzez wskazanie DPS-u odpowiedniego typu zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania osoby, posiadającego wolne miejsca. W tym zakresie pracownicy Sekcji ds. domów pomocy społecznej współpracowali z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, w tym z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie na terenie innych powiatów. Przez pracowników Sekcji ds. domów pomocy społecznej systematycznie prowadzona jest lista osób oczekujących na umieszczenie w lubelskich domach pomocy społecznej. Pracownicy realizowali także procedury mające na celu przeniesienie mieszkańców DPS deklarujących wolę zamieszkania w innym domu pomocy społecznej.

Ponadto pracownicy Sekcji prowadzili postępowania administracyjne mające na celu ustalenie osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności oraz ustalenie wysokości opłat jakie mają ponosić z tytułu umieszczenia członków ich rodziny w DPS. W związku z tym zawierane były umowy cywilnoprawne z osobami zobowiązanymi zgodnie

z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie, jak również były wydawane decyzje administracyjne ustalające odpłatność osób zobowiązanych.

Po złagodzeniu obostrzeń epidemicznych pracownicy Sekcji w ramach nadzoru nad Domami Pomocy Społecznej zlokalizowanymi na terenie Miasta, w okresie od maja 2022 r. do sierpnia 2022 r. przeprowadzili wizytację w 2 placówkach. Wizytacje odbyły się po wcześniejszym ustaleniu dnia i godziny oraz w obowiązującym reżimie sanitarnym. Ponadto nadzór nad powyższymi placówkami sprawowany był również poprzez analizy sprawozdań składanych przez Domy w tut. Ośrodku. Pracownicy Sekcji na bieżąco współpracowali z kierownictwem i pracownikami domów pomocy społecznej w celu zabezpieczenia potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających mieszkańców Domów. W szczególności w związku z koniecznością zminimalizowania ryzyka zakażenia i rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 pracownicy Działu na bieżąco monitorowali stan zabezpieczenia Domów w środki ochrony osobistej oraz sprzęt niezbędny do walki z COVID-19 a także zabezpieczenie placówek w kadrę niezbędną do utrzymania ciągłości pracy.

W roku 2022 z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 poszczególne Domy Pomocy Społecznej otrzymały dodatkowe środki finansowe przekazane przez Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie, które zostały wydatkowane m. in. na zakup środków ochrony osobistej (np. fartuchy jednorazowe i kombinezony, rękawice i maseczki FFP3), zakup sprzętu i wyposażenia (np. pościel jednorazowa, myjki jednorazowe, proszki piorąco-dezynfekujące, mydła i płyny dezynfekcyjne, testy COVID-19, lampy bakteriobójcze, łóżka z materacami i szafkami przyłóżkowymi, parownica do wyparzania ubrań i pralka z systemem dezynfekcji), zatrudnienie dodatkowego personelu lub przyznanie premii oraz dodatków dla pracowników bezpośrednio pracujących z mieszkańcami i zapewniających ciągłość świadczonych usług w domach.

Środki na ten cel zostały przyznane w następujących wysokościach:

- Dom Pomocy Społecznej „Betania” – 114 322,00 zł,
- Dom Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II – 58 306,00 zł,
- Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej – 48 179,00 zł
- Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty – 112 314,00 zł,
- Dom Pomocy Społecznej „Kalina” – 114 695,00 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie – 88 750,00 zł,
- Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko – Chełmskiej – 25 988,00 zł.

Łącznie dla Domów Pomocy Społecznej znajdujących się na terenie miasta Lublin zostały przyznane środki w wysokości 562 554,00 zł.

W ramach bieżących działań prowadzono również korespondencję z kierownictwem domów pomocy społecznej, osobami zainteresowanymi, jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej, współpracowano z pracownikami socjalnymi Filii MOPR oraz domów pomocy społecznej. Osobom ubiegającym się o skierowanie do domów pomocy społecznej i ich rodzinom udzielano niezbędnych informacji w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie.

2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach

Koszt pobytu mieszkańców Miasta Lublin w **domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów** za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r. wyniósł 13 837 705,70 zł. W okresie sprawozdawczym w domach pomocy społecznej poza miastem Lublin przebywały 433 osoby, przy czym 10 osób wykazano podwójnie z uwagi na zmianę domu pomocy społecznej na przestrzeni 2022 r. Średnia liczba osób przebywających wyniosła 367,74. Średni miesięczny koszt dofinansowania pobytu ponoszony przez Miasto Lublin wyniósł 3 135,73 zł. Na dzień 31 grudnia 2022 r. w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin przebywały 374 osoby - mieszkańcy Gminy Lublin. Dochody z tytułu odpłatności od osób zobowiązanych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r. wyniosły 346 513,87 zł.

W przypadku osób spoza Lublina umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie naszego miasta oraz osób skierowanych z Miasta Lublin do domów pomocy społecznej poza Lublinem, pracownicy Sekcji prowadzili uzgodnienia z właściwymi gminami w sprawie ponoszenia kosztów związanych z pobytem tych osób.

W związku z opłatami związanymi z pobytem osób w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin pracownicy Sekcji prowadzili bieżącą współpracę z Działem ds. finansowo-księgowych w zakresie przedkładania not obciążeniowych za pobyt mieszkańców Miasta w DPS na terenie innych powiatów, przedkładania informacji dotyczących zaangażowania niezbędnych środków finansowych na kierowanie osób poza Lublin. Ponadto w ramach pracy Sekcji rozliczane były środki przeznaczone na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

2.3. Projekt LUBInclusiON

W ramach projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, który realizowany był na terenie miasta Lublin, w 6 Domach Pomocy Społecznej powstały Kluby Seniora.

Głównym celem projektu „LUBInclusiON” było utworzenie zintegrowanego i kompleksowego systemu usług świadczonych w lokalnym środowisku dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym m.in. osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych oraz osób, które ze względu na sytuację życiową, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia.

Funkcjonowanie ww. Klubów Seniora w ramach Projektu LUBInclusiON dotowane było do miesiąca września 2022 r. w ramach funduszy europejskich. Natomiast od miesiąca października 2022 r. nastąpiła zmiana w zakresie finansowania tych placówek, w efekcie czego Kluby Seniora dotowane są z budżetu Miasta Lublin.

Liczba miejsc w poszczególnych Klubach w Domach Pomocy Społecznej wynosi:

- DPS „Betania” – 10,
- DPS im. Św. Jana Pawła II – 15,
- DPS im. W. Michelisowej – 10,

- DPS im. Matki Teresy z Kalkuty – 10,
- DPS „Kalina” – 10,
- DPS ONF – 20.

Łącznie we wszystkich Klubach Seniora prowadzonych przez Domy dostępnych jest 75 miejsc, z których w 2022 roku skorzystało 73 osoby.

W dalszym ciągu w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie prowadzona jest wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego. Wypożyczalnia przeznaczona jest w szczególności dla mieszkańców Miasta Lublin w podeszłym wieku. Lubelscy seniorzy mają możliwość nieodpłatnego wypożyczenia na swoje potrzeby łóżek rehabilitacyjnych elektrycznych w ilości 15 sztuk, krzesełek kąpielowych w ilości 4 sztuk oraz balkoników ułatwiających poruszanie się osobom starszym w ilości 10 sztuk.

Finansowanie funkcjonowania wypożyczalni do miesiąca października 2022 r. dotowane było ze środków europejskich, natomiast od listopada 2022 r. zadanie to finansowane jest z budżetu Miasta Lublin.

2.4. Wsparcie mieszkańców i pracowników lubelskich domów pomocy społecznej w związku z ogłoszeniem pandemii

Z uwagi na utrzymujący się stan epidemii w pierwszych miesiącach 2022 r. zgoda na odwiedziny osób z zewnątrz była uzależniona od sytuacji w danym Domu. Rodziny mieszkańców mogły odwiedzić swoich najbliższych po wcześniejszym ustaleniu dnia i godziny odwiedzin. Wszelkie odwiedziny odbywały się z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego.

W przypadku mieszkańców wracających do domów pomocy społecznej po hospitalizacji (z różnych powodów) dzięki przychylności i współpracy z lubelskimi szpitalami, zabezpieczono możliwość przeprowadzania badań testowych przed wypisem do DPS. Ponadto mieszkańcy wracający z hospitalizacji oraz nowo przyjmowani mieszkańcy na okres 7 lub 10 dni byli kierowani do izolatek na terenie poszczególnych domów w celu ograniczenia ewentualnego rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2.

3. Ośrodki wsparcia

3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. Działania w tym zakresie podejmowane są przez Sekcję ośrodków wsparcia w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia.

W 2022 roku na terenie miasta Lublin funkcjonowały **53 ośrodki wsparcia** o łącznej liczbie miejsc 1 768. W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych przez te ośrodki skorzystało 3 186 osób, w tym 1 639 osób skorzystało z pomocy w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 547 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne w ramach zadań zleconych.

Ponadto, oprócz działających na terenie Lublina ośrodków wsparcia dla osób bezdomnych czyli schronisk, działa również 5 placówek dla osób bezdomnych, tj. 4 ogrzewalnie i 1 całoroczna noclegownia, zapewniających łącznie 124 miejsca, z których skorzystało łącznie 418 osób.

Sytuacja związana ze stanem pandemii wirusa SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w pierwszym kwartale 2022 r. znacząco wpłynęła na funkcjonowanie ośrodków wsparcia i innych placówek, w tym ośrodków dla osób bezdomnych w Mieście Lublin.

Do marca 2022 r. w przypadku wystąpienia zachorowań wśród podopiecznych placówki prowadziły alternatywne formy wsparcia dla tych uczestników i funkcjonowały w podwyższonym reżimie sanitarnym, natomiast osoby bezdomne mogły korzystać z usług działających całodobowo ogrzewalni oraz funkcjonujących na terenie miasta Lublin przejściowych ośrodków dla osób bezdomnych.

Środowiskowe domy samopomocy i kluby samopomocy

Osoby dotknięte zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym mogą otrzymać wsparcie w środowiskowym domu samopomocy (ŚDS) lub klubie samopomocy (Klub).

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Ze względu na kategorię osób, dla których środowiskowe domy samopomocy są przeznaczone, dzielą się na typy:

- typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych,
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Tabela 27. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ a także Klubów samopomocy

Lp.	Organ prowadzący	Środowiskowy Dom Samopomocy	Liczba miejsc	Typ środowiskowego domu samopomocy
1	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności	ŚDS „Roztocze”, ul. Wallenroda 2A, 20-607 Lublin	90	Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
2	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	ŚDS „Misericordia”, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	75	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych
		Klub "Misericordia" ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	15	
3	Lubelskie Stowarzyszenie Zdrowia Psychicznego	ŚDS „Serce”, ul. Gospodarcza 32, 20-213 Lublin	18	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych
4	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie	ŚDS „Mefazja”, ul. Towarowa 19, 20-205 Lublin	33	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych
5	Fundacja Nieprzetartego Szlaku	ŚDS „Akademia Artystyczna”, ul. Wyścigowa 31, 20-425 Lublin	15	Typ mieszany B i C – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych

6	Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1	ŚDS „Absolwent”, Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	45	Typ mieszany B i D – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi
		Klub "Absolwent", Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	15	
7	Miasto Lublin	ŚDS „Kalina”, ul. Kalinowszczyzna 84, 20-201 Lublin	43	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
8		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 1, ul. Zbożowa 22A, 20-827 Lublin	45	Typ mieszany B i D – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi
		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 2, ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin	60	Typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych
		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 3, ul. Lwowska 28, 20-128 Lublin	15	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
		Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Galeria", ul. Pozytywistów 16, 20-639 Lublin	15	
		Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Przystań", ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin	15	

Źródło: opracowanie własne MOPR w Lublinie

Pobyt w środowiskowych domach samopomocy wymaga skierowania decyzją administracyjną do tego typu ośrodka, jednocześnie uczestnicy nie ponoszą odpłatności za usługi świadczone przez te placówki na ich rzecz.

W 12 placówkach dla osób z zaburzeniami psychicznymi (8 środowiskowych domach samopomocy – oferujących 439 miejsc oraz 4 klubach samopomocy oferujących 60 miejsc) na terenie miasta Lublina w 2022 r. wsparcie otrzymało łącznie 786 osób.

W środowiskowych domach samopomocy uzyskało wsparcie 527 osób, w tym w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin 201 osób, a w prowadzonych przez inny podmiot – 326 osób. Z uwagi na obowiązujący w pierwszym kwartale 2022 r. stan epidemii związany z wirusem SARS-CoV-2 środowiskowe domy samopomocy funkcjonowały w pełnym reżimie sanitarnym, zachowując zalecenia i rekomendacje dedykowane dla tego typu ośrodków. Jak wynika z powyższych danych liczba osób uczęszczających do środowiskowych domów samopomocy w porównaniu z rokiem

ubiegłym wzrosła minimalnie co może być efektem zniesienia stanu epidemicznego i mniejszej obawy przed zakażeniem Covid-19 przez uczestników tych placówek.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, kluby samopomocy działające przy ŚDS są ośrodkami wspierającymi osoby z zaburzeniami psychicznymi w ich funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym i społecznym. W ww. placówkach udzielane są takie rodzaje pomocy jak np.: wsparcie w nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów społecznych, działania nakierowane na pogłębianie zainteresowań, motywowanie do podejmowania leczenia, nauka radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych i społecznych. Osoby korzystające z klubów samopomocy nie muszą być kierowane do ośrodka decyzją administracyjną i posiadać orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a korzystanie z ich z usług jest nieodpłatne.

W Mieście Lublin funkcjonują 4 kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi dysponujące łącznie 60 miejscami. W okresie sprawozdawczym z tej formy wsparcia skorzystało 259 osób, w tym w 2 ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin – 64 osoby (Klub „Galeria” i „Przystań” przy Środowiskowym Domu Samopomocy „Mozaika”) oraz w 2 ośrodkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe – 195 osób (kluby działające przy ŚDS „Misericordia” i ŚDS „Absolwent”).

Dzienne Ośrodki Wsparcia i Kluby seniora

Najliczniejszą pod względem liczebności grupą korzystającą z ośrodków wsparcia były osoby w podeszłym wieku. Na terenie Miasta Lublin w 2022 roku funkcjonowało 6 dziennych ośrodków wsparcia (dziennych domów pomocy), 21 klubów seniora oraz 1 świetlica. Z ich oferty skorzystało łącznie 1 238 seniorów.

Dzienne ośrodki wsparcia (Centrum Usług Socjalnych, 3 Centra Dziennego Pobytu dla Seniorów, Dzienny Dom Senior+ oraz Środowiskowe Centrum Seniorów) oraz kluby seniora prowadzone są przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie i rozlokowane są w różnych dzielnicach naszego miasta. Natomiast zadanie prowadzenia świetlicy dla seniorów zostało zlecone podmiotowi niepublicznemu – organem prowadzącym jest Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy. Świetlica, która posiada 10 miejsc dla osób starszych. Świetlica funkcjonuje przy ul. Bursaki 17 w Lublinie.

Podstawowym założeniem systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w Lublinie jest umożliwienie im jak najpełniejszego i najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim w miejscu zamieszkania. Instytucjonalne, całodobowe formy opieki są ostatnią formą pomocy, która powinna być stosowana tylko w przypadku niemożności rozwiązywania problemów innymi sposobami. Jednocześnie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie zmierzają do tego, aby system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych na terenie Miasta Lublin był na tyle zróżnicowany, by zapewniał ofertę dostosowaną do stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i bytowej każdej osoby wymagającej wsparcia.

W ramach dziennych ośrodków wsparcia w 2022 r. w Lublinie funkcjonowały następujące placówki:

1. Centrum Usług Socjalnych przy ul. Lwowskiej 28,
2. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 przy ul. Gospodarczej 7,
3. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 3 przy ul. Niecałej 16,
4. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 4 przy ul. Pozytywistów 16,
5. Dzienny Dom „Senior+”, ul. Jana Pawła II 11,

6. Środowiskowe Centrum Seniorów przy ul. Józefa Śliwińskiego 5.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin Nr 42/12/2022 z dnia 12 grudnia 2022 r. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 1 przy ul. Poturzyńskiej 1 zostało wygaszone, natomiast w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia rozpoczęło swoją działalność Środowiskowe Centrum Seniorów przy ul. J. Śliwińskiego 5 oferujące 30 miejsc pobytu dziennego oraz 40 miejsc w ramach Punktu Domowej Opieki (obiady z dowozem do miejsca zamieszkania). Osoby starsze stają się uczestnikami ww. Ośrodków na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia. Za usługi świadczone przez te placówki naliczana jest opłata ustalana w zależności od wysokości dochodu uczestnika lub dochodu na osobę w jego rodzinie i uzależniona jest od pakietu usług, z jakiego korzystają osoby skierowane decyzją MOPR.

Lista klubów seniora prowadzonych przez Zespół Ośrodków Wsparcia w okresie sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

1. Klub Seniora „Owocowa” przy ul. Owocowej 6 w Dzielnicy Ponikwoda,
2. Klub Seniora „Pogodna” przy ul. Droga Męczenników Majdanka 27 w Dzielnicy Bronowice,
3. Klub Seniora „Róży Wiatrów” przy ul. Róży Wiatrów 9 w Dzielnicy Dziesiąta,
4. Klub Seniora „Pod Świerkami” przy ul. Tuwima 5 w Dzielnicy Dziesiąta,
5. Klub Seniora „Dziesiąta” przy ul. Kunickiego 130 w Dzielnicy Dziesiąta,
6. Klub Seniora „Śródmieście” przy ul. Narutowicza 6 w Dzielnicy Śródmieście,
7. Klub Seniora „Roztocze” przy ul. Roztocze 1 w Dzielnicy Węglin,
8. Klub Seniora „Ruta” przy ul. Jana Pawła II 11, w Dzielnicy Czuby,
9. Klub Seniora „Nad Zalewem” przy ul. Krężnickiej 156, w Dzielnicy Zemborzyce,
10. Klub Seniora „Sławin” przy ul. Sławinkowskiej 50 w Dzielnicy Sławin,
11. Klub Seniora „Felin” przy ul. Zygmunta Augusta 15 w Dzielnicy Felin,
12. Klub Seniora „Kalina” przy ul. Lwowskiej 28 w Dzielnicy Kalina,
13. Klub Seniora „Sławinek” przy al. Warszawskiej 31 w Dzielnicy Sławinek,
14. Klub Seniora „Przy Zamku” przy ul. Ruskiej 15 w Dzielnicy Śródmieście,
15. Klub Seniora „Pozytywistów” przy ul. Pozytywistów 16 w Dzielnicy LSM,
16. Klub Seniora „Wieniawa” przy Al. Racławickich 24 w Dzielnicy Wieniawa,
17. Klub Senior+ „Centrum Aktywizacji” przy ul. Nałkowskich 108 w Dzielnicy Wrotków,
18. Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” przy ul. Gospodarczej 7 w Dzielnicy Tatary,
19. Klub Seniora „Senior Montessori” przy ul. Lwowskiej 28 w Dzielnicy Kalinowszczyzna,
20. Klub Seniora „Głusk” przy ul. Głuskiej 145 w Dzielnicy Głusk,
21. Środowiskowy Klub Seniora przy ul. J. Śliwińskiego 5 w Dzielnicy Czechów.

Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” oraz „Senior Montessori” są prowadzone przez Zespół Ośrodków Wsparcia w ramach projektu „LUBInclusion – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych”.

W grudniu 2022 r. zakończył swoje funkcjonowanie Klub Seniora „Czechów”, a w następstwie powyższego powstał Środowiskowy Klub Seniora przy Środowiskowym Centrum Seniora przy ul. J. Śliwińskiego 5. Ponadto w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie rozpoczął swoją działalność Klub Seniora „Głusk”. Z oferty klubów seniora, które łącznie oferują 360 miejsc w 2022 r. skorzystało 686 osób a wzrost zainteresowania wskazaną formą wsparcia jest znaczący. Korzystanie z zajęć oferowanych przez klub jest nieodpłatne.

W związku z trwającym w I kwartale 2022 r. stanem epidemii wirusa SARS-CoV-2 lubelscy seniorzy mogli liczyć na wsparcie pracowników Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie, m. in. poprzez przyznanie obiadów na wynos w opakowaniu jednorazowym z własnym odbiorem.

Schroniska, ogrzewalnie, noclegownie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

W okresie sprawozdawczym liczną grupę stanowiły osoby przebywające w ogrzewalniach, schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe na podstawie umów zawartych w wyniku przeprowadzonego otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej należących do zadań własnych Gminy Lublin o charakterze obowiązkowym. W okresie sprawozdawczym w 9 ww. placówkach pomocy w formie schronienia udzielono 592 osobom, przy czym faktyczna liczba osób korzystających wyniosła 572 z uwagi na fakt korzystania 20 osób z wsparcia różnych ośrodków. Wsparcia udzielono również 39 mieszkankom i dzieciom przebywającym w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz 437 osobom bezdomnym, którzy skorzystali z oferty Dziennego ośrodka dla osób bezdomnych.

W 2022 roku osobom bezdomnym udzieliły wsparcia następujące placówki:

1. Fundacja S.O.S. Ziemi Lubelskiej w Lublinie:

- Schronisko dla bezdomnych kobiet – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3, 20-301 Lublin (20 miejsc) oferowało schronienie – w tym dostęp do kuchni, łazienki, świadczona była praca socjalna oraz poradnictwo prawne, psychologiczne i pedagogiczne, a także możliwość skorzystania z posiłków interwencyjnych i otrzymania odzieży.
- Ogrzewalnia dla bezdomnych kobiet – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3A, 20-301 Lublin (15 miejsc) zapewniała schronienie w formie noclegu, wsparcie pracownika socjalnego oraz możliwość skorzystania z ciepłego napoju oraz odzieży na zmianę.
- Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3, 20-301 Lublin (25 miejsc) udzielał potrzebującym kobietom wsparcia w postaci schronienia z możliwością skorzystania z kuchni i dostępem do łazienki, pomocy specjalistycznej: pracownika socjalnego, psychologa i poradnictwa prawnego, zapewniał odzież oraz posiłki interwencyjne.

2. Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie:

- Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych - schronisko, ul. Dolna Panny Marii 32, 20-010 Lublin przeznaczony dla mężczyzn (35 miejsc) oferował schronienie, 3 posiłki dziennie, wsparcie specjalistów, pomoc rzeczową w formie ubrania i środków higienicznych.

- Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn – ul. Dolna Panny Marii 32, 20–010 Lublin (30 miejsc) świadczyła pomoc w formie schronienia, gorącego napoju i wyżywienia, pomocy rzeczowej i zabiegów higienicznych, udzielała wsparcia przy załatwianiu ważnych spraw formalnych, urzędowych i zdrowotnych.

3. Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Lublinie:

- Dzienny Ośrodek dla Osób Bezdomnych, al. Unii Lubelskiej 15, 20-108 Lublin udzielał wsparcia osobom bezdomnym umożliwiając wymianę oraz pranie odzieży, zapewniając ciepły posiłek i gorący napój, oferując wsparcie psychologa, terapeuty, doradcy zawodowego i doraźnej pomocy pielęgniarstwie.

4. „Nadzieja” Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu w Lublinie:

- Schronisko z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 10, 20–406 Lublin (24 miejsca) zapewniało całodobowy pobyt i wyżywienie, zabiegi sanitarno–higieniczne, umożliwiało skorzystanie z prysznica, a w miarę potrzeby pomoc w zabiegach higienicznych, zaopatrywało w bieliznę i odzież, a także zapewniało usługi aktywizacyjne.
- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Garbarska 17, 20–340 Lublin (34 miejsca) oferowało całodobowy pobyt w ośrodku, gorący posiłek, umożliwiało wykonanie zabiegów higienicznych, pranie odzieży, zaopatrywało w bieliznę i odzież i zapewniało usługi aktywizacyjne.
- Całoroczna noclegownia dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 8, 20 – 406 Lublin (25 miejsc) zapewniała nocleg, gorący napój i posiłek interwencyjny, umożliwiała skorzystanie z prysznica, a w razie potrzeby oferowała wymianę odzieży.
- Ogrzewalnie dla bezdomnych mężczyzn - Abramowicka 2F, 20–442 Lublin (46 miejsc) i ul. Garbarska 17, 20–40 Lublin (8 miejsc) świadczyła pomoc w formie noclegu, umożliwiała skorzystanie z prysznica i wymiany odzieży, a także oferowała pomoc w postaci gorącego napoju i posiłku interwencyjnego.

W miesiącach listopad – grudzień 2022 roku w ramach zadań Sekcji ds. ośrodków wsparcia został przeprowadzony otwarty konkurs na prowadzenie Dziennego ośrodka dla osób bezdomnych – 30 miejsc. W odpowiedzi na ogłoszenie o konkursie wpłynęła 1 oferta złożona przez organizację pozarządową Caritas Archidiecezji Lubelskiej, która dotychczas realizowała to zadanie. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu została zawarta umowa na prowadzenie tej placówki w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

W związku z trwającym w pierwszych miesiącach 2022 r. stanem epidemicznym na terenie kraju w dalszym ciągu w Lublinie otaczano dodatkowym wsparciem osoby bezdomne. Z uwagi na występujące zakażenia wirusem SARS-CoV-2 istniała potrzeba dalszego ograniczenia funkcjonowania i przemieszczania się w przestrzeni publicznej osób bezdomnych. W 2022 r. korzystano ze sprawdzonych sposobów i rozwiązań z 2020 i 2021 roku polegających na zabezpieczeniu w formie instytucjonalnej potrzeb bytowych osób dotkniętych kryzysem bezdomności na terenie miasta Lublin. Wzorem roku 2020 i 2021, w okresie styczeń – marzec 2022 r., organizacje pozarządowe prowadziły ogrzewalnie w systemie 24 - godzinnym, aby dać możliwość całodobowego przebywania osób bezdomnych w tych placówkach bez konieczności ich opuszczania. Dodatkowe

środki finansowe przekazane na całodobowe funkcjonowanie ogrzewalni wyniosły łącznie **63 900,00 zł.**

Kolejnym typem ośrodków, które zostały utworzone w ramach działań podejmowanych przez pracowników Sekcji w celu przeciwdziałania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 były **2 przejściowe ośrodki** dla bezdomnych kobiet i mężczyzn, którzy przebywali w przestrzeni publicznej oraz osób bezdomnych po przebytych leczeniu szpitalnym oczekujących na przyjęcie do placówek udzielających tymczasowego schronienia. Przejściowe ośrodki stanowiły placówki buforowe. W ośrodkach tych, osoby które ubiegały się o skierowanie do schroniska, przebywały dobrowolnie przez okres 10 dni bez możliwości opuszczania placówki, w celu zminimalizowania ryzyka zakażenia się koronawirusem. Przejściowe ośrodki funkcjonowały w okresie styczeń – marzec 2022 r. i zostały utworzone w wyniku przyjęcia ofert organizacji pozarządowych złożonych w odpowiedzi na zaproszenie Prezydenta Miasta Lublin w zakresie prowadzenia tego typu ośrodków. Oferty zostały złożone przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej oraz „Nadzieja” Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu – podmioty te prowadziły tego typu placówki w latach 2020 – 2021 w okresach zwiększonej zachorowalności na COVID-19.

Przejściowy ośrodek dla bezdomnych kobiet mieszkanek Miasta Lublin – prowadzony przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej, przeznaczony był dla 5 bezdomnych kobiet. W okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.03.2022 r. placówka zabezpieczała podstawowe potrzeby bytowe niezaszczepionym przeciw COVID-19 bezdomnym kobietom oraz dzieciom poprzez zapewnienie im całodobowego pobytu w pomieszczeniach ogrzewanych z dostępem do kuchni oraz nocleg. W tym czasie ze wsparcia ośrodka skorzystały 4 kobiety. Dotacja przekazana na funkcjonowanie placówki wyniosła 21 900,00 zł.

Przejściowy ośrodek dla bezdomnych mężczyzn mieszkańców Miasta Lublin przy ul. Kunickiego 35 w Lublinie był prowadzony przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”. Ośrodek zabezpieczał podstawowe potrzeby bytowe niezaszczepionych przeciw COVID-19 bezdomnych mężczyzn (w związku z zagrożeniami związanymi z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2) poprzez zapewnienie im całodobowego pobytu w pomieszczeniach ogrzewanych, opieki i nadzoru opiekuna, posiłku interwencyjnego w dniu przyjęcia oraz noclegu. Ośrodek funkcjonował w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 marca 2022 r. Z jego usług skorzystało 17 mężczyzn. Dotacja przekazana na funkcjonowanie placówki wyniosła 64 200,00 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia osobom go pozbawionym. Korzystanie ze schronisk, schroniska z usługami opiekuńczymi czy też domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży wymaga wydania decyzji administracyjnej kierującej osobę potrzebującą do danego ośrodka wsparcia. Decyzje te przygotowywane są przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia. Ponadto pracownicy Sekcji ustalają odpłatność za usługi świadczone w tych placówkach. Wysokość odpłatności zależy od sytuacji życiowej i dochodowej ustalonej na podstawie art. 8 ust. 1 i 3 ustawy o pomocy społecznej i jest naliczana procentowo od kosztu usługi.

Osoby korzystające z ogrzewalni, noclegowni oraz ośrodków, które funkcjonowały w okresie pandemii, nie ponosiły opłat za pobyt w tych placówkach.

Ponadto w miesiącach listopad – grudzień 2022 roku przeprowadzono postępowanie w otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Realizatorem tego zadania i organem prowadzącym placówkę po raz kolejny został Caritas Archidiecezji Lubelskiej. Ośrodek dysponuje 25 miejscami i jest czynny całą dobę. Zapewnia schronienie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Ze wsparcia ośrodka w 2022 r. skorzystało 46 osób, w tym 1 rodzina (matka i 3 dzieci) dwukrotnie korzystała z usług placówki.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia współpracowali z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z ośrodkami pomocy społecznej z innych powiatów, a także z pracownikami socjalnymi Filii MOPR w Lublinie i ośrodków wsparcia. Prowadzono współpracę z innymi Wydziałami, Działami i Sekcjami MOPR w Lublinie, m. in. z Działem księgowo – finansowym w zakresie finansowym, Działem ds. analiz i sprawozdawczości w zakresie sprawozdawczym, Sekcją obsługi prawnej – w zakresie prawnym.

Pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia udzielali m. in. informacji osobom ubiegającym się o skierowanie do ośrodków wsparcia i ich rodzinom w zakresie procedury postępowania w celu uzyskania pomocy w takiej formie. Prowadzono także korespondencję z osobami zainteresowanymi, jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej oraz ośrodkami wsparcia.

W ramach nadzoru merytorycznego i finansowego analizowano sprawozdania w zakresie prawidłowego rozliczenia otrzymanych dotacji i realizacji zadań zgodnie z zawartymi umowami. Na wniosek podmiotów, wystawiano opinie dotyczące współpracy organizacji pozarządowych prowadzących ośrodki wsparcia z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, a także opiniowano projekty uchwał Rady Miasta Lublin i projekty zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin oraz inne dokumenty.

Ponadto w ramach zadań realizowanych przez Sekcję ds. ośrodków wsparcia, pracownicy prowadzili postępowania w zakresie ustalania wysokości kwoty do zwrotu i odzyskiwania należności za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia (za pobyt w tych placówkach, w których ustalana jest odpłatność decyzją administracyjną wydawaną przez pracowników sekcji). W tym celu wszczynane były postępowania w zakresie ustalania wysokości należności podlegającej zwrotowi, a następnie wydawane były decyzje administracyjne ustalające wysokość kwoty należności oraz termin do zwrotu zadłużenia. W przypadku zgonu uczestnika posiadającego należność do zwrotu, pracownicy Sekcji podejmowali działania zmierzające do odzyskania zadłużenia, prowadzili korespondencję m.in. z Sądami, Urzędami Stanu Cywilnego, notariuszami i innymi instytucjami w celu ustalenia grona spadkobierców - osób zobowiązanych do spłaty powstałej należności do zwrotu.

Ponadto w okresie od listopada do marca corocznie monitorowane jest przez Sekcję wykorzystanie miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych (schroniskach, noclegowniach, ogrzewalniach). Aktualizowane informacje zamieszczane są na stronie internetowej MOPR.

W ramach działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania wirusa SARS-CoV-2 pracownicy sekcji monitorowali sytuację w nadzorowanych jednostkach.

W ramach funkcjonującego Funduszu Solidarnościowego Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej uruchomiło kolejną edycję Programu „Opieka wytchnieniowa”. Program kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy potrzebują wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Program był realizowany przez Sekcję ds. ośrodków wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w formie pobytu całodobowego. W 2022 r. pomoc w formie bezpłatnych usług opieki wytchnieniowej została przyznana 20 opiekunom osób niepełnosprawnych legitymujących się znacznym stopniem niepełnosprawności i 1 opiekunowi dziecka niepełnosprawnego. 20 dorosłym osobom niepełnosprawnym udzielono wsparcia w Środowiskowym Domu Samopomocy „Kalina”, natomiast 1 dziecku niepełnosprawnemu udzielono wsparcia w Ośrodku Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych „Benjamin” prowadzonym przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie.

3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin

W 2022 r. wzrosła liczba ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin i liczba oferowanych przez te placówki miejsc. Nowo powstałe ośrodki tj. Środowiskowe Centrum Seniorów, Środowiskowy Klub Seniora oraz Klub Seniora „Głusk” dedykowane są osobom starszymi stanowią odpowiedź na potrzebę wspierania lubelskich seniorów w ich środowisku lokalnym. Ponadto wzrosła także liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia, co może być związane z powrotem do „normalności” po długim okresie zagrożenia zachorowalnością na COVID-19.

3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem

W ramach działań podejmowanych przez pracowników Sekcji na rzecz osób dotkniętych kryzysem bezdomności, posiadających ostatni adres zameldowania na terenie Gminy Lublin ale przebywających w innych rejonach Polski, do placówek dla osób bezdomnych poza Lublinem zostało przyjętych 3 mieszkańców naszego Miasta. Osoby wymagające udzielenia wsparcia w postaci schronienia zostały skierowane do schronisk w Warszawie, Wrocławiu i Sandomierzu. Warunkiem refundowania kosztów za pobyt w ośrodku wsparcia poza Lublinem osoby bezdomnej z naszego Miasta jest posiadanie ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na terenie Gminy Lublin.

Nadmienić należy, że pracownicy Sekcji podejmowali szereg działań zmierzających do powrotu do Lublina osób bezdomnych przebywających na terenach innych gmin, których ostatnim adresem zameldowania było nasze miasto. Podstawą ww. działań było wprowadzenie oszczędności związanych z utrzymaniem osób bezdomnych przebywających w schroniskach na terenie innych gmin. W przypadku niewyrażenia zgody przez osobę bezdomną na powrót do Lublina, pracownicy sekcji przygotowywali dokumenty niezbędne do dokonania refundacji za jej pobyt innym gminom.

Natomiast w lubelskich ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych okresowo przebywało 9 osób wymagających udzielenia schronienia z innych gmin tj. z Gminy

Strawczyn, Lubartów, Chorzów, Milejów, Siemień, Czarna Białostocka, Chodel, Warszawa i Spiczyn. W takim przypadku koszty pobytu osób skierowanych do ośrodków pokrywają gminy ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały. Zwrot kosztów dokonywanych przez inne gminy w związku z przebywaniem tych osób w lubelskich schroniskach stanowi dochód Gminy Lublin.

3.4. Wsparcie uczestników ośrodków wsparcia w związku z ogłoszeniem pandemii

W okresie od stycznia do marca 2022 r. ośrodki wsparcia działały w podwyższonym reżimie sanitarnym, co było związane z trwającym od marca 2020 r. ogłoszonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii.

W w/w okresie w trosce o bezpieczeństwo zarówno uczestników zajęć jak i kadry zatrudnionej w placówkach, ośrodki funkcjonowały w oparciu o opracowane w 2020 r. szczegółowe procedury postępowania określające m. in. obowiązujące w placówkach zasady sanitarne, zasady zachowania dystansu społecznego, liczbę uczestników, rodzaje i sposób prowadzenia zajęć oraz czas ich trwania.

Oprócz całodobowych ośrodków wsparcia świadczących usługi osobom pozostającym w kryzysie bezdomności tj. schronisk, osoby te miały zabezpieczone całodobowe miejsca schronienia w ogrzewalniach funkcjonujących na terenie miasta Lublin celem ograniczenia do minimum ich kontaktów zewnętrznych. Nadmienić należy, że w normalnych warunkach ogrzewalnie funkcjonują w godzinach od 18.00 do 8.00 w okresie od października do kwietnia. Ponadto istotną rolę odgrywały w tym zakresie specjalnie utworzone ośrodki, tj. przejściowe ośrodki dla osób bezdomnych. Dodatkowe środki przekazane organizacjom na zabezpieczenie potrzeb osób bezdomnych w związku ze stanem epidemii w 2022 r. stanowiły kwotę **150 000,00 zł**.

Bez zakłóceń funkcjonował Dzienny ośrodek dla osób bezdomnych prowadzony przez Caritas Archidiecezji Lubelskiej, gdzie osoby bezdomne, przy zachowaniu wszystkich wymogów sanitarnych, mogły korzystać z łaźni, pralni i całego oferowanego przez Caritas zaplecza, jak również z wyżywienia.

Pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia monitorowali bieżącą sytuację stanu zabezpieczenia w placówkach dla osób bezdomnych, a podmioty je prowadzące przekazywały do Sekcji informacje w przypadku wystąpienia zakażenia COVID-19.

VII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW

Cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mogą korzystać z pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji oraz udzielanej na zasadach ogólnych.

1. Pomoc dla cudzoziemców mająca na celu wspieranie procesu integracji

W 2022 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom - udzielono pomocy finansowej w ramach realizacji zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat dla 25 rodzin cudzoziemców, które łącznie liczyły 41 osób (w tym 39 osób uprawnionych).

W okresie sprawozdawczym wypłacono **409 świadczeń** pieniężnych dla 39 osób uprawnionych w łącznej kwocie **290 477,00 zł**.

Świadczenia pieniężne dla cudzoziemców obejmowały:

- 291 świadczeń na utrzymanie w łącznej kwocie: 244 237,00 zł. Zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe.
- 118 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie: 46 240,00 zł. W 2022 roku cudzoziemcy mieli możliwości nabywania znajomości języka polskiego poprzez udział w kursach organizowanych przez Katolicki Uniwersytet Lubelski, jak również zajęcia prowadzone przez organizacje pozarządowe w formie stacjonarnej oraz on-line.

Specjalistyczne poradnictwo i praca socjalna

Obok pomocy finansowej cudzoziemcy korzystali ze specjalistycznego poradnictwa, świadczonego przez Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz instytucji i organizacji współdziałających ze służbami społecznymi.

Z początkiem 2022 r. realizacja zadań wymagała szczególnej troski o bezpieczeństwo cudzoziemców i pracowników tutejszego Ośrodka w siedzibie Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom. Korzystano z punktu obsługi interesantów, gdzie z zachowaniem reżimu sanitarnego przyjmowani byli cudzoziemcy. Jednocześnie poprzez wywieszone materiały i plakaty, informowano o wytycznych służb sanitarnych w zakresie zasad higieny, dystansu społecznego. Obok pomocy finansowej cudzoziemcy korzystali ze specjalistycznego poradnictwa, świadczonego przez pracowników tut. Ośrodka oraz instytucji i organizacji współdziałających ze służbami społecznymi. W zależności od potrzeb było to poradnictwo prawne lub rodzinne.

Jednocześnie każdy cudzoziemiec otrzymywał szczegółowe informacje na temat konieczności dopełnienia formalności związanych z pobytem na terytorium RP takich jak: zameldowanie, nadanie numeru PESEL, korzystanie ze świadczeń służby zdrowia, rejestracja w Miejskim Urzędzie Pracy. Ponadto świadczone pomoc przy: opracowywaniu pism i podań, zapisywaniu dzieci do szkół, wypełnianiu wniosków i formularzy, kompletowaniu dokumentów, wynajmowaniu lokali mieszkalnych i kontaktach ze środowiskiem lokalnym, kontaktach ze służbą zdrowia.

Natomiast w ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin dotkniętych trudną sytuacją życiową kontynuowano działania zorientowane na: korzystanie migrantów z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, częściowe lub całkowite zwolnienie cudzoziemców z opłat za wydanie kart pobytu, korzystanie ze świadczeń rodzinnych

i wychowawczych, zapisanie do lekarza rodzinnego, odbywanie wspólnych wizyt u lekarza, pozyskiwanie dokumentacji medycznej, pozyskiwanie świadczeń dla osób niepełnosprawnych, pozyskiwanie świadczeń alimentacyjnych, pozyskanie stopnia niepełnosprawności. Ponadto migranci systematycznie mobilizowani byli do podejmowania aktywności zawodowej i wykorzystywania własnego potencjału w pokonywaniu trudności życiowych. Wymiernym efektem inicjatyw motywujących było realizowanie przez część cudzoziemców aktywności zawodowej.

2. Pomoc dla cudzoziemców udzielona na zasadach ogólnych

Cudzoziemcy otrzymywali wsparcie w postaci pracy socjalnej. Objęto nią 163 rodziny cudzoziemców legitymujących się: ochroną ze względów humanitarnych, pobytem tolerowanym, zgodą na pobyt w RP obywatela Unii Europejskiej, Kartą Polaka, tytułem rezydenta długoterminowego UE, migrantów uczestniczących w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, cudzoziemców z pobytem stałym lub czasowym, uchodźców wojennych z Ukrainy, cudzoziemców ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą, jak również cudzoziemców o nieuregulowanym pobycie na terytorium RP w tym w szczególności ubiegających się o pobyt stały w Polsce.

W 2022 roku pomoc świadczona na rzecz ww. rodzin cudzoziemskich dotyczyła ich bieżącego funkcjonowania, a także spraw związanych z zapisami ustawy o cudzoziemcach, ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zmianami w zapisach ustawy o Karcie Polaka oraz innych ustaw podejmujących kwestie cudzoziemców. Pracownicy MOPR w Lublinie kontaktowali się w sprawach cudzoziemców ze szkołami, służbami medycznymi, Urzędem ds. Cudzoziemców, Lubelskim Urzędem Wojewódzkim, Strażą Graniczną, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemców pracownikami socjalnymi.

Celem podejmowanych inicjatyw było usprawnienie: legalizacji pobytu migrantów w Polsce, procesu leczenia cudzoziemców, uczestnictwa cudzoziemców w zajęciach organizowanych przez Szkoły Językowe, dokonywania opłat za usługi medyczne, dobrowolnych powrotów, legalizacji i pobytu migrantów w Polsce, ubiegania się o mieszkanie, wyjaśnienie zasad korzystania z przysługujących uprawnień w sposób szczególny o uprawnieniach wynikających z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i świadczeniach rodzinnych, informowanie o zobowiązaniach cudzoziemców i o realiach życia kraju przyjmującego, a zwłaszcza wyjaśnianie rozbieżności, pomiędzy oczekiwaniami cudzoziemców a ich faktycznymi możliwościami. Jednocześnie kontynuowano działania mające na celu przezwyciężenie bezdomności wśród cudzoziemców. W tym celu wspierano cudzoziemców w wynajmie mieszkań oraz pozyskaniu lokali mieszkalnych z zasobów gminy lub województwa.

W 2022 r. 23 rodziny wynajęły mieszkania na wolnym rynku, 5 rodzin w tym 8 osób, uzyskało możliwość przebywania w mieszkaniach chronionych treningowych, prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Praca socjalna prowadzona na rzecz cudzoziemców odnosiła się nie tylko do samych migrantów lecz również do społeczeństwa przyjmującego. W tym celu w ramach działalności stanowiska, udzielano innym pracownikom tut. Ośrodka informacji dotyczących różnic pomiędzy migracją przymusową i dobrowolną, prawa unijnego i polskiego dotyczącego

cudzoziemców, procedur finansowania oraz możliwych do zastosowania formy wsparcia cudzoziemców z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i wychowawczych, uprawnień i zobowiązań cudzoziemców, stosownych do ich form pobytu, dokumentów wydawanych cudzoziemcom, zasad korzystania z usług medycznych, udzielania wsparcia na rzecz rodzin z Ukrainy.

3. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka

Zarządzeniem nr 146/3/201 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 marca 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wskazany do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka. a w szczególności do:

1. wypłaty świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej;
2. składania do wojewody wniosku o udzielenie dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych;
3. przekazywania wojewodzie informacji o poziomie wykorzystania dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych.

W 2022 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wpłynęło 68 decyzji Wojewody Lubelskiego w sprawie przyznania świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wskazujące Prezydenta Miasta Lublin jako właściwego do ich wypłaty. Dotacja przeznaczona na wypłatę świadczeń pieniężnych została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem. Wypłacono **675 świadczeń pieniężnych, dla 79 osób** wskazanych w decyzjach Wojewody Lubelskiego na kwotę: **681 615,00 zł**. Wydatkowanie pełnej kwoty dotacji rezerwy celowej w kwocie: 681 615,00 zł. wynikały z tego, że: wszystkie osoby zgłosiły się do tutejszego Ośrodka celem złożenia oświadczenia w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka. Cudzoziemcy przy okazji składania oświadczeń o wyborze formy wypłaty świadczenia pieniężnego oczekiwali uzyskania informacji nt. mieszkalnictwa, form zatrudnienia, możliwości podejmowania pracy przez cudzoziemskich studentów, sytuacji na rynku pracy, możliwych do zastosowania form wsparcia w ramach świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczeń z pomocy społecznej itp. Ponadto oczekiwali uzyskania informacji nt. uprawnień i zobowiązań przysługujących cudzoziemcom legitymującym się pobylem stałym. Byli informowani nt. organizacji pozarządowych udzielających bezpłatnej pomocy prawnej, pomocy rzeczowej lub finansowej. Natomiast osoby zainteresowane uzyskiwały dane teleadresowe podmiotów prowadzących naukę języka polskiego.

4. Współpraca i udzielanie wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi

MOPR w Lublinie podejmował wielokierunkowe działania zmierzające do usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów, współpracując w tym zakresie ze:

- **Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie**. Pracownicy oraz wolontariusze poprzez akcje i kampanie społeczne zabiegali o akceptację społeczną dla cudzoziemców, udzielali wsparcia w formie żywności oraz bonów zakupowych, świadczyli usługę tłumacza w kontaktach z urzędami i innymi

instytucjami, stale współpracowali z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie;

- **Stowarzyszenie Solidarności Globalnej w Lublinie.** Pracownicy oraz wolontariusze udzielali wsparcia w formie schronienia na rzecz cudzoziemców, współpracowali z pracownikami socjalnymi MOPR w Lublinie.
- **Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa w Lublinie.** Fundacja świadczyła na rzecz cudzoziemców bezpłatną pomoc prawną obejmującą; informowanie o uprawnieniach przysługujących obcokrajowcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; wspieranie w procedurach dotyczących legalizacji pobytu;
- **Stowarzyszeniem Homo-Faber.** Stowarzyszenie, w swej działalności koncentrowało się na wielokulturowości Miasta Lublin, w tym podejmowało działania mające na celu otwarcie społeczności lokalnej, która przyjmuje imigrantów i uchodźców. Stowarzyszenie świadczyło lekcję języka polskiego w formie stacjonarnej oraz on-line;
- **Caritas Archidiecezji Lubelskiej, Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom – Dom Przyjaźni.** Pracownicy oraz wolontariusze udzielali wsparcia na rzecz rodzin z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym, oraz cudzoziemcom z pobytem czasowym. Współpracowali z pracownikami MOPR Lublin w zakresie możliwości przyznawania świadczeń z pomocy społecznej oraz możliwości pozyskania innych form wsparcia na terenie miasta Lublin;
- **Szkołą Języka i Kultury Polskiej - jednostką Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.** W ramach nawiązanej współpracy cudzoziemcy byli kierowani przez pracowników socjalnych na lekcję prowadzone przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej.

Zaznaczyć należy, iż obiektywne czynniki wynikające z sytuacji epidemicznej poskutkowały tym, że działania integracyjne przyniosły mniejsze rezultaty od zakładanych. Obostrzenia w kontaktach międzyludzkich spowodowały, iż migranci przymusowi nie utrwalali relacji społecznych, nie wykorzystywali w pełni umiejętności zawodowych, nie rozwijali kompetencji ukierunkowanych na wywiązywanie się z obowiązków i korzystanie z przysługujących uprawnień. Z uwagi na konflikt zbrojny w Ukrainie, większość instytucji oraz organizacji pozarządowych skupiła swoją uwagę na udzielaniu wsparcia uchodźcom wojennym. Pomoc na rzecz uchodźców pochodzących z innych krajów została znacznie ograniczona, jedną z trudności był dostęp do nauki języka polskiego, gdyż większość szkół językowych skupiła się na nauce języka polskiego obywateli Ukrainy. Powyższa sytuacja miała też duży wpływ na poszukiwanie pracy przez cudzoziemców posiadających status uchodźcy oraz ochronę uzupełniającą, gdyż na rynku pracy pojawiło się wielu chętnych do podjęcia zatrudnienia. Dodatkowo pojawił się również problem z dostępem do edukacji, z uwagi na fakt, iż wśród uciekających przed wojną obywateli Ukrainy było bardzo dużo rodzin z dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym.

VIII. MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkania chronione stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Pobyt w mieszkaniu chronionym wymaga skierowania decyzją administracyjną wydaną przez Sekcję ds. domów pomocy społecznej. Za pobyt i usługi wsparcia w mieszkaniu chronionym mieszkańcy ponoszą odpłatność, ustalaną w drodze decyzji administracyjnej w oparciu o ich dochody.

1. Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku w Domu Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie

Dom Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 dysponuje **15 mieszkaniami chronionymi dla 33 osób** i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone są jako mieszkania chronione treningowe lub wspierane. **W roku 2022 funkcjonowało 8 mieszkań treningowych i 7 mieszkań wspieranych.** Z pobytu w mieszkaniach chronionych **skorzystało 37 osób** z różnym rodzajem niepełnosprawności. Ponadto we wskazanym DPS prowadzone są mieszkania chronione, w których realizowane są Programy Usamodzielniania lub Wspierania, dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców, które umożliwią stopniowe osiągnięcie satysfakcjonującego poziomu funkcjonowania, jak również zapewniają potrzeby życiowe mieszkańców w dalszym procesie ich zdrowienia. Wsparcie oferowane mieszkańcom mieszkań chronionych koncentruje się na przywracaniu umiejętności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Głównym celem tych mieszkań, jest wyrobienie u mieszkańców umiejętności i nawyków niezbędnych w życiu codziennym, aktywizacji zawodowej, racjonalnego gospodarowania budżetem własnym, a także samokontroli stanu zdrowia i kondycji psychicznej. Przeznaczone są dla osób, które ze względu na chorobę, sytuację życiową, niepełnosprawność lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie całodobowej opieki świadczonych przez jednostkę. W szczególności są to osoby korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej lub zakładzie aktywności zawodowej, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym ma stanowić etap w procesie rehabilitacji społecznej lub zawodowej.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez DPS zamieszkiwały 33 osoby.

Do miesiąca października 2022 r. w ramach projektu „LUBInclusiON - działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowanym na terenie miasta Lublin w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 funkcjonowały mieszkania wspomagane z przeznaczeniem dla 6 osób, prowadzone przez Dom Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie. Natomiast od miesiąca listopada 2022 r. wskazane powyżej mieszkania finansowane

są ze środków budżetu Miasta Lublin. Wraz ze zmianą sposobu finansowania tych placówek, zmieniła się forma przyjmowania osób chętnych do tych mieszkań. Okres pobytu oraz wysokość odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych od miesiąca listopada 2022 r. ustalany jest w drodze umowy cywilno-prawnej. Celem tych mieszkań jest przygotowywanie mieszkańców do uzyskania jak najwyższego poziomu samodzielności życiowej, adekwatnego do posiadanych zdolności. W roku 2022 z mieszkań wspomaganych skorzystało 6 osób.

2. Mieszkania chronione dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Miasto Lublin dysponuje również ofertą pomocy w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych, przeznaczonych dla cudzoziemców. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej o ten rodzaj wsparcia mogą ubiegać się cudzoziemcy legitymujący się statusem uchodźcy, ochroną uzupełniającą lub zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. Zasady pobytu w mieszkaniach chronionych określa regulamin. Okres przebywania migrantów w mieszkaniu chronionym zależy od indywidualnej sytuacji osób i rodzin oraz stopnia zaangażowania w realizację programu wpierania.

W okresie sprawozdawczym prowadzono cztery mieszkania chronione dla cudzoziemców, przy czym jedno z mieszkań od września 2021 r. zostało wyłączone z użytkowania z uwagi na zły stan techniczny. W 2022 r. przeprowadzono generalny remont mieszkania, które zostanie przeznaczone do użytkowania w 2023 r.

Z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało **8 cudzoziemców z 5 rodzin**. Łączne wydatki na wszystkie mieszkania chronione wyniosły: **114 121,75 zł** z czego 9 976,27 zł na zakup materiałów i wyposażenia. Natomiast wydatki związane z utrzymaniem czterech mieszkań chronionych wyniosły: 104 145,48 zł w tym: czynsz: 16 030,34 zł, natomiast opłaty za wodę, nośniki energii, wyniosły: 18 581,59 zł, remonty i inne usługi wyniosły: 69 533,55 zł.

Zaznaczyć należy, iż pomimo ogólnego wzrostu cen, koszt utrzymania mieszkań chronionych od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie, co może świadczyć o efektach realizowania wśród cudzoziemców nauki racjonalnego gospodarowania nośnikami energii. Cudzoziemcy, którzy uzyskują dochód przekraczający kryterium dochodowe, zobowiązani byli do wnoszenia opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych. W okresie sprawozdawczym z pobytu w mieszkaniu chronionym korzystały rodziny, których dochód był wyższy od ustawowego kryterium. Zatem, cudzoziemcy wnosili odpłatności za niepieniężne świadczenie z pomocy społecznej. Rodziny zobowiązane do odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym wniosły odpłatność w łącznej kwocie: 10 564,55 zł.

3. Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków

Mieszkania chronione są bardzo ważnym elementem systemu wsparcia usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich.

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz

integracji ze społecznością lokalną - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Mieszkania chronione są wyposażone w niezbędne meble, podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego oraz w komputer (pomoc w nauce). Za każde mieszkanie chronione odpowiedzialny jest pracownik socjalny, który ma prawo wstępu do mieszkania chronionego. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego, kontrola przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów, współpraca z opiekunami usamodzielnienia mieszkańców oraz kontrola realizacji przez mieszkańców indywidualnego programu usamodzielnienia. Pracownik socjalny dokonuje również planowych zakupów zgodnie z bieżącymi potrzebami oraz nadzoruje przeprowadzanie niezbędnych remontów.

W 2022 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 7 mieszkań chronionych typu treningowego o łącznej liczbie 25 miejsc, z których skorzystało 30 osób usamodzielniających się (11 z placówek, 19 z rodzin zastępczych). Wydatki poniesione w 2022 roku na prowadzenie mieszkań chronionych wyniosły 104 800,10 zł.

Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia pieniężnego w ramach pomocy w usamodzielnieniu oraz świadczenia niepieniężnego z pomocy społecznej w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych dokonywane było w drodze decyzji administracyjnej. Osoba zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest zobowiązana do ponoszenia odpłatności za pobyt. Od dnia 1 listopada 2013 r. zgodnie z Uchwałą Nr 850/XXXIII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych realizujących zadania własne Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 17 września 2013 r. poz. 3912, z późn. zm.). W roku 2022 z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym na konto dochodowe MOPR w Lublinie wpłynęła kwota 28 422,68 zł.

IX. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Wydział świadczeń socjalnych w 2022r. realizował w ramach kompetencji m.in. następujące formy wsparcia:

I. Świadczenia w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych, w tym:

- 1) zasiłek rodzinny,
- 2) dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:
 1. dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
 2. dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 3. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
 4. dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 5. dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 6. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
 7. dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

3) świadczenia opiekuńcze:

- zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

II. Zasiłki dla opiekunów w ramach ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

III. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

IV. Jednorazowe świadczenia „Za Życiem” w ramach ustawy przepisy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

V. Świadczenia wychowawcze w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

1. Realizacja świadczeń socjalnych

W 2022 r. pracownicy Wydziału przyjmowali wnioski o zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze oraz wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, a także wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wnioski o świadczenie rodzicielskie. Ogółem przyjęto **11 680** wniosków o świadczenia, w tym:

- 5 088 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- 1 825 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- 635 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
- 130 wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 1 611 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- 595 wniosków o świadczenie rodzicielskie,
- 1 wniosek o zasiłek dla opiekuna,
- 1 739 wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego,

- 56 wniosków o jednorazowe świadczenie „Za Życiem”.

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w bazie danych, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. wydano ogółem **15 679 decyzji administracyjnych** (przyznające, zmieniające, uchylające, odmowne lub umarzające postępowanie), w tym:

- 13 230 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, zasiłku dla opiekuna, w tym 1 443 decyzje w oparciu o zapisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19
- 511 decyzji w sprawie świadczeń rodzicielskich,
- 1 890 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- 48 decyzji w sprawie jednorazowego świadczenia „Za Życiem”.

1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W 2022 r. wydatki z tytułu wypłat dla świadczeniobiorców wyniosły 103 618 781 zł. W odniesieniu do 2021 r. były wyższe o 1 566 273 zł (w 2021 r. do 2020 r. wzrost wynosił 1 557 231 zł.)

Wzrost wydatków wynikał głównie z wyższej kwoty wypłaconej na świadczenia opiekuńcze w postaci świadczenia pielęgnacyjnego (o niemal 5,87 mln zł, w 2021 o 4,23 mln zł) oraz składki społeczne i zdrowotne. Wartość wypłacanych świadczeń opiekuńczych znacznie wzrosła m.in. z uwagi na zwiększoną od stycznia wysokość świadczenia pielęgnacyjnego z 1 971 zł (w 2021 r.) miesięcznie na 2 119 zł (w 2022 r.) miesięcznie, co ma także wpływ na wzrost kwoty opłacanych składek zarówno społecznych jak i zdrowotnych od podstawy wysokości świadczenia.

W przypadku pozostałych świadczeń odnotowano spadek wydatków m.in. na zasiłki rodzinne i dodatki (o prawie 3,1 mln zł) na świadczenia rodzicielskie (blisko 0,87 mln zł), w ramach funduszu alimentacyjnego (o ponad 1,3 mln zł).

Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2021 i 2022

Lp.	Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2021 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2022 (w zł)	Wzrost/spadek w zł	Wzrost/spadek w %
1.	Zasiłki rodzinne wraz ze świadczeniami wypłacanymi na podstawie art. 5 ust. 3 tzw. "zł za zł"	12 964 206	10 811 202	-2 153 004	-16,61%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	6 300 175	5 356 271	-943 904	-14,98%
3.	Świadczenia opiekuńcze	52 176 988	58 043 707	5 866 719	11,24%
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1 756 000	1 332 000	-424 000	-24,15%
5.	Fundusz alimentacyjny	12 049 567	10 739 579	-1 309 988	-10,87%
6.	Świadczenie rodzicielskie	6 677 218	5 808 965	-868 253	-13,00%
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	8 017 959	9 016 968	999 009	12,46%
8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	2 110 395	2 510 089	399 694	18,94%

9.	WYDATKI OGÓŁEM (w zł):	102 052 506	103 618 781,00	1 566 273,00	1,53%
-----------	-------------------------------	--------------------	-----------------------	---------------------	--------------

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Jak obrazuje powyższa tabela Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach zadań będących w kompetencjach Wydziału świadczeń socjalnych największe wydatki poniósł na wypłatę świadczeń opiekuńczych, których wartość stanowi aż 56,02% (w 2020r. 47,71% w 2021r. 51,13%) ogółu wydatków, jeżeli do kategorii świadczeń opiekuńczych zaliczy się nierozzerwalne z nimi składki udział wzrasta do 67,14% (w 2020r. 55,89% w 2021 r. 61,05%). Należy zaznaczyć, że znaczną część wydatków w kategorii świadczeń opiekuńczych generują zasiłek pielęgnacyjny ze względu na liczbę osób uprawnionych do korzystania ze wsparcia (33,57% przy 37,22% w 2021 r.) oraz świadczenie pielęgnacyjne ze względu na wysokość świadczenia (65,16% przy 60,24% w 2021 r.).

Wydatki na zasiłki rodzinne, znalazły się na drugiej pozycji, stanowiąc 10,43% (w 2020 r. 15,21% a w 2021r. 12,70%) wydatków. Ujmując zasiłki rodzinne razem z dodatkami otrzymamy w sumie 15,60% (w 2020r. 22,17% a w 2021r. 18,88%) udziału w stosunku do ogółu wypłaconych świadczeń rodzinnych.

Trzecim pod względem wartości wydatków typem świadczeń jest wypłata funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu Ośrodek wypłacił 10 739 579 zł (w 2020 r. 12 748 521 zł, w 2021 r. 12 049 567 zł) co stanowi 10,36% (w 2020 r. 12,69% a w 2021 r. 11,81%) ogólnej puli wydatków na świadczenia rodzinne.

W 2022 r. wydatki na świadczenia wyniosły 92 091 724 (bez składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego). Średniomiesięczne wydatki na wypłaty świadczeń wyniosły 7 674 310 zł (w 2020r. 7 689 953 zł a w 2021 r. - 7 660 346 zł).

Wysokość wypłat w poszczególnych miesiącach ulegała wahaniom, największy skok w wartości realizowanych świadczeń corocznie występuje we wrześniu, spowodowane jest to wypłatą płatnego raz w roku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W miesiącach październik, listopad, grudzień występują wahania z uwagi na początek nowego okresu świadczeniowego (z funduszu alimentacyjnego od października, ze świadczeń rodzinnych od listopada) i stopniowy wpływ i rozpatrywanie nowych wniosków na kolejny okres świadczeniowy.

Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2022 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń (w zł)	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia (w zł)
1.	Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art.5 ust.3	644 508,98	13 547	47,58
2.	Zasiłki rodzinne	10 166 692,84	86 890	117,01
3.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	5 356 271,00	40 680	131,67
3.1.	urodzenia dziecka	299 000,00	299	1 000,00
3.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	618 708,00	1 583	390,85
3.3	samotnego wychowywania dziecka	1 173 069,00	5 874	199,71
3.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	990 020,00	9 255	106,97
3.4.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	125 280,00	1 392	90

3.4.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	864 740,00	7 863	109,98
3.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	506 923,81	5 067	99,85
3.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	39 204,00	396	99
3.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	30 510,00	270	113
3.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	8 694,00	126	69
3.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 729 570,00	18 206	95
4.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 w.2 + w. 3)	16 167 472,82	141 117	114,57
5.	Zasiłki pielęgnacyjne	19 484 662,16	90 381	215,58
6.	Świadczenia pielęgnacyjne	37 822 221,00	18 008	2 100,30
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	736 824,00	1 193	617,62
8.	Świadczenia opiekuńcze (w. 5 +w. 6 +w. 7)	58 043 707,16	109 582	529,68
9.	Razem (w. 4 + w. 8)	74 211 179,98	250 699	296,02
10.	Świadczenie rodzicielskie	5 808 964,70	6 366	912,5
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1 332 000,00	1 332	1 000,00
12.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.9 + w. 10 +w.11)	81 352 144,98	258 397	314,83
13.	Fundusz alimentacyjny	10 186 111,76	22 117	460,56
14.	Fundusz alimentacyjny „zł za zł”	553 466,92	1 638	337,89
15.	Zasiłek dla opiekuna	262 382,00	425	617,37
16.	RAZEM (w.12 +w.13 +w.14+w.15)	92 354 105,66	282 577	326,83
17.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	9 016 968,43	16 798	536,79
18.	RAZEM (w.16 +w.17)	101 371 073,66	299 375	338,61
19.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	2 510 088,98	14 209	176,65

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.2. Rodziny objęte pomocą

W ramach omawianych świadczeń w formie zasiłków rodzinnych w 2022 r. Ośrodek objął pomocą 13 280 rodzin. Jest to ponowny spadek liczby rodzin objętych pomocą w stosunku do lat ubiegłych. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla której wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany jest już od 2007 r.

Porównanie lat 2021 i 2022 (patrz tab. 30) jednoznacznie wskazuje na spadek liczby rodzin korzystających z większości świadczeń. Nieznaczny wzrost odnotowano jedynie przy świadczeniach pielęgnacyjnych oraz zasiłkach pielęgnacyjnych. Ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego w 2022 r. korzystało o 12,26% zaś z zasiłku pielęgnacyjnego blisko o 1% więcej klientów niż w roku poprzedzającym.

W zakresie zasiłków rodzinnych i dodatków w zasadzie nieistotny wzrost odnotowano wyłącznie w przypadku liczby rodzin korzystających ze wsparcia w formie dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła. Liczba rodzin pobierających zasiłki

rodzinne zmalała o 20,27% natomiast najwyższy spadek wśród liczby dodatków do zasiłków rodzinnych odnotowano w przypadku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 17,15% (z 3 551 na 2 942).

Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2021-2022

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2021	Liczba rodzin 2022	Wzrost/ spadek 2021/2020
1.	Zasiłki rodzinne	5265	4198	-20,27%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	4373	3571	-18,34%
2.1.	urodzenia dziecka	429	291	-32,17%
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	303	209	-31,02%
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	-	-	-
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	575	462	-19,65%
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	939	804	-14,38%
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	171	157	-8,19%
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	768	704	-8,33%
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	3551	2942	-17,15%
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	54	54	0,00%
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	35	37	5,71%
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	19	17	-10,53%
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1319	1158	-12,21%
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	5265	4199	-20,25%
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7628	7701	0,96%
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1436	1612	12,26%
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	-	-	-
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	224	130	-41,96%
8.	Zasiłek dla opiekuna	64	44	-31,25%
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6 + w. 7 + w. 8)	8197	8315	1,44%
10.	Razem (w. 3 + w. 9)	12826	11549	-9,96%
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1717	1301	-24,23%
12.	Świadczenie rodzicielskie	1081	918	-15,08%
13.	zł za zł	465	420	-9,68%
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10+w.11+w.12+w.13)	14071	13280	-5,62%
15.	Zaliczka alimentacyjna	-	-	-
16.	Fundusz alimentacyjny	1463	1247	-14,76%
17.	RAZEM (w.14 + w.15 + w.16)	15534	14527	-6,48%
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	-	-	-
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1457	1517	4,12%
20.	RAZEM (w.17 + w. 18 + w.19)	15534	14527	-6,48%

21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1229	1283	4,39%
23.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.3. Zasiłek dla opiekuna

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. uznającego art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 30 kwietnia 2014 r. poz. 567) wprowadzono nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna.

Ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek od 1 listopada 2018 r. przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie (wcześniej 520 zł) ponadto podobnie jak w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego, przy zasiłku dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

W 2022 r. opłacono 425 świadczeń 44 rodzinom łącznie na wartość 262 382,00 zł.

1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”

Od dnia 01 stycznia 2017 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin w zakresie dostępu do:

1. świadczeń opieki zdrowotnej,
2. instrumentów polityki na rzecz rodziny - w postaci jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód rodziny. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg ten nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dokonał wypłat świadczeń dla 45 rodzin na łączną kwotę 188 000 zł.

2. Postępowanie z zakresu nienależnie pobranych świadczeń

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń (trzech pracowników) prowadziło postępowanie wobec **1 505** osób zobowiązanych do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, ustalonych w Wydziale świadczeń socjalnych, z czego wobec **708** osób postępowanie zostało wszczęte bądź rozpoczęta procedura w 2022 roku.

W okresie od stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku pracownicy Działu ds. osób zobowiązanych wydali łącznie 889 dokumentów zobowiązujących do zwrotu należności względem MOPR Lublin, tj. **740** decyzji administracyjnych ustalających nienależnie pobrane świadczenia ze świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna oraz ze świadczenia Dobry start, jak również 11 pism do banków o zwrot świadczeń wypłaconych po zgonie osoby uprawnionej i 138 pism do organów rentowych o zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

W roku 2022 wystawiono łącznie 239 upomnień (w tym obejmujących należności Wydziału Świadczeń Socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych MOPR w Lublinie). Wystawiono łącznie 362 tytuły wykonawcze (w tym obejmujących należności Wydziału Świadczeń Socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych MOPR w Lublinie).

W 712 sprawach prowadzono korespondencję z zobowiązanymi w sprawie sposobu spłaty należności lub zastosowania ulgi w spłacie oraz wysokości zadłużenia i przebiegu postępowania. W tym celu nawiązano współpracę z pracownikami działu ds. pomocy środowiskowej celem ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej, majątkowej i zdrowotnej rodziny, wystosowano pisma do zobowiązanych, pozyskano oświadczenia poświadczające szczególne okoliczności stanowiące podstawę do zastosowania ulgi w spłacie należności oraz nawiązano kontakt telefoniczny z osobami zobowiązanymi, tj. z 355 osobami. Ostatecznie w 83 sprawach wszczęto procedurę w sprawie udzielenia ulgi poprzez rozłożenie spłaty należności na raty, bądź umorzenia należności. Natomiast w 357 sprawach wystosowano zawiadomienia w sprawie dokonywanych potrąceń z bieżących świadczeń ze wskazaniem czasookresu dokonywanych potrąceń oraz kwoty w rozbiciu na należność główną i odsetki ustawowe za opóźnienie.

W związku z egzekucją prowadzoną przez Wydział Egzekucji Urzędu Miasta Lublin oraz urzędy skarbowe na terenie całego kraju prowadzono stałą współpracę w zakresie informowania organy egzekucyjne o zobowiązanym i jego majątku w zakresie niezbędnym do prowadzenia egzekucji administracyjnej oraz przekazywano informacje o aktualnej wysokości zobowiązań. Ponadto w 95 sprawach wezwano zobowiązanych do złożenia oświadczeń o posiadanych składnikach majątkowych i źródłach dochodu oraz o prawdziwości i zupełności tego oświadczenia. Łącznie wystosowano 756 pism mających związek z prowadzonym postępowaniem.

W ramach działań podejmowanych przez pracowników Działu mających na celu wyegzekwowanie należności wystosowane zostały pisma do Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, do sądów i komorników sądowych. Skierowano również wnioski celem ustalenia danych meldunkowych oraz do komórek organizacyjnych UM Lublin. Łącznie wystosowano 163 pisma i wnioski.

Działania podejmowane przez Dział związane z odzyskaniem świadczeń nienależnie pobranych/opłat i wydatków wymagających współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi MOPR w Lublinie, do których wystosowano 70 pism celem:

1. ustalenia zasadności wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji,
2. ustalenia danych osobowych dłużników ich miejsca pobytu i majątku,
3. ustalenia, czy zastosowane zostały ulgi w spłacie zobowiązania,
4. wskazania na jakim etapie postępowania egzekucyjnego znajduje się sprawa.

W związku z funkcjonowaniem systemu KSAT pracownicy Działu w okresie od stycznia 2022 roku do grudnia 2022 roku wprowadzili do systemu 1 138 dokumenty dotyczące należności do zwrotu.

Łącznie do Działu ds. osób zobowiązanych wpłynęło 249 zestawień dotyczących wpłat poszczególnych kontrahentów. Na każdą otrzymaną pisemną listę dokonywano weryfikacji przedstawionych przez Dział ds. finansowo-księgowych propozycji zaksięgowania należności od stycznia 2022 roku do grudnia 2022 roku pracownicy Działu zweryfikowali 1 365 wpłat.

Pracownicy Działu wystosowali do Działu ds. finansowo-księgowych 283 pisma celem dokonania zwrotu nadpłaconych kwot, ustalenia numerów kont bankowych, wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, dokonania opłat sądowych, przeksięgowania kwot na poszczególnych kontach bankowych w sprawach indywidualnych.

W związku z obowiązkiem dokonywania potrąceń z bieżących świadczeń na rzecz spłaty zobowiązań finansowych Dział ds. osób zobowiązanych sporządził i przekazał do Działu ds. finansowo-księgowych 51 list z informacją o zobowiązanych, o wysokości potrącenia z uwzględnieniem należności głównej i odsetek oraz rachunku bankowego, na który należy zaksięgować należność.

Ponadto pracownicy wystosowali do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych 91 wnioski o udzielenie informacji, czy zobowiązani pobierają świadczenie wychowawcze. W konsekwencji wystosowano 31 wnioski o dokonywanie potrąceń nienależnie pobranych świadczeń z wypłacanego świadczenia wychowawczego.

W roku 2022 wartość odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych ukształtowała się na poziomie 829 029,00 złotych i była wynikiem przeprowadzenia procedur dążących do zwrotu ww. świadczeń w 754 sprawach.

Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane

Rodzaj świadczenia	Odzyskana kwota	BO+przypisy (kwota do odzyskania w 2022 r.)	Wskaźnik procentowy wykonania dochodów
Świadczenia rodzinne	582 616	1 113 753	52,31%
Fundusz alimentacyjny	123 035	463 229	26,56%
Zasiłek dla opiekuna	1 632	6 666	24,48%
Świadczenie „Dobry start”	934	1 236	75,59%
Świadczenie wychowawcze	120 813	283 803	42,57%
Łącznie:	829 029	1 868 686	44,36%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

3. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Jako organ właściwy wierzyciela oraz organ właściwy dłużnika w 2022 roku pracownicy Sekcji ds. funduszu alimentacyjnego:

- przygotowali i wysłali dłużnikom alimentacyjnym 1 637 informacji o przyznanych osobie uprawnionej świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań dłużników alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa wraz ze wskazaniem obowiązku zwrotu należności,
- przygotowali i wysłali 1 213 wezwań do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
- przeprowadzili z dłużnikami alimentacyjnymi 390 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrali oświadczenia majątkowe,
- przygotowali oraz wysłali do organów właściwych dłużników 506 wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
- przygotowali oraz wysłali 138 informacji do powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- zobowiązano 55 dłużników do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, albo poszukująca pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania jako bezrobotny,
- przygotowali oraz wysłali 89 zawiadomień o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz każdorazowo występowano do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne o wydanie zaświadczeń o wywiązywaniu się dłużnika alimentacyjnego przez okres ostatnich 6 miesięcy w każdym miesiącu zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów,
- przygotowali, wydali oraz wysłali 43 decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (liczba decyzji wg daty, w której decyzja stała się ostateczna),
- przygotowali oraz wysłali 24 decyzje o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- przygotowali oraz skierowali do właściwych miejscowo Prokuratur 41 wniosków
- ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu karnego,
- w związku ze skierowanymi wnioskami o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 kk pracownicy sekcji udzielali pisemnych informacji komisariatom policji w żądanym zakresie, wzywani byli na wniosek prokuratora na komisariaty policji do składania zeznań, natomiast w sprawach gdzie wystawiony został akt oskarżenia wzywani byli przez Sąd imiennie na wyznaczone rozprawy i składali zeznania w sprawach karnych dłużników alimentacyjnych,
- przygotowali oraz skierowali do właściwego starosty bądź prezydenta 13 wniosków o zatrzymanie dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,

- przygotowali oraz skierowali do właściwego starosty bądź prezydenta 22 wnioski o uchylenie decyzji o zatrzymaniu dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,
- przygotowali oraz przekazali organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne 84 informacje istotne dla skuteczności egzekucji,
- przygotowali oraz wysłali organom właściwym wierzyciela oraz komornikom sądowym 763 informacje o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych oraz o ich efektach
- przygotowali oraz przekazali komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne 86 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- przygotowali i przekazali komornikom sądowym 1 854 wnioski o wszczęcie oraz przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego lub o rozszerzenie egzekucji wraz z zestawieniem stanu należności,
- przygotowali i przekazali komornikom sądowym 799 wniosków wierzyciela o wystąpienie przez komornika sądowego z wnioskiem o udostępnienie wykazu ksiąg wieczystych z Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych, w których dłużnik występuje jako właściciel, użytkownik wieczysty lub uprawniony z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu,
- przygotowali i przekazali komornikom sądowym 4 542 zawiadomienia o zmianie pełnomocnika w postępowaniu egzekucyjnym dłużników alimentacyjnych
- kontynuowali współpracę z komornikami sądowymi prowadzącymi postępowania egzekucyjne w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji dotyczących miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego oraz innych mających wpływ na prowadzone działanie, a tym samym możliwości podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz egzekucji wypłaconych należności,
- w przypadku braku informacji o miejscu zamieszkania, pobytu bądź korespondencji występowali każdorazowo poprzez rejestr centralny Empatia o dane m.in. z systemu PESEL, CEIDG, ZUS, AC Rynek Pracy,
- występowali dodatkowo z wnioskami o udostępnienie danych do Krajowego Rejestru Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości oraz do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej,
- weryfikowali dane zawarte w systemach informatycznych: Biura Ewidencji Ludności (dane meldunkowe), POMOST (miejsce zamieszkania, skład rodziny, formy udzielonej pomocy), SEPI (dane adresowe, status bezrobotnego).

Ponadto przekazywano na bieżąco do biur informacji gospodarczej, informacje gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz w dwutygodniowych odstępach dokonywano aktualizacji danych lub usuwano (zgon, spłata należności).

W 2022 r. do biur zgłoszonych zostało 3 709 dłużników alimentacyjnych, w tym 77 nowych dłużników.

W 2022 r. prowadzone były również postępowania egzekucyjne z nieruchomości dłużników, wszczęte przez wierzyciela Prezydenta Miasta Lublin w latach 2016 – 2022 lub wszczęte przez innych wierzycieli, a organ wierzyciela przyłączył się do prowadzonej egzekucji w celu odzyskania należności Skarbu Państwa roku oraz kierowane były w 2022 roku kolejne wnioski. W roku 2022 roku na biegu jest ok 200 spraw, ww. sprawy znajdują się na różnych etapach: zajęcia nieruchomości i wszczęcia egzekucji z nieruchomości wraz z wezwaniem dłużnika do zapłaty należności, sporządzenia opisu i oszacowania, zatwierdzenia przez Sąd I lub II licytacji nieruchomości, zatwierdzenia przez Sąd planu podziału kwoty ze zbytej nieruchomości lub też należności zostały przez dłużnika spłacone przed terminem zbycia nieruchomości.

Prowadzenie egzekucji z nieruchomości wymaga dogłębnej, indywidualnej analizy, ustalenia stanu prawnego oraz skompletowania dokumentów do wszczęcia egzekucji, jak również uzupełniania ich w toku jej prowadzenia: przygotowania oddruku z KW, ustalenie właścicieli, współwłaścicieli, udziałów, stanu prawnego nieruchomości, występowania do Urzędów Miast, Starostw Powiatowych, Gmin, Spółdzielni Mieszkaniowych o podjęcie czynności zmierzających do ustalenia składników majątku i składanie wniosków wykazujących interes faktyczny i prawny, ustalania właściwego do prowadzenia egzekucji z nieruchomości komornika sądowego ze względu na położenie nieruchomości, co powoduje konieczność łączenia postępowań prowadzonych przez różnych komorników po uzyskaniu zgody na przekazanie i przejęcie sprawy lub wydawanie kolejnych tytułów wykonawczych celem prowadzenia egzekucji z nieruchomości, wyjaśniania niezgodności w KW, wnoszenia do komorników o podjęcie czynności celem ujawnienia stanu prawnego nieruchomości, jako warunku koniecznego kontynuowania egzekucji z tego składnika., zakładania KW w przypadku jej braku, aktualizowania KW, zabezpieczania praw majątkowych dłużnika do działu spadku, zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej, rozdzielnosci majątkowej i przystępowania do tych spraw w charakterze zainteresowanego, wszczynania postępowań spadkowych w przypadku nabycia spadku, dział spadku, wszczynania postępowań w przedmiocie rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej, wszczynania postępowań o podział majątku wspólnego, występowania do sądu w przedmiocie niezgodności o wydanie orzeczeń., bieżącego monitorowania spraw w toku oraz ścisłej współpracy z właściwymi komornikami sądowymi w zakresie podejmowanych działań, przekazywanych kwot, rozliczenia stanu zadłużenia, udziału w oględzinach nieruchomości, opisie i oszacowaniu na terenie całego kraju, bieżącej obsługa dłużników w zakresie wszczętych egzekucji z nieruchomości.

Poza tym przygotowywano sprawozdawczość z wpłat oraz prognozowanych odsetek czy też zobowiązań dłużników zagranicznych.

Dodatkowo pracownicy Sekcji rozliczyli wpłaty dokonywane tytułem spłaty należności z funduszu alimentacyjnego, czy też wypłaconej zaliczki alimentacyjnej oraz informowali o wpłatach komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne w przypadku otrzymywania wpłat bezpośrednio od dłużników (625 informacji o dokonanych na rachunek Ośrodka wpłatach w zaliczonych na spłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na spłatę zaliczki alimentacyjnej).

Łącznie rozliczono 12 200 wpłat na spłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 6 959 290,72 zł oraz 928 wpłat na spłatę z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę 462 304,65 zł.

Podsumowując, w 2022 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłaconej zaliczki alimentacyjnej odzyskano 7 421 595 zł (w 2021 r. 7 016 325 zł). Należy wskazać, że od 2010 r. spłaty z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu zaliczki alimentacyjnej systematycznie wzrastają i w 2022 r. kwota odzyskanych świadczeń w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 405 270 zł co stanowi wzrost o 5,78%.

Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2021 i 2022

Wyszczególnienie	2021	2022
1. Wyegzekwowana kwota, z tego:	7 016 325	7 421 595
1.1. spłaty zaliczka alimentacyjna, z tego:	437 910	462 305
- dochód BP	218 955	231 153
- dochód gminy Lublin	218 955	231 152
1.2. spłaty fundusz alimentacyjny, z tego:	6 578 415	6 959 291
- dochód BP	2 437 624	2 389 386
- odsetki	2 515 708	2 976 981
- dochód gm. wierzyciela	1 625 083	1 592 924

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

4. Wydawanie zaświadczeń na potrzeby programu „Czyste Powietrze”

W związku ze zmianą przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska mieszkańcy składający wnioski o dofinansowanie w ramach Części 2 Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” winni posiadać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wyliczonego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Tego rodzaju zaświadczenia wydawane są przez Wydział Świadczeń Socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, po uprzednim złożeniu przez zainteresowanych mieszkańców pisemnego żądania wydania zaświadczenia, według wzoru określonego przez Ministra Klimatu. Do Organu wpłynęło 189 wniosków o wydanie zaświadczenia, na które wydano 183 zaświadczenia.

5. Wydawanie zaświadczeń na potrzeby Lubelskiej Karty Miejskiej

Lubelska Karta Miejska (LKM) to, obok loterii Rozlicz PIT w Lublinie, kolejny miejski program premiujący mieszkańców, którzy płacą podatki w Lublinie.

Posiadanie Lubelskiej Karty Miejskiej uprawnia do korzystania z ulg, rabatów i zniżek na miejskie usługi i produkty oferowane przez partnerów w takich obszarach jak: komunikacja miejska, Strefa Płatnego Parkowania, kultura, sport, rekreacja, oświata, zdrowie, gastronomia, handel oraz usługi.

Prawo do korzystania z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień w ramach Programu posiadają:

- osoby, które **rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych** w urzędzie skarbowym właściwym dla osoby zamieszkałej na terenie Gminy Lublin i deklarują w zeznaniu podatkowym, jako miejsce swojego zamieszkania Gminę Lublin, bez względu na to, czy osoby te osiągają dochód;
- osoby, które **rozliczają podatek rolny** z tytułu prowadzonego gospodarstwa rolnego i deklarują w informacji w sprawie podatku rolnego, jako miejsce zamieszkania Gminę Lublin;

- osoby zamieszkujące na terenie Gminy Lublin, **korzystające ze świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie** i nieosiągające dochodów opodatkowanych;
- **dzieci osób, o których mowa w pkt 1-3** do ukończenia przez nie 18 roku życia, a jeżeli uczą się nadal – do ukończenia przez nie nauki, nie dłużej niż do ukończenia 26 roku życia;
- **dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej** instytucjonalnej bądź rodzinnej prowadzonej przez Gminę Lublin - miasto na prawach powiatu lub na jej zlecenie, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 18 roku życia, a jeżeli uczą się nadal – do ukończenia przez nie nauki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.
- **dzieci, które nie ukończyły 6 roku życia**, mają prawo do korzystania z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień w ramach Programu na podstawie LKM nadanej rodzicowi albo opiekunowi prawnemu.

X. REALIZACJA PROGRAMU „RODZINA 500+”

Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadzono systemowe wsparcie polskich rodzin - świadczenie wychowawcze, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze do 30.06.2019 r. z Programu Rodzina 500 plus mogli otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. W przypadku pierwszego lub jedynego dziecka pomoc skierowana była jedynie do rodzin o niskich dochodach (poniżej 800 zł netto na osobę, a 1200 zł w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym). Z dniem 1 lipca 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z nowelizacją ustawy od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze (500+) przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodów rodziny i posiadania alimentów na dziecko.

Następnie z dniem 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którą postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego oraz jego wypłaty prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W przypadkach wniosków złożonych do dnia 31 grudnia 2021 r. właściwość dla rozstrzygnięć w sprawie świadczenia wychowawczego oraz jego wypłaty jest w dalszym ciągu zachowana przez organy właściwe tj. m.in. wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast.

W związku z realizacją programu, w 2022 r., wydatkowano 139 229 728,06 zł dla 35 733 rodzin na 56 164 dzieci.

Na działalność systemu wsparcia rodzin w 2022 r. wydatkowano łącznie niemal 243,3 mln z czego na świadczenie wychowawcze wydatkowano 139,2 mln co stanowi 57,2% całego wsparcia.

XI. POMOC OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

Rok 2022 postawił przed wszystkimi kolejne, trudne wyzwanie. Sytuacja związana z wojną w Ukrainie wymusiła podjęcie dodatkowych, nieznanych dotąd działań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy, którzy znaleźli się na terytorium RP w związku z toczącymi się działaniami zbrojnymi na terenie ich państwa. Od pierwszego dnia wybuchu wojny tj. 24 lutego 2022 r., pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie stanęli przed nową rzeczywistością – potrzebą zaangażowania dodatkowych sił i wdrożenia nowych działań, wymagających kreatywności i szczególnego zaangażowania.

1. Miejskie punkty zbiorowego zakwaterowania

W związku z zaistniałą sytuacją niezbędnym stało się zabezpieczenie całej struktury pomocowej, tak aby zapewnić wszystkim przybywającym godne warunki pobytu. Jedno z kluczowych zadań stanowiło utworzenie punktów czasowego noclegu dla uchodźców z Ukrainy, gdzie osoby potrzebujące – głównie kobiety i dzieci – znalazły bezpieczne schronienie.

Początkowo utworzono punkty w kilku lokalizacjach, jednak w miarę zwiększających się potrzeb, zaistniała konieczność zwiększenia liczby interwencyjnych punktów noclegowych, których łącznie powstało 14, tj. ul. Podwale 3A (Straż Miejska), al. Zygmuntowskie 4 (Strefa H2O), ul. Magnoliowa 8 (Lubelskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Lublinie), ul. Piłsudskiego 22 (Miejski Klub Sportowy – Start), ul. Pogodna 54 (Internat Ośrodka Szkolno–Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Nieśłyszącej i Słabosłyszącej), ul. Pogodna 52 (bursa), ul. Rzeckiego 10 (Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5), ul. Chodźki 13 B (Dom Studenta Nr 4 Uniwersytetu Medycznego), ul. Czwartaków 13 (Dom Studencki „Helios”), ul. Zemborzycka 82 (Bursa Szkolna Nr 7 Zespołu Szkół Transportowo – Komunikacyjnych), al. Zygmuntowski 4 (Hala Sportowa MOSiR im. Zdzisława Niedzieli), ul. Elsnera 5 (Technikum Gastronomiczno – Hotelarskie), ul. Nałkowskich 110 (Szkoła Podstawowa Nr 30), ul. Radości 13 (Szkoła Podstawowa Nr 28).

Od pierwszych dni wojny w Ukrainie koordynacją punktów czasowego pobytu uchodźców zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przy wsparciu wolontariuszy z lubelskich organizacji pozarządowych – począwszy od uruchomienia punktów po dbanie o systematyczne zaopatrzenie, pozyskiwanie darów rzeczowych oraz zabezpieczanie najistotniejszych potrzeb zakwaterowanych tam osób. Do koordynacji działań wytypowano Zastępcę dyrektora ds. pomocy środowiskowej, pracownika ds. komunikacji społecznej i pracownika Działu ds. pomocy środowiskowej. Dodatkowo, przy współpracy z Wydziałem Zdrowia i Profilaktyki UM Lublin, zorganizowano w punktach miejsca, w których dyżury pełnili wyznaczeni lekarze pediatrzy, tak aby najmłodsi obywatele Ukrainy mogli jak najszybciej skorzystać z ich poradnictwa. W powyższych miejscach działały również zespoły pierwszego kontaktu świadczące pomoc psychologiczną, językową, a także prawną.

W pierwszych tygodniach wojny w punktach przebywało codziennie blisko 2 000 obywateli Ukrainy. Z kadry pracowników MOPR w Lublinie powołano pracowników,

którzy w ramach równoważnego systemu pracy pełnili 12 – godzinne dyżury w punktach. Codzienna pomoc pracowników MOPR w Lublinie, udzielana zakwaterowanym w punktach uchodźcom, obejmowała stałe monitorowanie funkcjonowania punktu, czuwanie nad prawidłowym wypełnieniem kwestionariuszy osobowych osób zakwaterowanych w punkcie, codzienne zapotrzebowanie na catering (uwzględniające zalecenia lekarskie co do stosowanej diety) bądź pomoc w wydawaniu posiłków przygotowywanych w stołówce (w zależności od lokalizacji punktu), dbanie o zabezpieczenie artykułów spożywczych, środków czystości i higieny osobistej, odzieży i obuwia dla obywateli Ukrainy, dbałość o porządek na terenie punktu oraz współpraca z gospodarzem obiektu, w którym usytuowany jest dany punkt.

Dodatkowo, do zadań pracownika MOPR, pełniącego funkcję koordynatora, należało sporządzanie 3 razy dziennie raportów dotyczących obłożenia punktu na potrzeby Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego UM Lublin, prowadzenie rejestru zakwaterowania obywateli Ukrainy oraz dystrybucja ulotek, zawierających ważne informacje dotyczące m. in. instytucji pomocowych wraz z danymi teleadresowymi w języku ukraińskim.

Poza zabezpieczaniem podstawowych potrzeb socjalnych, praca koordynatora obejmowała także pomoc w uzyskaniu niezbędnych dokumentów, numerów PESEL, pozyskaniu przysługujących świadczeń czy skorzystaniu z oferty międzynarodowych organizacji humanitarnych, a także wsparcie w uzyskaniu kart SIM, niezbędnych do nawiązania kontaktu z bliskimi, którzy pozostali w Ukrainie. Niejednokrotnie istniała również potrzeba zorganizowania relokacji osoby zainteresowanej wyjazdem do innego kraju, co wiązało się z koniecznością dokonania ustaleń, przygotowania i sprawdzenia niezbędnej dokumentacji oraz organizacją transportu.

Niezwykle istotne działanie, nadzorowane przez pracowników MOPR w Lublinie, stanowiło wsparcie w organizacji wizyt lekarskich i monitorowaniu procesu leczenia poprzez kontakt z przedstawicielami służby zdrowia, pilnowaniu terminów umówionych wizyt lekarskich, realizacji recept (koszt recept pokrywany jest ze środków pozyskanych od darczyńców i sponsorów, zorganizowanych przez koordynatorów punktów np. lokalne parafie, osoby prywatne). W związku z traumatycznymi przeżyciami związanymi z wojną wiele osób wymagało również wsparcia psychologicznego, a także, niejednokrotnie, specjalistycznego leczenia psychiatrycznego. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby, koordynator punktu organizował niezbędną pomoc.

Dzięki ścisłej współpracy z prywatnymi darczyńcami i sponsorami, przedstawicielami innych instytucji i służb miejskich a także organizacjami pozarządowymi m. in. Międzynarodową Federacją Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca, Caritas Archidiecezji Lubelskiej, Stowarzyszeniem Homo Faber, Centrum Wolontariatu w Lublinie udało się pozyskać na rzecz potrzebujących obywateli Ukrainy wiele artykułów spożywczych i przemysłowych, niezbędnych do wyposażenia punktów czasowego pobytu uchodźców. Wszystkie pozyskane produkty były sortowane i rozdysponowywane według potrzeb do punktów zaś nadzór nad sprawną realizacją powyższych zadań sprawowali pracownicy Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Ponadto, pracownik Działu obsługiwał uruchomiony dyżurny numer telefonu pod którym mieszkańcy Lublina, którzy przyjęli pod swój dach uchodźców z Ukrainy mogli zgłaszać zapotrzebowanie na rzeczy niezbędne ukraińskim rodzinom.

Należy zaznaczyć, iż poza pełnieniem funkcji koordynatorów punktów czasowego zakwaterowania uchodźców, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowali również zadania polegające na wspieraniu funkcjonowania punktów. Łącznie, blisko 280 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie było zaangażowanych w obsługę miejskich punktów tymczasowego zakwaterowania obywateli Ukrainy.

W związku z realizacją zadania dotyczącego utworzenia i prowadzenia miejsc zakwaterowania na obszarze powiatu, które są przeznaczone dla obywateli Ukrainy Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublin otrzymał środki z Funduszu Pomocy na realizację powyższego zadania. W 2022 roku wykorzystano środki w wysokości 525 894,43 zł, z tego: 511 365,65 zł przeznaczono na dodatki specjalne dla pracowników w związku z powierzeniem dodatkowych obowiązków pracownikom, którzy obsługują interwencyjne punkty noclegowe dla osób uciekających przed wojną oraz 14 528,78 zł wydatkowano na: zakup usługi prania pościeli i ręczników – 4 994,78 zł, zakup paliwa – 3 215,50 zł, wywóz kontenera z odpadami – 2,16 zł, zakup worków na śmieci, ścierek, detergentów, środków do dezynfekcji – 4 896,45 zł, mydła oraz papier toaletowy dla obywateli Ukrainy – 291,51 zł, zakup proszku do prania – 6,00 zł, zakup kremów do rąk i szamponów do włosów dla obywateli Ukrainy – 1 122,38 zł.

Należy również podkreślić, iż Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednym z członków Lubelskiego Społecznego Komitetu Pomocy Ukrainie, który wspólnie z innymi organizacjami i instytucjami od pierwszych dni wojny prowadzi różnorodne działania pomocowe na rzecz uchodźców z Ukrainy.

2. Świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wprowadzono świadczenie pieniężne dla każdego podmiotu, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, które zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy (art. 13 ww. ustawy), którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z realizacją powierzonego zadania Zarządzeniem 121/2/2022 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie wskazania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do realizacji zadań Gminy Lublin w zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przyjęto od podmiotów zapewniających ww. formę pomocy **7 092 wnioski** o wypłatę środków (wnioski przyjmowane są od 16 marca 2022 r.).

Pozytywnie rozpatrzono 6 342 wnioski (6 021 wniosków złożonych przez 2 518 osób fizycznych oraz 321 wniosków złożonych przez 88 podmiotów gospodarczych), które zostały wypłacone w kwocie **30 093 800 zł** (średnia kwota przeznaczona na wypłatę wniosku wynosiła 4 745 zł). Obejmowały one 12 180 obywateli Ukrainy (10 178 obywateli Ukrainy zostało ujętych we wnioskach złożonych przez osoby fizyczne oraz 2 002 zostało ujętych we wnioskach złożonych przez podmioty gospodarcze).

Ponadto pracownicy Wydziału świadczeń socjalnych dokonali w 153 przypadkach weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia w miejscu pobytu obywatela Ukrainy. W okresie do 31.12.2022 r. rozpatrzono negatywnie 50 wniosków.

Realizacja wypłat świadczeń na zapewnienie zakwaterowania oraz wyżywienia obywatelom Ukrainy w 2022 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Realizacja wypłat świadczeń na zapewnienie zakwaterowania oraz wyżywienia obywatelom Ukrainy w 2022 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/podmiotów, które złożyły wnioski o przyznanie świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia	Liczba wypłaconych wniosków	Liczba obywateli Ukrainy, objętych wnioskami	Liczba osobodni wynikająca ze złożonych wniosków	Kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	Średnia kwota wypłaty na wniosek (w zł)
osoby fizyczne	2 518	6 021	10 178	669 616	26 784 640	4 449
podmioty	88	321	2 002	82 729	3 309 160	10 309
RAZEM	2 606	6 342	12 180	752 345	30 093 800	4 745

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

3. Świadczenia z pomocy społecznej oraz jednorazowe świadczenie pieniężne

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, udzielana była pomoc dla obywateli Ukrainy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

W 2022 roku przyznano świadczenia dla 13 273 osób z 6 847 rodzin na łączną kwotę 4 052 037,45 zł (wraz z kosztami obsługi);

Z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy wypłacono również świadczenia pieniężne na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej. W roku 2022 przyznano następujące świadczenia:

- posiłki w szkołach i przedszkolach dla dzieci i młodzieży. Wsparciem objęto 485 osób z 361 rodzin na łączną kwotę 75 510,89 zł;
- zasiłki okresowe z powodu niepełnosprawności, bezrobocia oraz rodziny wielodzietnej przyznano 14 osobom z 14 rodzin na kwotę 19 369,46 zł;
- zasiłki stałe z powodu niepełnosprawności oraz wieku przyznano 29 osobom z 25 rodzin na łączną kwotę 44 407,74 zł;
- z przeznaczeniem na sprawienie pogrzebu na kwotę 17 990 zł.

W związku z atakiem zbrojnym na Ukrainę oraz napływem uchodźców na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zaistniała potrzeba udzielania wsparcia obywatelce Ukrainy w formie całodobowych usług opiekuńczo - bytowych w domu pomocy społecznej. Działania w tym zakresie prowadzone były przez Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

W związku z powyższym w ramach zadań udzielono wsparcia poprzez skierowanie i umieszczenie jednej osoby pochodzenia ukraińskiego w domu pomocy społecznej zlokalizowanym na terenie innej gminy w okresie od czerwca do grudnia 2022 r. Środki finansowe w wysokości 26 154,00 zł na pokrycie odpłatności za pobyt w ww. placówce przekazane zostały przez Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie w ramach

Funduszu Pomocy Ukrainie. Z uwagi na dalszą potrzebę zabezpieczenia potrzeb opiekuńczo-bytowych ww. osoby, pobyt w domu pomocy społecznej został przedłużony od stycznia 2023 r. na kolejny okres, tj. do czerwca 2023 r. Pracownicy MOPR pozostają w stałym kontakcie z pracownikami w/w placówki w ramach monitorowania pobytu tej osoby w domu pomocy społecznej.

W ramach szeroko zakrojonych działań podejmowanych na rzecz uchodźców przez atakiem zbrojnym obywatelom Ukrainy, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie od 24 lutego 2022 r. świadczy usługi na rzecz uchodźców w postaci bezpłatnej pomocy psychologicznej. Osoby doświadczające traumy związanej z dramatycznymi wydarzeniami za naszą wschodnią granicą otrzymywały wsparcie kadry Ośrodka. Liczba osób, które otrzymały pomoc ośrodka wyniosła 238.

4. Świadczenia z tytułu wypłaty świadczeń rodzinnych

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa nadano prawo dla Obywateli Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 wspomnianej ustawy do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (art. 26 ww. ustawy).

4.1 Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W 2022 r. wydatki z tytułu wypłat świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wynosiły **1 720 221 zł**.

Największe wydatki ponoszone są na wypłatę zasiłków rodzinnych, które stanowią 68,18% udzielanego wsparcia. W kategorii dodatków do zasiłku rodzinnego najwyższą wartość stanowią dodatki z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (4,28%) oraz dodatki z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego (4,08%). Na drugiej pozycji w kategorii wydatków na świadczenia rodzinne znajduje się świadczenie rodzicielskie (12,58%).

Realizacja wypłat świadczeń na zapewnienie zakwaterowania oraz wyżywienia obywatelom Ukrainy w 2022 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34.. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia na obywateli Ukrainy w 2022 r.

LP.	Rodzaj świadczeń	Kwota	Ilość świadczeń	średnia wartość świadczenia (w zł)
1	Zasiłek rodzinny	1 172 985	10 094	116,21
2	Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:	214 207	1 810	118,35
2.1	- urodzenia dziecka	21 000	21	1 000,00
2.2	- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0	0	0,00
2.3	- samotnego wychowywania dziecka, z tego, do którego prawo ustalono na podstawie:	42 846	222	193,00

2.4	- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	6 100	58	105,17
2.4.1	- do 5. roku życia	1 260	14	90,00
2.4.2	- powyżej 5. roku życia	4 840	44	110,00
2.5	- rozpoczęcia roku szkolnego	70 247	729	96,36
2.6	- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z:	389	5	77,80
2.6.1	- zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	113	1	113,00
2.6.2	- dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	276	4	69,00
3	- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	73 625	775	95,00
4	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (wiersz 1 + wiersz 2)	1 387 192	11 904	116,53
5	Zasiłek pielęgnacyjny, z tego, do którego prawo ustalono na podstawie:	69 714	323	215,83
6	Świadczenie pielęgnacyjne, z tego, do którego prawo ustalono na podstawie:	14 833	7	2 119,00
7	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0,00
8	Świadczenia opiekuńcze (wiersz 5 + wiersz 6 + wiersz 7)	84 547	330	256,20
9	Razem (wiersz 4 + wiersz 8)	1 471 739	12 234	120,30
10	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	28 000	28	1 000,00
11	Świadczenie rodzicielskie	216 400	230	940,87
12	Razem (wiersz 9 + wiersz 10 + wiersz 11)	1 716 139	12 492	137,38
13	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	4 082	7	583,14
14	Razem (wiersz 12 + wiersz 13)	1 720 221	12 499	137,63
15	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	1 335	7	190,71

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

4.2 Rodziny objęte pomocą

W ramach omawianych świadczeń w formie zasiłków rodzinnych dla obywateli Ukrainy w 2022 r. Ośrodek objął pomocą 1 285 rodzin.

Tabela 35. Liczba rodzin pobierająca świadczenie w 2022 dot. obywateli Ukrainy

LP.	Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin w 2022
1	Zasiłek rodzinny	1 226
2	Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:	579
2.1	- urodzenia dziecka	19
2.3	- samotnego wychowywania dziecka	45
2.4	- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	15
2.4.1	- do 5. roku życia	3
2.4.2	- powyżej 5. roku życia	12
2.5	- rozpoczęcia roku szkolnego	499
2.6	- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z:	2
2.6.1	- zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	1

2.6.2	- dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1
3	- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	121
4	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (w. 1 + w. 2)	1 226
5	Zasiłek pielęgnacyjny	61
6	Świadczenie pielęgnacyjne	1
8	Świadczenia opiekuńcze (wiersz 5 + wiersz 6 + wiersz 7)	62
9	Razem (wiersz 4 + wiersz 8)	1 277
10	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	25
11	Świadczenie rodzicielskie	37
12	Razem (wiersz 9 + wiersz 10 + wiersz 11)	1 285

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

5. Działania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

5.1 Poradnictwo i wsparcie psychologiczne

Dodatkowym wyzwaniem w 2022 roku było objęcie wsparciem osób uciekających przed wojną w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie. Osoby takie przeżywają traumę i często są w szoku, ponieważ utraciły wszystko, co daje człowiekowi poczucie bezpieczeństwa. Wojna w Ukrainie pogłębiła kryzys emocjonalny i rodzinny jakiego doświadczają liczni mieszkańcy Miasta Lublin. Wobec tego bardzo rośnie zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną. Niepokój o przyszłość, rozpad więzi rodzinnych i małżeńskich, stanowi wskazanie do terapii jako sposobu rozwiązywania trudności. Kompetentna pomoc terapeutyczna stanowi dla wielu osób i rodzin drogę przezwyciężania kryzysu i powrotu do równowagi.

Wybuch wojny spowodował zarówno wzrost napięcia i lęku w mieszkańcach miasta Lublin jak i napływ uchodźców, którzy także wymagali niezbędnej pomocy psychologicznej. Od pierwszych dni konfliktu zbrojnego pracownicy poradni udzielali takiego wsparcia. Zaangażowali się także w pracę w punktach tymczasowego zakwaterowania.

Niezbędne jest dalsze wspieranie psychologiczne uchodźców oraz innych osób zaangażowanych w pomoc Ukrainie.

Trudne doświadczenia spowodowały konieczność poszerzania umiejętności terapeutycznych na rzecz osób z doświadczeniami traumy. W ramach działalności w 2022 roku w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin odbyły się również działania skierowane do takiej grupy odbiorców, były to:

- Konsultacje psychologiczne przeprowadzane dla uchodźców (osób dorosłych) z Ukrainy na terenie Poradni oraz punktów recepcyjnych w Lublinie, odbyło się 234 spotkania w których uczestniczyło 236 osób;
- Konsultacje psychologiczne przeprowadzane dla uchodźców (dzieci i młodzieży) z Ukrainy na terenie Poradni oraz punktów recepcyjnych w Lublinie, odbyło się 168 spotkań dla 212 osób;
- Szkolenie dla wolontariuszy Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie pracujących z uchodźcami z Ukrainy – 29 uczestników, 2 godziny;

- Warsztaty dla wolontariuszy pomagającym uchodźcom z Ukrainy pn. „Radzenie sobie z traumą wojenną” – odbyło się 2 spotkania w których uczestniczyły 52 osoby.

5.2 Sprawowanie opieki nad małoletnimi obywatelami Ukrainy przez opiekunów tymczasowych

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, małoletniego obywatela Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy. Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy. Powiatowe centrum pomocy rodzinie zapewnia wsparcie przy sprawowaniu nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego wyznaczonego dla małoletnich, którzy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy.

Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych obejmuje m.in.:

- nawiązanie kontaktu telefonicznego i osobistego z osobami ustanowionymi opiekunami tymczasowymi,
- ustalenie sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i mieszkaniowej opiekuna tymczasowego i dziecka,
- sporządzenie wywiadu środowiskowego,
- wizyty w środowisku, monitorowanie prawidłowości sprawowanej opieki, dbałości o zdrowie, realizowania obowiązku szkolnego przez dziecko,
- udzielanie poradnictwa w zakresie przysługujących rodzinom świadczeń, dostępnych form pomocy,
- utrzymywanie kontaktu telefonicznego i osobistego,
- informowanie sądu w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego funkcjonowania rodziny lub wyjazdu opiekuna,
- w przypadku zmiany miejsca pobytu opiekuna tymczasowego, informowanie o tym ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce nowego zamieszkania,
- prowadzenie „karty pracy z opiekunem tymczasowym”,
- udzielanie informacji osobom, które na terenie Ukrainy były ustanowione opiekunami zastępczymi o przysługujących im świadczeniach oraz procedurze składania wniosków i udzielanej pomocy,
- przygotowanie dokumentacji niezbędnej do prowadzenia ewidencji małoletnich,

Dodatkowe obowiązki pracownicy wykonywali zgodnie z zarządzeniem nr 51/2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie procedury nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych na terenie Miasta Lublin.

Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych na terenie Miasta Lublin sprawowało bezpośrednio 23 pracowników socjalnych zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie, z tego:

- 17 pracowników Wydziału pomocy środowiskowej sprawowało nadzór nad **216** opiekunami tymczasowymi, którzy zostali ustanowieni dla **254** małoletnich;
- 5 pracowników w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej sprawowało nadzór nad 67 opiekunami tymczasowymi którzy zostali ustanowieni dla 78 małoletnich;
- 1 pracownik sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym sprawował nadzór nad 18 opiekunami tymczasowymi ustanowionymi dla 20 małoletnich.

W trakcie 2022 roku nadzorem objęto łącznie 301 opiekunów tymczasowych pod których opieką pozostawało 352 dzieci.

W ramach wydziału pomocy środowiskowej w toku prowadzonych działań przekazano **łącznie 199** pism do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie V Wydział Rodzinny i Nieletnich, Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku IV Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Sądu Rejonowego w Zamościu III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Zgodnie z art. 26. ust 4b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa: „w postępowaniach o przyznanie świadczeń i dofinansowania, o których mowa w ust. 1, w imieniu i na rzecz opiekuna tymczasowego, o którym mowa w art. 25 ust. 7 zdanie trzecie (tj. jeżeli małoletni przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę, sąd ustanawia tę osobę opiekunem tymczasowym dla wszystkich tych małoletnich), wnioski o świadczenia i dofinansowanie składa i działa w tych postępowaniach wyłącznie starosta lub upoważniony przez niego pracownik jednostki organizacyjnej powiatu”. Przepis ten oznacza, że jeśli opiekunem tymczasowym dziecka zostanie ustanowiona osoba, która na terytorium Ukrainy, bezpośrednio przed przybyciem z tym dzieckiem do Polski, sprawowała pieczę zastępczą nad tym dzieckiem, to wówczas do złożenia wniosku o dane świadczenie rodzinne, w imieniu tego opiekuna tymczasowego, jest uprawniony wyłącznie starosta lub inna osoba upoważniona przez starostę będąca pracownikiem innej jednostki organizacyjnej powiatu (np. dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej lub inna osoba). Następnie przyznane opiekunowi tymczasowemu reprezentowanemu przez ww. osobę, przez organ właściwy świadczenie rodzinne, po ich przekazaniu przez organ właściwy na konto powiatu na terenie którego opiekun tymczasowy sprawuje opiekę, powiat będzie przekazywał opiekunowi tymczasowemu z uwzględnieniem możliwości ich przekazywania w formie rzeczowej lub opłacania usług. Z uwagi na powyższe w 2022 roku pracownik Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, który posiada upoważnienie Prezydenta Miasta Lublin, złożył wnioski drogą elektroniczną, poprzez portal PUE/ZUS, o świadczenie wychowawcze 500+ w imieniu **9 opiekunów tymczasowych**, którzy na terytorium Ukrainy stanowili pieczę zastępczą dla 20 dzieci, a obecnie mieszkają w Lublinie.

Zgodnie z art. 25a ww. ustawy małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim, oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy, podlega wpisowi do ewidencji małoletnich. W ewidencji małoletnich przechowuje się wszystkie dane wymienione w art. 25a ust. 5 ustawy. Upoważnienie do przetwarzania i udostępniania danych z ewidencji małoletnich posiada dwóch pracowników Sekcji informatycznej. **Do końca 2022 roku w ewidencji małoletnich wprowadzono dane 19 dzieci (3 z pieczy instytucjonalnej i 16 z pieczy rodzinnej).**

5.3 Pobyt w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w placówce opiekuńczo-wychowawczej są umieszczane dzieci będące obywatelami Ukrainy, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny, w wieku powyżej 3. roku życia. Umieszczenie dziecka w wieku do 3. roku życia w placówce jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Do limitów, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (liczba dzieci w placówkach wsparcia dziennego przypadających na jednego wychowawcę - 15), art. 95 ust. 3, 4 i 4a (14 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego oraz 8 dzieci w placówce typu rodzinnego) nie wlicza się umieszczonych w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny. Każdorazowe przyjęcie dziecka wymaga zgody wojewody oraz odpowiednio wójta, starosty lub marszałka województwa. Pobyt w pieczy zastępczej dziecka będącego obywatelem Ukrainy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej jest finansowany z budżetu państwa (art. 27 ust. 17 ustawy).

W 2022 roku w związku z wybuchem wojny na Ukrainie działania Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego obejmowały dodatkowo zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych dla małoletnich uchodźców wojennych, pozbawionych opieki. W tym celu współpracowano z koordynatorami punktów tymczasowego zakwaterowania dla uchodźców z Ukrainy, funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej. W ciągu całego 2022 roku **19 dzieci cudzoziemskich**, które znalazły się na terytorium Polski z powodu działań wojennych w Ukrainie zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w trybie interwencyjnym. (w tym: 18 dzieci pochodzenia ukraińskiego i 1 dziecko pochodzenia uzbeckiego).

Ponadto przekazywano Lubelskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Lublinie sprawozdania - początkowo w trybie codziennym, następnie w trybie cotygodniowym, dotyczące liczby wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, liczby miejsc w placówkach utworzonych specjalnie dla dzieci ukraińskich oraz liczbie dzieci ukraińskich umieszczonych w placówkach, wraz z opisem okoliczności, w których trafiły do placówek. Sprawozdania dotyczyły również liczby dzieci z ukraińskiej pieczy zastępczej, które wraz z opiekunami zamieszkały w Lublinie.

6. Wydatki związane z kryzysem uchodźczym w ramach środków pochodzących z UNICEF

W ramach uzgodnionego przez miasto Lublin i UNICEF planu pracy Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie na przestrzeni 2022 r. realizował działania zarówno na rzecz wsparcia uchodźców z Ukrainy, jak i w zakresie wzmocnienia potencjału samych służb społecznych udzielających pomocy osobom potrzebującym.

W budżecie MOPR w Lublinie na realizację działań w 2022 roku zabezpieczono środki w wysokości 2 131 983,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 1 032 406,46 zł.

Środki w łącznej wysokości 1 032 406,46 zł zostały wydatkowane w ramach poniższych działań:

- koszty zatrudnienia i wynagrodzenia dla pracowników opieki społecznej – wydatkowano łącznie 422 273,86 zł, w tym: 419 819,60 zł przeznaczono na dodatki specjalne dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizujących działania związane ze wsparciem uchodźców z Ukrainy oraz 2 454,26 zł przeznaczono na zatrudnienie obywatela Ukrainy do asystowania pracownikom socjalnym w kontaktach z rodzinami uchodźców z Ukrainy, wsparcia w wypełnianiu wniosków i tłumaczeniu dokumentów;
- wzmacnianie potencjału służb społecznych – wydatkowano łącznie 15 889,90 zł, w tym: 13 489,90 zł przeznaczono na szkolenia i superwizję dla pracowników MOPR w Lublinie oraz kwotę 2 400,00 zł w ramach umowy zlecenia przeznaczono na superwizję dla pracowników socjalnych pełniących dyżury miejskich punktach zbiorowego zakwaterowania;
- zapewnienie z miejskich punktach zakwaterowania zbiorowego uchodźców materiałów higienicznych oraz środków czyszczących – wydatkowano łącznie 294 289,20 zł - w ramach uzgodnionego z UNICEF planu pracy Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie dokonywał zakupu i dystrybuował środki higieny osobistej oraz środki czystości w miejskich punktach zbiorowego zakwaterowania uchodźców z Ukrainy;
- zapewnienie przekąsek dla dzieci i specjalistycznej żywności dla dzieci niepełnosprawnych w miejskich punktach zakwaterowania – wydatkowano łącznie 299 953,50 zł – w ramach tego zadania MOPR w Lublinie zabezpieczał i przekazywał artykuły spożywcze na potrzeby dzieci przebywających w miejskich punktach zakwaterowania, w tym na przygotowania posiłku do szkoły, drugiego śniadania, jak również podwieczorku, paczek mikołajkowych i posiłków świątecznych.

7. Moduł I programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Miasto Lublin w okresie od 15.06.2022 r. do 31.12.2022 r. realizowało Moduł I programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”. Program prowadzony był przez Dział ds. osób niepełnosprawnych MOPR Lublin. Odbiorcami ostatecznymi programu byli obywatele Ukrainy z niepełnosprawnością, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy

o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz posiadają dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania. Pomoc finansowa osobom z niepełnosprawnością z Ukrainy udzielana była w formie świadczenia na sfinansowanie wymaganego udziału własnego w zakupie lub naprawie wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie. W ramach programu wpłynęło 2 wnioski, z czego pozytywnie został rozpatrzony jeden. Wypłacono kwotę 600,00 zł.

XII. DODATKI I REKOMPENSATY W ZAKRESIE NIEKTÓRYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

1. Dodatki węglowe

W związku z nowym zadaniem zleconym do realizacji samorządom, Miasto Lublin realizowało wypłatę dodatków węglowych na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym. Wdrożenie i koordynację powierzono Zastępcy dyrektora ds. pomocy środowiskowej.

Dodatek węglowy w kwocie 3 tys. zł przysługiwał gospodarstwu domowemu (jednoosobowemu lub wieloosobowemu), w którym głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Przez paliwa stałe rozumie się węgiel kamienny, brykiet lub pellet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego. Pracownicy Działu pomocy środowiskowej zajmowali się koordynacją działań związanych z wypłatą świadczeń poczynając od przygotowania wzorów decyzji, pism, zarządzeń prezydenta poprzez szkolenie pozostałych pracowników z obsługi programu informatycznego oraz obowiązujących przepisów prawa. Ponadto przygotowywali zapotrzebowania na środki niezbędne do wypłaty, przygotowywali sprawozdania aż do wydania decyzji i wypłaty przyznanych świadczeń oraz końcowego rozliczenia otrzymanej dotacji. Opracowano **42** wzory decyzji, postanowień, wezwań, informacji oraz **86** projektów zarządzeń prezydenta.

W roku 2022 do Ośrodka wpłynęło łącznie **9 293** wnioski o przyznanie dodatku węglowego. Pozytywnie rozpatrzonych i wypłaconych zostało **7 291 dodatków węglowych** na kwotę **21 873 000,00 zł**.

Wydatki związane z obsługą dodatków węglowych, wyniosły 387 567,11 zł. Przeznaczono je na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 368 861,91 zł oraz pozostałe wydatki bieżące – 18 705,20 (zakup tonerów, jednorazowych biletów komunikacji miejskiej oraz opłaty pocztowe).

2. Dodatki dla gospodarstw domowych

W 2022 roku, zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1967 z późn. zm.) z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 MOPR w Lublinie realizował wypłatę dodatków dla gospodarstw domowych. Wdrożenie i koordynację powierzono Zastępcy dyrektora ds. pomocy środowiskowej.

Zgodnie z art. 24 ust. 11 ww. ustawy dodatek dla gospodarstwa domowego wynosi:

1. 3.000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
2. 1.000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
3. 500 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
4. 2.000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Pracownicy Działu pomocy środowiskowej zajmowali się koordynacją działań związanych z wypłatą świadczeń poczynając od przygotowania wzorów decyzji, pism, zarządzeń prezydenta poprzez szkolenie pozostałych pracowników z obsługi programu informatycznego oraz obowiązujących przepisów prawa. Ponadto przygotowywali zapotrzebowania na środki niezbędne do wypłaty, przygotowywali sprawozdania aż do wydania decyzji i wypłaty przyznanych świadczeń oraz końcowego rozliczenia otrzymanej dotacji. Opracowano 34 wzory decyzji, postanowień, wezwań, informacji oraz 49 projektów zarządzeń prezydenta. Sporządzono 7 wniosków dotyczących zapotrzebowania na środki finansowe niezbędne do realizacji zadania i 4 raporty z realizacji zadania.

W roku 2022 do Ośrodka wpłynęło łącznie 2 050 wniosków, wypłacono 1 395 dodatków na łączną kwotę 1 721 500,00 zł, w tym:

1. 29 dodatków po 500 zł w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG (14 500,00 zł);
2. 1 178 dodatków po 1 000 zł w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym (1 178 000,00 zł);
3. 35 dodatków po 2 000 zł w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł olejowy (70 000,00 zł),
4. 153 dodatki po 3 000 zł w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe zasilany peletem (459 000,00 zł).

Wydatki związane z obsługą wypłaty dodatków wyniosły 30 679,79 zł. Przeznaczono je na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń.

3. Dodatek elektryczny

Zgodnie z ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, na podstawie której zlecono do realizacji samorządom nowe zadanie, Miasto Lublin realizowało wypłatę dodatków elektrycznych. Zadanie to zostało zlecone do realizacji Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Lublinie. Wdrożenie oraz koordynację zadania powierzono Zastępcy dyrektora ds. wsparcia społecznego oraz Zastępcy dyrektora ds. pieczy zastępczej i wspierania rodziny.

Dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy główne źródło ogrzewania było zasilane energią elektryczną. Wysokość dodatku dla gospodarstwa domowego wynosiło 1000 zł, natomiast w przypadku rocznego zużycia przez gospodarstwo więcej niż 5 MWh, odbiorcom przysługiwał dodatek w podwyższonej wysokości w kwocie 1500 zł.

Pracownicy Działu ds. osób niepełnosprawnych oraz Działu ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych, wsparcia dziennego i usamodzielnień zajmowali się koordynacją działań związanych z realizacją zadania, w tym przygotowaniem wzorów zarządzeń upoważniających pracowników MOPR w Lublinie do rozpatrywania wniosków, a także decyzji oraz pism rozstrzygających wnioski.

Nabór wniosków o wypłatę dodatku elektrycznego trwał w terminie od 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r. Na dzień 31 grudnia 2022 r. wpłynęło 490 wniosków. Wypłaty realizowane będą do 31 marca 2023 r.

XIII. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział ds. Osób Niepełnosprawnych – Wydziału Wsparcia Społecznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizuje zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. 2023 poz. 100 z późn. zm.). Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz ze środków budżetu Miasta Lublin.

1. Realizacja zadań w ramach środków PFRON

W 2022 roku były przyjmowane i rozpatrywane wnioski złożone przez klientów w ramach poszczególnych zadań realizowanych ze środków PFRON.

Tabela 36. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2022 roku

L.p.	Nazwa zadania	Ilość wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wypłacono dofinansowań.
1.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych	885	571	525
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	33 ³³	26	26
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	4 414	3 467	3 467
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych	356	202	200
5.	Tłumacz języka migowego i tłumacz - przewodnik	1	0	0
6.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	0	0	0
RAZEM		5 689	4 291	4 218

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Miasto Lublin otrzymało ze środków PFRON w 2022 roku **13 494 800 zł**, z czego w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych była kwota **12 994 800 zł**. Wydatkowano **12 977 693 zł** co stanowi **99,87 %** kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną. Niewydatkowana kwota **17 107,00 zł** to suma niewykorzystanych środków, powstałych z końcowych rozliczeń oraz rezygnacji osób niepełnosprawnych z przyznanych wcześniej dofinansowań, w terminie, który uniemożliwił ponowne rozdysponowanie środków. Rezygnacje dotyczyły przede wszystkim zadań takich jak dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Pozostałe **500 000 zł** z przyznanego limitu zostały przekazane do dyspozycji Miejskiego

33 Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone zostały do 30.11.2022 r. do realizacji na rok 2023

Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Spośród przekazanych MUP środków niewykorzystana została kwota **2 979 zł** co ostatecznie zapewniło rozdysponowanie **99,40%** posiadanej kwoty.

Środki przeznaczone na realizację zadań w **2022** roku stanowiły **110,24 %** środków z **2021** roku. Limit wraz z wykorzystaniem przedstawia tabela 37.

Tabela 37. Limity i wykorzystanie środków PFRON pozostających w dyspozycji MOPR w Lublinie w latach 2021 i 2022(w złotych)

L.p	Zadanie	Limit środków PFRON 2021	Limit środków PFRON 2022	Kwota wydatkowanych środków	Wykorzystanie środków w 2021 roku
1	Dofinansowanie kosztów utrzymania i działalności WTZ	11 787 454 zł	12 994 800 zł	12 977 693 zł	99,87 %
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych				
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych				
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów				
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych oraz usługi tłumacza języka migowego				
6	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym				
7	Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	1 453 774, 00 zł	1 706 063 zł	751 653,02 zł	44,05 % ³⁴
8	Program „Zajęcia klubowe w WTZ	51 300,00 zł	61 380 zł	61 380 zł	100 %
9	Program Samodzielność-Aktywność-Mobilność „Dostępne mieszkanie”	0,00 zł	80 000zł	0,00 zł	0 %
10	Program Samodzielność-Aktywność-Mobilność „Mieszkanie dla absolwenta”	0,00 zł	203 000,00 zł	0,00 zł	0 %
11	Moduł I programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”	0,00 zł	5 000 zł	600,00 zł	12 %
Razem (w zł):		13 292 528,00	15 050 243 zł	17 791 326,02 zł	91,57 %

Źródło: Opracowanie własne MOPR

³⁴ Stan na dzień 31 grudnia 2022 r co wynika z faktu, że realizacja wniosków w ramach powyższego programu trwa do 15 kwietnia 2023 r.

2. Realizacja zadań skierowanych bezpośrednio do indywidualnych osób niepełnosprawnych

W ramach zadań skierowanych bezpośrednio do indywidualnych osób niepełnosprawnych dofinansowywane są:

- wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- turnusy rehabilitacyjne,
- likwidacja barier technicznych, w komunikowaniu się i architektonicznych,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- obszary w ramach pilotażowego program „Aktywny samorząd”,
- programy „Samodzielność - Aktywność - Mobilność!” – „Dostępne mieszkanie” oraz „Mieszkanie dla absolwenta”,
- Moduł I programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”.

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych w 2022 roku złożonych było 4 344 wniosków na kwotę 7 635 913 zł. Wypłacono 3 458 dofinansowań dla 1 939³⁵ osób na kwotę 3 929 470 zł.

Na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło w 2022 r. 70 wniosków na łączną kwotę 159 929,00 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 34 umowy na łączną kwotę 39 129,00 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 30 umów na kwotę 33 163 zł.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych wpłynęło w 2022 r. 356 wniosków na łączną kwotę 2 066 60 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto 202 umowy na łączną kwotę 845 067,00 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 200 umów na kwotę 742 228,00 zł.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się w 2022 roku 1 191 osób. Dofinansowanie uzyskało 787 osób (liczba osób wraz z opiekunami) na kwotę 1 230 541,00 zł, a ostatecznie wypłacono 1 093 180 zł dla 711 osób, w tym dla 571 osób niepełnosprawnych i 140 opiekunów.

W ramach zadania dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w 2022 r. nie przyznano dofinansowań ze środków PFRON.

W 2012 r. Miasto Lublin za pośrednictwem MOPR w Lublinie przystąpiło do realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, którego celem głównym jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji, a w szczególności przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu, słuchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego; przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych; umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie; poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji;

³⁵Jedna osoba może złożyć więcej niż 1 wniosek w roku do tego typu dofinansowania.

wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych. Zadania wymienione w poszczególnych obszarach programu „Aktywny samorząd” doskonale wpisują się w realizację podprogramu „Przełamujemy Bariery”. Poszczególne moduły programu oraz jego obszary wprost odnoszą się do niwelowania skutków niepełnosprawności oraz wskazują likwidację barier w różnych obszarach funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

W ramach pilotażowego programu "Aktywny samorząd" w roku 2022 Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, dofinansowania wypłacono dla **84** niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin. Wypłacono łącznie kwotę: **307 945 zł**.

- W roku 2022 ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu wypłacono dofinansowanie dla **9 osób** w łącznej kwocie **32 407 zł**;
- W roku 2022 dofinansowanie ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową Obszar B – Zadanie nr 1 lub 3 lub 4 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania wypłacono dla **44 osób** w łącznej kwocie **262 710,59 zł**;
- W roku 2022 ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania wypłacono dofinansowanie dla **2 osób** w łącznej kwocie **3 500 zł**;
- W roku 2022 o ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową Obszar C – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym wypłacono dofinansowanie dla **3 osób** w łącznej kwocie **33 000 zł**;
- W roku 2022 o ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym wypłacono dofinansowanie dla **1 osoby** w kwocie **3 097,56 zł**;
- W roku 2022 o ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne wypłacono dofinansowanie dla **1 osoby** w łącznej kwocie **35 000 zł** – dwie protezy na poziomie III jakości;
- W roku 2022 ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową Obszar C – Zadanie nr 5 pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego wypłacono dofinansowanie dla **4 osób** w łącznej kwocie **33 750 zł**;

- W roku 2022 ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową Obszar D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej wypłacono dofinansowanie dla 21 osób w łącznej kwocie **40 242,87 zł**;

Dane liczbowe dotyczące realizacji pilotażowego Programu „Aktywny samorząd” w 2022³⁶ r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 38. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu w 2022³⁷ roku

Moduł programu	Obszar programu	Wniosków złożonych	Kwota w zawartych umowach	Ilość wniosków wypłaconych	Kwota wypłat
I	A-1	15	82 245,00 zł	9	32 407,00 zł
I	A-2	6	3 975,00 zł	0	0,00 zł
I	A-3	4	7 500,00 zł	0	0,00 zł
I	A-4	0	0,00 zł	0	0,00 zł
I	B-1	38	193 590,00 zł	24	133 551,39 zł
I	B-2	4	4 625,00 zł	2	3 500,00 zł
I	B-3	15	84 366,00 zł	11	83 361,00 zł
I	B-4	24	60 038,00 zł	9	45 798,20 zł
I	B-5	0	0,00 zł	0	0,00 zł
I	C-1	25	207 842,00 zł	3	33 000,00 zł
I	C-2	5	11 620,00 zł	1	3 097,56 zł
I	C-3	6	222 836,00 zł	1	35 000,00 zł
I	C-4	0	0,00 zł	0	0,00 zł
I	C-5	14	56 250,00 zł	4	33 750,00 zł
I	D	27	64 330,00 zł	21	40 242,87 zł
II	Moduł II	165	408 899,00 zł	84	307 945,00 zł
-	Razem Moduł I i II	348	1 408 116,00 zł	169	751 653,02 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ramach modułu I i modułu II pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w roku 2022 przyznano dofinansowania w łącznej wysokości: 1 408 116 zł.

W roku 2022 Miasto Lublin przystąpiło do realizacji programów „Samodzielność - Aktywność – Mobilność!” – „Dostępne mieszkanie” oraz „Mieszkanie dla absolwenta”. Program „Dostępne mieszkanie” dotyczy dopłaty do zamiany lub zakupu mieszkania - na pozbawione barier architektonicznych, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem. Program „Mieszkanie dla absolwenta” dotyczy zapewnienia samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, a przedmiotem dofinansowania będą koszty wynajęcia mieszkania, ponoszone w okresie do 36 miesięcy. W 2022 r. przyznano jedno dofinansowanie w ramach S-A-M „Dostępne mieszkanie” na kwotę 80 000 zł.

³⁶ Stan na dzień 31 grudnia 2022 r. co wynika z faktu, że realizacja wniosków w ramach powyższego programu trwa do 15 kwietnia 2023 r.

³⁷ Stan na dzień 31 grudnia 2022 r. co wynika z faktu, że realizacja wniosków w ramach powyższego programu trwa do 15 kwietnia 2023 r.

Miasto Lublin w okresie od 15.06.2022 r. do 31.12.2022 r. realizowało również Moduł I programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”.³⁸ Szczegółowy opis programu oraz stan realizacji został przedstawiony w rozdziale pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (str. 141).

3. Realizacja zadań skierowanych do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej

Zadaniami, finansowanymi ze środków PFRON, skierowanymi do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem fundacji i organizacji pozarządowych oraz osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej są natomiast:

- warsztaty terapii zajęciowej,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym,
- „Zajęcia klubowe w WTZ”.

Na terenie Miasta Lublina funkcjonuje 9 warsztatów terapii zajęciowej (WTZ). Uczestniczy w nich 270 osób niepełnosprawnych, korzystając z rehabilitacji społecznej i zawodowej. W 2022 r. dofinansowanie na działalność WTZ ze środków PFRON dla Miasta Lublin wynosiło 7 755 170 zł, z czego ostatecznie rozliczono **6 978 697 zł**, co stanowiło nie więcej niż 90% kosztów działalności; dopełnieniem kosztów działalności WTZ były środki z budżetu Miasta Lublin w wysokości **776 203,00 zł**.

W 2022 roku były rozpatrywane wnioski na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki złożone do 30.11.2021 roku. Okres ich realizacji dotyczył projektów i zadań realizowanych w 2022 roku. Zawarto **26** umów na kwotę **208 088,00 zł**. Ostatecznie wypłacono dofinansowania na zrealizowanie zadań z zakresu sportu, turystyki oraz spotkań kulturalnych i rekreacyjnych dla **656 osób** niepełnosprawnych na łączną kwotę **200 685,00 zł**. W 2022 roku złożono 33 wnioski na kwotę **468 029,00 zł**, których realizacja przewidziana jest na rok 2023.

Konkursy dotyczące zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym nie były ogłaszane w 2022 r.

Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest realizowany przez Miasto Lublin za pośrednictwem MOPR w Lublinie od 2018 roku. „Zajęcia klubowe w WTZ” to Program wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie przez WTZ zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W ramach programu WTZ zainteresowany prowadzeniem zajęć klubowych może ubiegać się o ich dofinansowanie. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest rozwiązaniem, które sprzyja aktywnemu wspomaganiu uczestników warsztatów, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. W roku 2022 w ramach programu „Zajęcia klubowe w „WTZ” wypłacono łącznie **61 380,00 zł** dla 2 klubów działających na terenie miasta Lublin.

XIV. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2021 – 2030

Rok 2022 był drugim rokiem realizacji zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030 przyjętej uchwałą nr 776/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030.

Całość realizowanych zadań wpisywała się swoim zakresem w 8 kierunków Strategii:

- Kierunek 1 – Rodziny z dziećmi,
- Kierunek 2 – Piecza zastępcza,
- Kierunek 3 – Seniorzy,
- Kierunek 4 – Zdrowie i profilaktyka,
- Kierunek 5 – Osoby z niepełnosprawnościami,
- Kierunek 6 – Osoby bezrobotne,
- Kierunek 7 – Bezpieczeństwo socjalno-bytowe,
- Kierunek 8 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W roku 2022 na realizację zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030 wydano łącznie **742,6** mln zł.

Poniżej uszeregowano kierunki Strategii ze względu na wysokość wydatków poniesionych na realizację zadań (celów operacyjnych) w ich ramach:

Kierunek 1 – Rodziny z dziećmi – 51,40% ogółu wydatków, tj. łącznie 381 671 806,43zł;
Kierunek 5 – Osoby z niepełnosprawnościami, 28,36%, tj. łącznie 210 603 667,43 zł;
Kierunek 3 – Seniorzy – 8,12%, tj. łącznie 60 335 226,06 zł;
Kierunek 6 – Osoby bezrobotne 4,46% tj. łącznie 33 094 931,04 zł;
Kierunek 2 – Piecza zastępcza- 3,11%, tj. łącznie 23 062 114,42 zł;
Kierunek 7 – Bezpieczeństwo socjalno-bytowe - 2,05%, tj. łącznie 15 186 117,82 zł;
Kierunek 4 – Zdrowie i profilaktyka – 1,73% tj. łącznie 12 869 401,12 zł;
Kierunek 8 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - 0,78%, tj. łącznie 5 771 835,39 zł.

Działania realizowane w ramach wyznaczonych celów Strategii opierały się w dużej mierze na programach miejskich, w tym w szczególności na:

- Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2022 – 2024 (Uchwała nr 1071/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r.),
- Programie działań Miasta Lublin na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami na lata 2021-2025” (Uchwała nr 775/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Programie Zdrowie dla Lublina na lata 2021-2025 (Uchwała nr 770/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Programie Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025 (Uchwała nr 778/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),

- Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2022-2023 (Uchwała nr 1139/XXXVII/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 31 marca 2022 r.)
- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025 (Uchwała nr 777/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2021 – 2027 (Uchwała nr 800/XXV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2021 r.),
- Programie współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2022 (Uchwała nr 1017/XXXII/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 21 października 2021 r.).

Szczegółowa informacja, dotycząca zadań zrealizowanych w ramach celów operacyjnych w 2022 roku w ramach Strategii, została przedstawiona w załączonej tabeli (Załącznik 1).

XV. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ

W okresie styczeń - grudzień 2022 roku kontynuowana była realizacja 2 projektów: „W aktywności siła” oraz „Kompleksowa opieka domowa”. Utrzymano trwałość trzech projektów: „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”, „Bank usług środowiskowych” oraz „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

1. Projekt „W aktywności siła”

Projekt „W aktywności siła” realizowany w ramach Działania 11.1. Aktywne włączenie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt jest realizowany w terminie 01.10.2020 r. do 30.11.2022 r. Wartość projektu wynosi ogółem: 1 566 570,74 zł, w tym wartość dofinansowania: 1 331 585,12 zł.

Celem głównym projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez kompleksowy program wsparcia obejmujący diagnozę potrzeb uczestników oraz stworzenie indywidualnej ścieżki reintegracji, a także wsparcie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym.

Grupę docelową stanowi 120 osób z niepełnosprawnością, wykluczonych (w tym dotkniętych ubóstwem) lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym powyżej 18 r.ż. z terenu Miasta Lublin będących klientami MOPR w Lublinie.

Projekt obejmuje następujące wsparcie:

1. Diagnoza potrzeb uczestników dla 120 osób,
2. Praca socjalna dla 120 osób,
3. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych dla 120 osób,
4. Szkolenia zawodowe dla 20 osób,
5. Pośrednictwo pracy i staże zawodowe dla 10 osób,
6. Zasiłki i pomoc w naturze dla 70 osób.

W okresie sprawozdawczym w ramach projektu podejmowano następujące działania:

- Prowadzone były działania rekrutacyjne. Zgodnie z założeniami projektu w 2022 r. zrekrutowano 60 osób.

- 1) **Zadanie 1 – „Diagnoza potrzeb uczestników”** zrealizowano zgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie projektu. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. ze wsparcia w formie doradztwa zawodowego, realizowanego przez Wykonawcę: JiZ-Lub sp. z o.o., ul. Medialionów 16/19, 20-486 Lublin skorzystało 60 osób niepełnosprawnych (19 kobiet i 41 mężczyzn). Łącznie zrealizowano 478 godzin doradztwa zawodowego. Dla 60 uczestników, pracownicy socjalni MOPR w Lublinie sporządzili diagnozy społeczne, które obejmowały ocenę motywacji uczestnika, jego potencjału i predyspozycji, diagnozę sytuacji problemowej, ustalenia ścieżki indywidualnego i grupowego wsparcia społecznego oraz zawodowego. Działanie zrealizowano na kwotę 14 875,00 zł.

- 2) **Zadanie 2 Praca socjalna**, realizowane było w sposób ciągły, pracownicy socjalni podpisali kontrakty socjalne z 120 uczestnikami projektu. W oparciu o zawarte kontrakty socjalne z każdym z uczestnikiem/czką projektu świadczyli, pracę socjalną nakierowaną na monitorowanie udziału w projekcie, motywowali do podejmowania działań zmierzających do zmiany sytuacji życiowej i pozytywnego zakończenia zaplanowanych w projekcie działań. Za wykonywaną pracę socjalną w ramach projektu pracownicy socjalni otrzymywali dodatki specjalne w wysokości 350 zł brutto wraz z kosztami pracodawcy miesięcznie. Przez cały okres trwania projektu 92 pracowników socjalnych podpisało 120 kontraktów z każdym z uczestnikiem, każdorazowo pracownicy socjalni dokonywali jego oceny: 103 (w tym 69M i 34K) kontraktów zakończyło się zgodnie ze ścieżką, natomiast 17 (w tym 12M i 5K) kontraktów zakończyło się niezgodnie ze ścieżką. Wszystkie działania podejmowane w projekcie przebiegały zgodnie z zasadą równości szans, zapewniony był uczestnikom jednakowy dostęp do oferowanego wsparcia bez względu na płeć, światopogląd, niepełnosprawność, wykształcenie, wyznanie. Działanie w 2022 r. zrealizowano na kwotę 132 533,12 zł.
- 3) **Zrealizowano zadanie 3 - Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych** – w 2022 r. działanie skierowane było łącznie do 60 osób uczestników/czek projektu. Program został zrealizowany w całości w zakresie zaplanowanym w projekcie. Realizatorem zadania było Konsorcjum „Białe Lwy”, którego liderem jest Fundacja CLARK IM. ERICA I VERY CLARK. Działanie obejmowało kompleksowe wsparcie dla wskazanej grupy w formie wyjazdowej (12 dni na wyjazd dla każdej z grup) w 2021 r. 3 gr. i w 2022 r. – 3 gr. W okresie sprawozdawczym „Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych” pozytywnie zakończyły 54 osoby, natomiast 2 uczestników przerwało udział z uwagi na nieprzestrzeganie regulaminu projektu, a 4 osoby z przyczyn niezależnych, losowych nie przystąpiły do jego realizacji.

W ramach programu uczestnicy skorzystali z następujących form wsparcia:

- „Zajęcia usprawniające psychoruchowo” – obejmujące jednorazową konsultację lekarską, zajęcia fizjoterapeutyczne, w tym ćwiczenia usprawniające psychoruchowo technikami relaksacyjnymi (zajęcia w pomieszczeniu/na basenie/na zewnątrz, np. spacer (nordic walking) oraz z użyciem piłki rehabilitacyjnej, pozwalające na rozładowanie emocji, rozluźnienie i odprężenie od typowych zajęć tematycznych), indywidualnie dostosowane do stanu zdrowia zgodnie z zaleceniem lekarza, w wymiarze 24 godzin zegarowych na grupę,
- „Grupowa terapia przez sztukę” – tematyka zajęć to: identyfikacja i zastosowanie zasobów własnych, sztuka jako sposób komunikacji ludzi, zdobienie przedmiotów codziennego użytku techniką decoupage, wykonywanie kartek okolicznościowych, w wymiarze 24 godzin dydaktycznych na grupę (6 spotkań po 4 godziny dydaktyczne),
- „Warsztaty integracyjno-motywacyjne” – zajęcia mające na celu nawiązywanie kontaktów interpersonalnych oraz pokonywanie barier mentalnych, wskazanie możliwości samorealizacji w życiu społecznym i zawodowym. W ramach zajęć przewiduje się zorganizowanie co najmniej

2 spotkań o charakterze społeczno-kulturalnym, (w wymiarze 24 godzin dydaktycznych na grupę, 4 spotkania po 6 godzin dydaktycznych),

- „Warsztaty aktywizacji zawodowej”- zajęcia z wykorzystaniem komputera, Internetu, z elementami treningu pracy i porady specjalisty wskazujące na: predyspozycje, kompetencje i ich wpływ na decyzje zawodowe, istotę dobrej komunikacji – proces i mechanizmy, które leżą u podłoża każdej rozmowy, kreatywne poszukiwanie pracy zawodowej atrakcyjnej dla osób niepełnosprawnych, obowiązki i prawa osób niepełnosprawnych w pracy i w życiu codziennym w wymiarze 30 godzin dydaktycznych na grupę (6 spotkań po 5 godzin dydaktycznych). Działania realizowane w ramach projektu przebiegły zgodnie z zasadą równości szans, zapewniony był uczestnikom projektu jednakowy dostęp do oferowanego wsparcia bez względu na płeć, światopogląd, niepełnosprawność, wykształcenie, wyznanie. Działanie w 2022 r. zrealizowano na kwotę 181 766,64 zł.

- 4) **Zadanie 4 „Szkolenia zawodowe”** – w okresie sprawozdawczym wyłoniono wykonawców zadania na 2022 r. i rozpoczęto jego realizację. Postępowanie przeprowadzane zostało na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129) oraz zgodnie z aktualnymi Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, rozdział 6.5.2. Zasada konkurencyjności. W dniu 20.05.2022 r. ogłoszenie zostało zamieszczone na stronie mopr.lublin.eu oraz w bazie konkurencyjności <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/>. Powyższe wsparcie zostało zaplanowane przez doradcę zawodowego zgodnie z indywidualnymi potrzebami, umiejętnościami/ kompetencjami/ kwalifikacjami każdego uczestnika oraz aktualnymi potrzebami lokalnego/ regionalnego rynku pracy. Postępowanie rozstrzygnięto w dniu 01.06.2022 r. Realizatorem szkolenia pn. „Dozorca z obsługą monitoringu” dla 7 uczestników projektu została Fundacja Maturita ul. Topolowa 4/8, 20-352 Lublin. Realizatorem szkolenia pn. „Obsługa komputera i kas fiskalnych” dla 3 uczestników projektu została firma CLOW – Teresa Jezierska, Ruda – Huta. Umowy na realizację zadania oraz umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych z ww. realizatorami zostały podpisane w dniu 06.06.2022r. Każde ze szkoleń obejmowało część dydaktyczną oraz część praktyczną w łącznym wymiarze 120 godzin. Każdy z uczestników w ramach szkolenia objęty był badaniem lekarskim, ubezpieczeniem NNW, oraz otrzymał materiały szkoleniowo-dydaktyczne, catering w formie lunchu/serwisu kawowego i stypendium szkoleniowe. Szkolenia realizowane w ramach projektu zakończyły się egzaminem wewnętrznym i zewnętrznym/sprawdzającym/certyfikującym oraz uzyskaniem dokumentu potwierdzającego nabycie kompetencji i/lub kwalifikacji zawodowych przez uczestnika. Łącznie ze szkoleń w 2022 r. skorzystało 10 osób. Realizacja zadania odbywała się w budynkach, salach wykładowych, z wykorzystaniem sprzętów i narzędzi, które dostosowane były do potrzeb osób niepełnosprawnych zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawodawstwem. Działanie w 2022 r. zrealizowano na kwotę 64 439,23 zł.

- 5) **Zadanie 5 – „Pośrednictwo pracy i staże zawodowe”** – wsparcie zaplanowane było łącznie dla 10 osób. W okresie sprawozdawczym planowano rozpoczęcie stażu przez 5 uczestników/czek projektu. 1 osoba nie rozpoczęła działania z uwagi na chorobę co udokumentowała zaświadczeniem lekarskim. Natomiast 4 osoby ukończyły realizację zadania. Skorzystały one z usług pośrednika pracy w wymiarze 6 godzin/os. oraz odbyły 3 miesięczne staże zawodowe. Kolejne staże zawodowe dla drugiej grupy uczestników/czek (6 osób) rozpoczęły się 1 sierpnia 2022 r. ukończone w dniu 31.10.2022 r. przez wszystkich uczestników. Zadanie było ukierunkowane na nabycie praktycznych umiejętności na stanowisku pracy zgodnie z posiadanymi i /lub uzyskanymi kwalifikacjami. Uczestnicy zadania odbyli badania lekarskie przed rozpoczęciem stażu, zostali objęci ubezpieczeniem NNW i otrzymywali comiesięczne stypendium stażowe. Każda osoba odbywająca staż zawodowy posiadała opiekuna stażu, który otrzymał dodatek do wynagrodzenia refundowany w ramach projektu. Działanie zrealizowano na kwotę 76 050,00 zł.
- 6) **Zadanie 6 – „Zasiłki i pomoc w naturze”** – w okresie sprawozdawczym wypłacono zasiłki celowe/okresowe/stałe dla uczestników/czek stanowiące wkład własny do projektu. W 2022 roku wypłacono łącznie 182 zasiłki dla 42 uczestników projektu. Przyznano i wypłacono:
- 31 zasiłki celowe: dla 29 uczestników/czek (11K+18M) na kwotę 5 171,00 zł,
 - 41 zasiłków okresowych dla 12 uczestników/czek (5K+7M) na kwotę 18 886,52 zł,
 - 111 zasiłków stałych dla 30 uczestników/czek (9K+21M) na kwotę 73 539,53 zł.

Działanie zrealizowano na kwotę 97 597,05 zł. Wsparcie stanowiło bierne formy wsparcia przyznawane zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, które stanowiły wkład własny MOPR do projektu. Projekt został zrealizowany zgodnie z zapisami zaakceptowanego wniosku o dofinansowanie. Wszystkie wskaźniki założone w projekcie zostały zrealizowane. W dniu 29.12.2022 r. złożono końcowy wniosek o płatność rozliczający projekt pn. „W aktywności siła”. Aktualnie trwa procedura zatwierdzenia złożonego wniosku przez Instytucję pośredniczącą.

2. Projekt „Kompleksowa opieka domowa”

Projekt „Kompleksowa opieka domowa” dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Projekt realizowany jest na podstawie umowy z dnia 29.10.2021 r. o dofinansowanie projektu „Kompleksowa opieka domowa” nr 212/RPLU.11.02.00-IZ.00-06-0023/20-00. Wartość projektu ogółem: **6 691 080,00 zł**, kwota dofinansowania: 5 687 418,00 zł. Termin realizacji projektu: 29.10.2021 r. – 31.10.2023 r.

Celem głównym projektu jest umożliwienie 150 osobom wykluczonym, bądź zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osobom starszym, niepełnosprawnym i niesamodzielnym dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, które realizowane są przez:

1. domową opiekę wytchnieniową (dzienną i nocną),

2. domową opiekę wspierającą,
3. usługi wspomagające,
4. zasiłki i pomoc w naturze.

W dniu 20.01.2022 r. w wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej w formie usług domowej wspierającej i konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej w formie usług domowej opieki wytnieniowej dla uczestników projektu pn. „Kompleksowa opieka domowa” zostały zawarte dwie umowy o realizację zadania publicznego, o którym mowa w art. 16 ust. 1/6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego z Polskim Czerwonym Krzyżem Lubelskim Oddziałem Okręgowym, 20 – 323 Lublin, ul. Puchacza 6. Rozpoczęto realizację usług opiekuńczych w wymiarze określonym w projekcie.

- 1) **Domowa opieka wytnieniowa** (zaplanowana dla 90 osób starszych, niesamodzielných, z niepełnosprawnością, których opiekunem faktycznym jest osoba z otoczenia wymagająca pomocy w opiece nad osobą zależną),
 - a) dzienna – wsparcie skierowane do 60 osób, łącznie w wymiarze 57 600 godzin. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 28637 godzin usług dla 73 osób (w jednym czasie z usług korzystało 60 osób, natomiast w związku z rezygnacją/śmiercią uczestnika na jego miejsce zrekrutowano kolejną osobę).
 - b) nocna – wsparcie skierowane do 30 osób, łącznie w wymiarze 28 800 godzin. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 14 400 godzin usług dla 42 osób (w jednym czasie z usług korzystało 30 osób, natomiast w związku z rezygnacją/śmiercią uczestnika na jego miejsce zrekrutowano kolejną osobę). Działania zrealizowano na łączną kwotę 1 348 710,00 zł.
- 2) **Domowa opieka wspierająca** (dla 60 osób starszych, niesamodzielných, z niepełnosprawnością, mieszkających samotnie, nie mogących liczyć na wsparcie rodziny lub kogokolwiek z otoczenia) - wsparcie skierowane do 60 osób, łącznie 79 200 godzin. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 37 812 godzin usług dla 69 osób (w jednym czasie z usług korzystało 60 osób, natomiast w związku z rezygnacją/śmiercią uczestnika na jego miejsce zrekrutowano kolejną osobę). Działanie zrealizowano na kwotę 1 134 360,00 zł.

W dniu 11.02.2022 r. ogłoszono postępowanie o udzieleniu zamówienia publicznego na realizację kompleksowego wsparcia w ramach zadania 3 „Usługi wspomagające”. Postępowanie zostało przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.), zgodnie z aktualnymi Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, zostało upublicznione na stronach internetowych: <https://miniportal.uzp.gov.pl/> oraz mopr.lublin.eu. W dniu 22.02.2022 r. nastąpiło otwarcie złożonych ofert. Na część nr 1 - Usługę fryzjerską wpłynęły dwie oferty, na część nr 2 – Usługę kosmetyczno/podologiczną wpłynęła jedna oferta, na część nr 3 -Usługę drobnych napraw domowych wpłynęły trzy oferty, natomiast na część nr 4 – Usługę transportową nie wpłynęła żadna oferta. W dniu 21.03.2022 r. zostały ogłoszone wyniki postępowania o udzieleniu zamówienia publicznego na realizację kompleksowego wsparcia w ramach zadania 3 „Usługi wspomagające”. W wyniku

ww. postępowania wyłoniono wykonawcę firmę JiZ-Lub spółka z o.o., 20-486 Lublin – w zakresie usług fryzjerskich i usług kosmetycznych/podologicznych oraz Fundację Clark im. Erica i Very Clark, 20-410 Lublin, ul. 1 Maja 17/16 – w zakresie usług drobnych napraw domowych. Natomiast na usługi transportowe nie wpłynęła żadna oferta, zatem Beneficjent ponownie przeprowadził postępowania o udzieleniu zamówienia publicznego na usługi transportowe. W odpowiedzi na ogłoszenie nie wpłynęła żadna oferta i postępowania nie rozstrzygnięto. W wyniku dwukrotnego nierozstrzygnięcia postępowań przetargowych Beneficjent przeprowadził postępowanie o udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki na podstawie art.305 ust.2 ustawy PZP. Wysłano zaproszenie do firmy transportowej świadczącej usługi tożsame z przedmiotem zamówienia. Niestety firma nie złożyła swojej oferty i nie przystąpiła do negocjacji. W ramach działań naprawczych ponownie zweryfikowano wymagania stawiane Wykonawcy usługi. Wprowadzono zmiany we wniosku o dofinansowanie projektu zmniejszając liczbę usług transportowych z 6 usług na 4 usługi (w 2022 r. zaplanowano 1 usługę, natomiast w roku 2023 – 3 usługi). Dokonano jednocześnie zwiększenia kwoty wynagrodzenia za jedną usługę. W związku z powyższym zaplanowano przeprowadzenie kolejnego postępowania na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r Prawo zamówień publicznych. W dniu 10 października 2022 r. w trybie postępowania o udzielenia zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie podstawowym, na podstawie art. 275 pkt 1) oraz art. 359 ust 2) Ustawy Prawo zamówień publicznych pn.: Usługa polegająca na realizacji wsparcia w formie usług transportowych w ramach zadania 3 „Usługi wspomagające” dla 150 uczestników/czek projektu, wyłoniono Wykonawcę usługi, działając na podstawie art. 253 ust. 1pkt 1) ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz.1129 z późn. Zm.) wybierając najkorzystniejszą ofertę złożoną przez MD TRANSMAR Marzena Dąbrowska ul. Nasturcjowa 85, 20-225 Lublin.

3) **Usługi wspomagające** - Dla każdego ze 150 Uczestników/czek zaplanowano 4 rodzaje usług dodatkowych. Usługi: fryzjerskie, kosmetyczne oraz „złotej rączki” świadczone w miejscu zamieszkania uczestnika/czki, usługi transportowe – dowóz z miejsca zamieszkania uczestnika/czki projektu we wskazane miejsce (przychodnia, urząd, itp.) oraz powrót we wskazanym czasie. W okresie 2022 roku – zaplanowano 3 usługi fryzjerskie, 3 usługi kosmetyczno/podologiczne, 3 usługi „złotej rączki” oraz 1 usługę transportową. W okresie sprawozdawczym zrealizowanych zostało: 219 usług fryzjerskich, 195 usług kosmetyczno/podologicznych, 139 usług „złotej rączki” oraz 9 usług transportowych. Z co najmniej jednej usługi skorzystało 142 uczestników/czek projektu. W okresie sprawozdawczym na realizację zadania poniesiono łącznie: 32 117,50. Z tytułu realizacji usługi transportowej w okresie sprawozdawczym kosztów nie poniesiono.

4) **Zasiłki i pomoc w naturze** – wsparcie dla zaplanowane 150 osób w formie zasiłków przyznawanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, stanowiących wkład własny do projektu oraz dodatkowy element motywacyjny. W okresie sprawozdawczym wypłacono zasiłki celowe 167 uczestnikom projektu na kwotę: 253 725,00 zł.

W ramach wszystkich działań grupowych/indywidualnych, które realizowane są w ww. projektach: przeprowadzane są ankiety mierzące poziom umiejętności i wiedzy z zakresu tematyki wsparcia, przed i po zakończonych działaniach. Wykonawcy składają wymagane dokumenty i sprawozdania z realizacji zakończonych zadań. Wykonawcy prowadzą dokumentację działań tj. dzienniki zajęć, imienne listy obecności z każdego dnia zajęć, imienne listy skorzystania z cateringu z każdego dnia zajęć, imienne listy odbioru materiałów szkoleniowych i zaświadczeń, indywidualne karty usług oraz inne dokumenty niezbędne do udokumentowania poniesionych kosztów w związku z realizacją działania. Wszystkie wytworzone na potrzeby realizacji działania dokumenty oraz miejsca realizacji działania są oznakowane zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi oznaczania projektów w ramach RPO WL na lata 2014-2020.

Obowiązki informacyjne realizowane w ramach projektów:

Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z podpisanych umów o dofinansowanie wypełniane są obowiązki informacyjne. Wydrukowane były plakaty i ulotki promujące projekty. Wszystkie dokumenty oraz działania informacyjne i promocyjne dotyczące projektów oznaczane są znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich oraz oficjalnym logo promocyjnym. Na stronie www.mopr.lublin.eu umieszczone są informacje na temat projektów, które są stale aktualizowane. Ponadto z każdym Wykonawcą realizującym zadania w projektach zostały zawarte umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych

Kontynuacja działań związanych z utrzymywaniem trwałości projektów

1. „Bank usług środowiskowych”

Działanie 11.2 - Usługi społeczne i zdrowotne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. Termin realizacji: 01.09.2018 r. - 31.12.2020 r. Wartość projektu ogółem: 5 811 267,00 zł, w tym dofinansowanie: 5 520 703,65 zł.

Celem głównym projektu pn. „Bank usług środowiskowych” był wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie oraz integracja społeczna 290 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin. Projekt realizowany był poprzez takie wsparcie jak: usługi opiekuńcze nocne dla 40 osób, usługi opiekuńcze uzupełniające dla 200 osób, usługa asystenta osoby niepełnosprawnej dla 30 osób, wsparcie integracyjno– kulturalne dla 50 osób.

Zgodnie z Regulaminem konkursu Beneficjent zobowiązany jest utrzymania trwałości projektu tj. gotowości do świadczenia ww. wsparcia przez okres nie krótszy aniżeli czas jego trwania, tj. 28 miesięcy po jego zakończeniu. W ramach utrzymania trwałości projektu „Bank usług środowiskowych” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, realizowanego na podstawie umowy o dofinansowanie projektu z dnia 29 czerwca 2018 roku nr 97/RPLU.11.02.00-06-0016/18-00, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zapewnia gotowość do świadczenia i świadczy usługi opiekuńcze w takiej samej formie i zakresie jak świadczone były w projekcie. Z usług opiekuńczych na wniosek pracownika Ośrodka korzystają osoby objęte pomocą

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 46 153 godziny usług opiekuńczych na łączną kwotę 1 199 978,00 zł.

2. Projekt „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

Realizacja projektu została zakończona 31.01.2021 r. Po zakończeniu realizacji projektu Wnioskodawca zobowiązany jest do utrzymania jego trwałości przez okres nie krótszy niż okres jego realizacji, tj. 27 miesięcy. Wobec powyższego Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest w gotowości do kontynuowania działalności w formie prowadzenia „Punktu konsultacyjno–doradczego”, w którym dyżurują specjaliści udzielający na wniosek pracownika MOPR wsparcia w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego i pedagogicznego w zakresie dostosowanym do potrzeb rodzin objętych asystą rodzinną oraz wszystkich pozostałych osób/rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

3. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”

W związku z zakończeniem działań związanych z utrzymaniem trwałości projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, w dniu 14.03.2022 r. do realizatora, tj. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, zostały przekazane 243 umowy nieodpłatnego przekazania (darowizny) Beneficjentom sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem. Z częścią z ww. osób pomimo starań nie udało się nawiązać kontaktu. Kilka osób – uczestników ww. projektu zmarło. W związku z powyższym przekazano ww. umowy darowizny podpisane oraz niepodpisane wraz z notatkami służbowymi sporządzonymi na okoliczność przeprowadzonych działań zmierzających do ich podpisania. Zakończono utrzymywanie trwałości ww. projektu.

W 2022 kontynuowano działania mające na celu pozyskanie dofinansowania ze środków pozabudżetowych:

1. W odpowiedzi na Konkurs ogłoszony przez PFRON w ramach projektu pozakonkursowego pt. „Dostępny samorząd – granty”, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza edukacja Rozwój (PO WER) 2014-2020 Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne podjęto działania w celu pozyskania dofinansowania. Pracownicy Sekcji przy wsparciu Wydziału Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Lublin złożyli w dn. 13.04.2022 r. wniosek o dofinansowanie ww. grantu. Celem projektu jest poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, poprzez wsparcie JST w spełnieniu wymogów dostępności określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1062). Wniosek o dofinansowanie został oceniony pozytywnie. Umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 6 grudnia 2022 r. Wartość projektu ogółem: 100 000,00 zł, kwota dofinansowania: 100 000,00 zł. W ramach grantu zostaną wprowadzone ulepszenia i zakupione będą urządzenia poprzez które docelowo poprawi się dostępność dla osób niepełnosprawnych konkretnych lokalizacji w tutejszym Ośrodku. Analizując zapotrzebowanie zaplanowano i wskazano w projekcie określone rozwiązania, działania, które

docelowo doprowadzą do zwiększenia dostępności architektonicznej obiektów i przestrzeni publicznych, dostępności cyfrowej oraz dostępności komunikacyjno-informacyjnej.

W ramach grantu zaplanowano następujące działania:

- Zadanie 1 – realizacja zadania doprowadzi do zwiększenia dostępności architektonicznej i obejmuje: dostawę i montaż poręczy schodowych, zakup i dostawę taśmy na schody, zakup i dostawę taśmy antypoślizgowej,
- Zadanie 2 – realizacja zadania doprowadzi do zwiększenia dostępności cyfrowej i obejmuje: dostosowanie strony internetowej MOPR do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- Zadanie 3 – realizacja zadania doprowadzi do zwiększenia dostępności komunikacyjno-informacyjnej i obejmuje: zakup, transport i montaż 5 szt. tablic tyflograficznych, zakup, transport i montaż 5 szt. pętli indukcyjnych, zakup udźwiękowionych znaczników 10 szt., zakup, transport i montaż 160 szt. piktogramów oraz usługę doradczą w zakresie dostępności. W okresie sprawozdawczym we współpracy z Wydziałem Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Lublin, podejmowano działania związane wprowadzeniem zmian w harmonogramie realizacji grantu.

2. Projekt „Edukacja prozawodowa – działania podnoszące kwalifikacje lubelskich Romów” współfinansowany z Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. W odpowiedzi na ogłoszenie o naborze wniosków na realizację w 2023 roku zadań w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030, podjęto działania zmierzające do pozyskania dofinansowania na realizację zadania pn. „Edukacja prozawodowa – działania podnoszące kwalifikacje lubelskich Romów”. W dniu 15.11.2022 r. złożono wniosek o dofinansowania. Wartość projektu ogółem: 79 840,00 zł, kwota dofinansowania: 79 840,00 zł. Celem zadania jest podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności młodzieży oraz osób dorosłych Romów niezbędnych do podjęcia pracy. Zwiększenie świadomości oraz motywacji na temat perspektywy powrotu do systemu edukacji, a co za tym idzie wejście na rynek pracy. Wykonawcy usług (instytucje szkolące) zostaną wyłonieni przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie po przeprowadzeniu rozeznania cen. Z instytucjami szkoleniowymi wyłoniionymi do przeprowadzenia kursów i szkoleń zostaną zawarte umowy.

W ramach grantu zaplanowano następujące szkolenia:

1. **Prawo jazdy kat. B** - kursu kat. B dla 9 os. obejmuje – 30 godzin zajęć teoretycznych, 30 godzin zajęć praktycznych egzamin praktyczny, dodatkowe jazdy doszkalające, egzamin poprawkowy teoretyczny
2. **Kurs - operator wózków widłowych** – w ramach zadania zaplanowano dla 3 os., w wymiarze 38 godz./os. zajęć teoretycznych w tym 10 godz./os. zajęć praktycznych oraz egzamin Urzędu Dozoru Technicznego – UDT wraz z wydaniem stosownego dokumentu potwierdzającego zdanie ww. egzaminu.
3. **Szkolenie - „Barber”**- dla 2 osób w wymiarze 140 godzin/os w ramach szkolenia zostanie przeprowadzona część teoretyczna, praktyczna oraz egzamin końcowy Uczestnicy otrzymają zaświadczenie/certyfikat

potwierdzające/y ukończenie kursu. Dla uczestników szkolenia zostaną zakupione zestawy fryzjerskie: grzebień i nożyczki.

- 4. Kurs na stylizację paznokci/manicure** – w wymiarze 48 godzin zegarowych dla 1 osoby w ramach szkolenia zostanie przeprowadzona część teoretyczna, praktyczna oraz egzamin końcowy. Uczestnik otrzyma zaświadczenie/certyfikat potwierdzające/y ukończenie kursu, co wynika z zamieszczonego regulaminu szkoleń zamieszczonego na stronie instytucji szkolącej.

W okresie sprawozdawczym złożono wniosek na realizację zadań oraz kosztorys zadania do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji za pośrednictwem Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie. Wniosek jest w trakcie oceny.

XVI. NADZÓR I KONTROLE

Zadaniem Działu ds. kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie jest w szczególności przeprowadzanie postępowań kontrolnych i wyjaśniających w:

1. komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie,
2. jednostkach organizacyjnych miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR,
3. podmiotach, którym Miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych,
4. rodzinach zastępczych.

Podstawą prowadzenia działalności kontrolnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie są w szczególności:

- Zarządzenie nr 9/2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu przeprowadzania postępowań kontrolnych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Zarządzenie nr 189/2007 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie upoważnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania nadzoru i przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych z zakresu pomocy społecznej oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Zarządzenie nr 42/7/2021 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 lipca 2021 r. w sprawie procedury przeprowadzania kontroli realizacji zadań publicznych zleczanych przez Miasto Lublin podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- Zarządzenie nr 102/5/2021 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie udzielenia Pani Katarzynie Fus - Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie upoważnień w sprawach z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej należących do właściwości Gminy Lublin - miasta na prawach powiatu.

Celem postępowań kontrolnych w 2022 r. było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań zleconych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, w tym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Postępowania kontrolne objęły także sprawdzenie prawidłowości pełnienia funkcji rodziny zastępczej, funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej oraz wykonanie zadań statutowych przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Szczegółowy zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości wykonania zadań, w tym w oparciu o kryteria efektywności, rzetelności, jakości realizacji zadań, wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację poszczególnych umów, sposób udokumentowania przeprowadzenia zadań.

W 2022 r. Dział ds. Kontroli MOPR w Lublinie przeprowadził łącznie 30 postępowań kontrolnych w tym:

- 5 postępowań kontrolnych dotyczących sprawdzenia prawidłowości pełnienia funkcji rodziny zastępczej;

- 2 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu likwidacji barier technicznych oraz w komunikowaniu się;
- 4 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu programu „Aktywny samorząd”;
- 2 postępowania kontrolne dotyczące prawidłowości realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej zleconych organizacjom pozarządowym;
- 2 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia realizacji zadań przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- 9 postępowań kontrolnych dotyczące sprawdzenia funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej;
- 2 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości działalności Klubów działających przy warsztatach terapii zajęciowej w ramach programu „Zajęcia klubowe w wtz”;
- 2 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonywania zadań przez jednostki z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 2 postępowania kontrolne o charakterze kontroli problemowych, dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonywania usług m.in. wspomagających prze domy pomocy społecznej.

W 2022 r. nie zrealizowano 13 postępowań kontrolnych ujętych w planie kontroli. Kontrole powyższe dotyczyły sprawdzenia wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (6), prawidłowości realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej zleczonych fundacjom i organizacjom pozarządowym (1), wykonania zadania publicznego pt. „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020” (1). Przyczyną nie wykonania w terminie powyższych czynności były inne kontrole nieplanowe, wymagające niezwłocznej interwencji Działu ds. kontroli, niepełny skład pracowników Działu ds. kontroli.

Niezrealizowane postępowania kontrolne zostały uwzględnione w „Planie kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie na 2023 r.”

Spis tabel:

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	12
Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2022 roku	13
Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2022 roku, według źródeł pozyskania (w zł)	15
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2022 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania	16
Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2022 roku z podziałem na formy wsparcia	18
Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2022 roku	22
Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2022 roku	23
Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2020 – 2022	30
Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2020 – 2022 z podziałem na typy	31
Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy	33
Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2022 r.	34
Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2022 roku	36
Tabela 13. Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2022 roku.	39
Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2022 roku	45
Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2021 – 2022	70
Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2021-2022	70
Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2022 roku z podziałem na typy	73
Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2022 r.	78
Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2022 r.	88
Tabela 20. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2022 roku	90
Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2022 roku	91
Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo –wychowawczych poza Lublinem w 2022 roku	96
Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2022 r.	98
Tabela 24. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków	99
Tabela 25. Liczba osób korzystających w 2022 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.	101
Tabela 26. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2022 roku	103
Tabela 27. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ a także Klubów samopomocy	108
Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2021 i 2022	126
Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2022 r.	127
Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2021-2022	129
Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2021 i 2022	136
Tabela 34.. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia na obywateli Ukrainy w 2022 r.	143
Tabela 35. Liczba rodzin pobierająca świadczenie w 2022 dot. obywateli Ukrainy	144
Tabela 36. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2022 roku	153
Tabela 37. Limity i wykorzystanie środków PFRON pozostających w dyspozycji MOPR w Lublinie w latach 2021 i 2022(w złotych)	154
Tabela 38. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu w 2022 roku	157

Spis wykresów:

Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2022 roku, ze względu na przeznaczenie środków	17
Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2021-2022	18
Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2018-2022	26
Wykres 4. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj	27
Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2022 roku, z podziałem na rodzaj	29
Wykres 6. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2022 roku	31

Wykres 7. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2022 roku	33
Wykres 8. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” za lata 2020 - 2022	35
Wykres 9. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2022 roku	76
Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie	76
Wykres 10. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2022 roku (w zł).....	78

Spis map:

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2022 roku	25
---	----